

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI ROMAN

STRATEGIA MUNICIPIULUI ROMAN

**privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de
utilități publice pentru perioada 2015-2020**

ANEXA nr. 1 la H.C.L. nr. 8 din 28.01.2016

CUPRINS

1.INTRODUCERE.....	4
1.1 Generalități	4
1.2 Obiectivele Strategiei Municipiului Roman privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice	6
1.2.1 Obiective strategice.....	6
1.2.2 Obiective generale.....	6
1.2.3 Obiective specifice.....	7
1.3 Direcții de acțiune.....	7
1.4 Managementul serviciilor comunitare de utilități publice.....	7
2. PREZENTAREA GENERALĂ A MUNICIPIULUI ROMAN.....	10
2.1 Date geografice și încadrarea în teritoriu.....	10
2.2 Profilul demografic.....	11
2.3 Fondul locativ.....	12
2.4 Structura urbană.....	13
2.5 Infrastructura tehnico-edilitară.....	13
2.6 Economia.....	15
2.7. Mediu.....	19
2.8. Cultură, turism și sport.....	21
2.9. Servicii sociale.....	22
2.10. Guvernanta locală	23
3. ALIMENTAREA CU APĂ ȘI CANALIZAREA.....	25
3.1 Situația actuală a serviciilor de alimentare cu apă și evacuarea apelor uzate la nivelul Municipiului Roman.....	25
3.1.1 Generalități.....	25
3.1.2 Infrastructura de alimentare cu apă	26
3.1.3 Infrastructura apei reziduale.....	27
3.1.4 Managementul Serviciului de alimentare cu apă și canalizare.....	29
3.1.5 Tarife / gradul de suportabilitate.....	30
3.2 Analiza SWOT sistem alimentare cu apă și ape uzate.....	32
3.3 Strategia privind alimentarea cu apă și evacuarea apelor uzate.....	33
3.3.1 Obiective și ținte europene, naționale, județene.....	33
3.3.2 Obiective la nivel local.....	39
3.3.3 Proiecte și investiții pentru dezvoltarea sistemului de alimentare cu apă/canalizare.....	39
3.4 Surse și oportunități de finanțare.....	44
3.5 Concluzii.....	45
4. SALUBRIZAREA ȘI GESTIUNEA DEȘEURILOR SOLIDE.....	46
4.1 Situația actuală a sectorului serviciilor de salubritate și management al deșeurilor.....	46
4.1.1 Generalități.....	46
4.1.2 Organizarea și funcționarea serviciilor de salubritate și management al deșeurilor în Municipiul Roman.....	47
4.1.3 Gestionarea deșeurilor în municipiul Roman.....	48
4.1.4 Metodologia de calcul a tarifelor pentru serviciile de salubritate.....	50
4.2 Analiza SWOT a serviciilor de management al deșeurilor.....	52
4.3 Strategia privind salubritatea și gestionarea deșeurilor.....	53
4.3.1 Obiective și ținte europene, naționale, regionale.....	53
4.3.2 Principii, obiective și direcții care stau la baza dezvoltării și funcționării pe termen mediu și lung a serviciului de salubritate din municipiul Roman.....	54
4.3.3 Măsurile și proiecte pentru realizarea unui sistem eficient de salubritate și management integrat al deșeurilor în municipiul Roman.....	56
4.4 Surse și oportunități de finanțare.....	57
4.5 Concluzii.....	57
5. ILUMINAT PUBLIC.....	58
5.1 Situația actuală pentru sectorul serviciilor comunitare de iluminat public.....	58

5.1.1 Generalități.....	58
5.1.2 Starea actuală a serviciul de iluminat public din Municipiul Roman.....	59
5.2. Analiza SWOT privind serviciul de iluminat public.....	60
5.3 Strategia privind iluminatul public în Municipiul Roman.....	60
5.3.1 Obiective și ținte europene, naționale.....	60
5.3.2 Obiective pentru dezvoltarea serviciului de iluminat public la nivel local.....	61
5.3.3 Direcții de acțiune și proiecte propuse	61
5.4 Surse și oportunități de finanțare.....	63
5.5 Concluzii.....	64
6. TRANSPORT PUBLIC LOCAL.....	64
6.1 Situația actuală pentru sectorul transport public local.....	64
6.1.1 Generalități.....	64
6.1.2 Starea actuală a serviciul de transport public local din Municipiul Roman.....	65
6.2. Analiza SWOT privind serviciul de transport public local.....	66
6.3 Strategia privind transportul public în Municipiul Roman.....	67
6.3.1 Obiective și ținte naționale și europene pentru serviciile de transport local.....	67
6.3.2 Obiective la nivel local.....	68
6.3.3 Direcții de acțiune și proiecte propuse.....	68
6.4 Surse și oportunități de finanțare.....	69
7. ALIMENTAREA CU ENERGIE TERMICĂ.....	69
8. PLANUL DE IMPLEMENTARE A STRATEGIEI.....	70
9. MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA STRATEGIEI LOCALE.....	70

Sursa foto copertă: Videodreams

1.1 Generalități

Prin transpunerea directivelor europene din domeniu, România a adoptat noi legi și standarde privind domeniul utilităților publice. Deși costisitoare și solicitantă, implementarea acestora reprezintă o schimbare radicală în politicile naționale și în modul de abordare referitoare la domeniul utilităților publice.

Pentru a contribui la dezvoltarea regiunilor mai puțin dezvoltate din România, regiuni avute în vedere de politica de coeziune a Uniunii Europene, România, trebuie să facă investiții semnificative în infrastructura utilităților publice, în particular în sectoarele apă, deșeuri și calitatea aerului.

Obiectivele privind îndeplinirea angajamentelor care vizează domeniul serviciilor comunitare de utilități publice pe care România și le-a asumat prin Tratatul de Aderare la Uniunea Europeană, respectându-se cadrul legislativ privind fiecare serviciu comunitar de utilități publice, sunt fundamentate prin **Strategia națională privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice**, aprobată prin **HG 246/2006**, precum și a:

- **Legii nr. 51/2006** *Republicată privind serviciile comunitare de utilități publice,
- **Legii nr. 241/2006** *Republicată privind serviciul de alimentare cu apă și de canalizare,
- **Legii nr. 101/2006** *Republicată privind serviciul de salubritate a localităților,
- **Legii nr. 325/2006** privind serviciul de alimentare cu energie termică,
- **Legii nr. 92/2007** a serviciilor de transport public local,
- **Legii nr. 230/2006** a serviciului de iluminat public,
- **Legii nr. 215/2001** *Republicată a administrației publice locale,
- **Legii nr. 195/2006**, legea-cadru a descentralizării.

Strategia Municipiului Roman privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice este elaborată în baza H.G. 246/2006 și are ca obiectiv fundamental, îndeplinirea la nivel local a angajamentelor care vizează domeniul serviciilor comunitare de utilități publice pe care România și le-a asumat, prin Tratatul de aderare la Uniunea Europeană, precum și conformarea serviciilor comunitare de utilități publice, cu angajamentele României incluse în planurile de implementare pentru aquis-ul comunitar.

Strategia Municipiului Roman privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice are în vedere serviciul de alimentare cu apă, canalizare și epurare a apelor uzate, colectarea, canalizarea și evacuarea apelor pluviale, serviciul de salubritate și managementul deșeurilor solide, serviciul de alimentare cu energie termică în sistem centralizat, serviciul de transport public local, serviciul de iluminat public.

Autorităților administrației publice locale - responsabile cu înființarea, organizarea, coordonarea, monitorizarea, evaluarea și controlul serviciilor comunitare de utilități publice, precum și cu adoptarea și definirea normelor locale privind aceste servicii, au obligația de a urmări liniile directe trasate în Strategia națională privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare, în ceea ce privește:

1. *Adaptarea serviciilor nevoilor populației*, prin modul de organizare și modernizarea continuă a acestora, asigurarea egalității între utilizatorii serviciilor comunitare, respectarea principiilor de neutralitate și de nediscriminare, atât față de utilizatori cât și față de operatori, evitarea soluțiilor de monopol, dar și prin accesibilizarea serviciilor;
2. *Informație și publicitate* - oferind posibilitatea ca utilizatorii să participe la procesul de luare a deciziilor, organizarea unui mod eficient de a comunica cu utilizatorii astfel încât să se asigure tuturor persoanelor interesate o cunoaștere adecvată a drepturilor lor și a prestațiilor pe care pot să le obțină și a regulilor aplicabile;
3. *Modul de tratare a petițiilor* - rezolvarea rapidă a reclamațiilor utilizatorilor, a problemelor ridicate și remedierea în profunzime a cauzelor, când cererea este fondată;
4. *Simplificare administrativă* – astfel încât, înființarea, organizarea și conducerea serviciilor comunitare de utilități publice și specializarea structurilor administrației publice locale să fie făcută în funcție de nevoile cetățenilor;

5. Participarea utilizatorilor la gestiunea serviciilor comunitare de utilități publice.

În conformitate cu Strategia națională, accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice și asigurarea unei dezvoltări durabile a sectorului serviciilor comunitare de utilități publice, trebuie să aibă la bază următoarele principii:

- asigurarea universalității, continuității, adaptabilității, transparenței și accesului nediscriminatoriu al populației la serviciile comunitare de utilități publice de interes vital (principiul serviciului public);
- aplicarea principiilor economiei de piață în sectorul serviciilor comunitare de utilități publice;
- respectarea standardelor naționale și ale UE privind serviciile comunitare de utilități publice și a angajamentelor României privind implementarea acquis-ului comunitar, luate în vederea aderării;
- menținerea unei balanțe echitabile între veniturile populației și tarifele pentru serviciile comunitare de utilități publice (principiul suportabilității);
- realizarea managementului integrat al serviciilor comunitare de utilități publice care asigură coordonarea între autoritățile administrației publice centrale și locale cu atribuții și responsabilități privind realizarea serviciilor comunitare de utilități publice și planificarea echilibrată a resurselor financiare în funcție de priorități;
- asistarea autorităților administrației publice locale cu privire la înființarea, organizarea și gestionarea serviciilor comunitare de utilități publice;
- elaborarea studiilor de prognoză în vederea reducerii costurilor și creșterii eficienței serviciilor comunitare de utilități publice;
- armonizarea reglementărilor interne cu prevederile legislației UE aplicabile serviciilor comunitare de utilități publice;
- răspândirea informațiilor de interes public în scopul asigurării unui management performant al serviciilor comunitare de utilități publice la nivelul autorităților administrației publice locale, operatorilor și utilizatorilor/beneficiarilor;
- facilitarea participării societății civile la luarea deciziilor privind sectorul serviciilor comunitare de utilități publice;
- implicarea activă a sectorului privat în finanțarea, realizarea și exploatarea/operarea serviciilor;
- coordonarea inițiativelor colectivităților locale și asocierea intercomunitară;
- promovarea dezvoltării integrate a serviciilor comunitare de utilități publice și monitorizarea planurilor de implementare pe baza participării tuturor părților implicate;
- atingerea și garantarea stabilității instituționale și financiare a colectivităților locale;
- stabilirea unor indicatori de performanță pentru fiecare tip de serviciu comunitar de utilități publice în baza cărora să poată fi monitorizate și evaluate;
- stabilirea unui sistem de monitorizare și evaluare a executării obligațiilor contractuale (din contractele de delegare a gestiunii) de către operatorii economici pentru fiecare serviciu comunitar de utilități publice;
- stabilirea unor proceduri și mecanisme specifice pentru monitorizarea și evaluarea serviciilor comunitare de utilități publice;

Sectorul serviciilor comunitare de utilități publice a suferit transformări majore în ultimii ani, atât din punct de vedere tehnic cât și organizatoric. Atât programele de guvernare cât și Strategia Economică a României pe termen mediu și lung au evidențiat importanța serviciilor comunitare de utilități publice și rolul lor în procesul de ridicare a calității vieții.

Politicile **Consiliului Local al Municipiului Roman** vizând dezvoltarea serviciilor comunitare de utilități publice și reforma acestui domeniu de activitate, au la bază următoarele orientări:

- organizarea serviciilor comunitare de utilități publice în raport cu cerințele populației;
- introducerea standardelor de calitate (indicatorilor de performanță) în baza cărora serviciile comunitare de utilități publice să poată fi monitorizate și evaluate;

- promovarea relațiilor contractuale echilibrate, orientate către rezultat, bazate pe conceptul gestiunii delegate;
- instituirea unui sistem de monitorizare și evaluare a executării contractelor de delegare a gestiunii serviciilor comunitare de utilități publice;
- adoptarea unor proceduri și mecanisme specifice pentru monitorizarea și evaluarea performanțelor serviciilor comunitare de utilități publice;
- corelarea planurilor de amenajare a teritoriului cu proiecte de dezvoltare a serviciilor comunitare de utilități publice;
- extinderea gestiunii delegate a serviciilor comunitare de utilități publice bazată pe contracte de concesiune și contracte de parteneriat public-privat;
- clarificarea principiilor și mecanismelor decizionale cu privire la inițierea, fundamentarea, aprobarea și finanțarea investițiilor publice de interes local;
- utilizarea transparentă și creșterea capacității de atragere a instrumentelor structurale, prin pregătirea unui portofoliu de proiecte și obiective de investiții specifice infrastructurii tehnico-edilitare aferente serviciilor comunitare de utilități publice;
- fiecare cetățean să aibă acces liber și nediscriminatoriu la serviciile comunitare de utilități publice;
- creșterea gradului de satisfacție al populației.

Elaborarea **Strategiei Municipiului Roman privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice** urmărește crearea cadrului necesar pentru dezvoltare durabilă și implementarea unui sistem de gestionare a serviciilor de utilități publice eficient din punct de vedere economic și ecologic, care să răspundă nevoilor colectivității și să fie conform obiectivelor europene.

Strategia a fost elaborată pentru perioada 2015-2020 și se revizuieste periodic în conformitate cu progresul tehnic și cerințele obiective rezultate ca urmare a procesului de monitorizare și evaluare.

1.2 Obiectivele Strategiei Municipiului Roman privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice

1.2.1 Obiective strategice

Serviciile de utilități publice ale municipiului Roman - așa cum au fost definite în H.G.R. nr. 246/2006, stabilirea priorităților de dezvoltare și a măsurilor de intervenție, fac necesară identificarea unor obiective strategice menite să constituie cadrul necesar dinamizării și direcționării evoluției sectorului de utilități publice, în perioada 2015 - 2020.

Se va urmări atingerea următoarelor obiective strategice:

1. *Satisfacerea cerințelor de interes public ale comunității locale și creșterea bunăstării populației;*
2. *Asigurarea unui grad sporit de competitivitate, dezvoltarea și diversificarea tuturor sectoarelor de utilitate publică;*
3. *Implementarea acquis-ului comunitar privind protecția mediului înconjurător.*

1.2.2 Obiective generale

Strategia Municipiului Roman privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice are următoarele **obiective generale**:

1. *Atingerea conformității cu prevederile legislației U.E., referitor la serviciile comunitare de utilități publice;*
2. *Respectarea angajamentelor asumate de România cu privire la implementarea acquis-ului comunitar aplicabil serviciilor comunitare de utilități publice;*

3. *Atingerea conformității cu standardele comunitare privind calitatea și cantitatea serviciilor comunitare de utilități publice;*
4. *Creșterea capacității de absorbție a resurselor financiare alocate din fonduri comunitare și de atragere a fondurilor de investiții;*
5. *Creșterea capacității de elaborare, promovare și finanțare a proiectelor de investiții aferente infrastructurii de interes local;*
6. *Creșterea graduală a capacității de autofinanțare a serviciilor comunitare de utilități publice și a infrastructurii tehnico-edilitare aferente, corespunzător nivelelor acceptate în Uniunea Europeană;*
7. *Satisfacerea cerințelor de interes public ale colectivităților locale și creșterea bunăstării populației.*

1.2.3 Obiective specifice

Strategia a fost concepută pentru a sprijini, prin mijloace și instrumente specifice administrației publice locale, atingerea obiectivelor strategice și generale de dezvoltare economico-socială ale municipiului, în concordanță cu acțiunile prevăzute de programele de dezvoltare naționale, regionale și județene. **Au fost definite următoarele obiective specifice:**

1. *Reorganizarea/organizarea serviciilor comunitare de utilități publice în raport cu cerințele populației și asigurarea resurselor pe termen lung a acestor servicii;*
2. *Dezvoltarea infrastructurii de utilitate publică;*
3. *Accesibilitatea prețurilor și suportabilitatea facturilor la consumator;*
4. *Revizuirea (introducerea) standardelor de calitate (indicatorilor de performanță) în baza cărora serviciile comunitare de utilități publice să poată fi monitorizate și evaluate;*

1.3. Direcții de acțiune

Strategia Municipiului Roman privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice are la bază următoarele **direcții de acțiune:**

1. *Definirea și stabilirea cadrului instituțional și organizatoric necesar îmbunătățirii managementului serviciilor comunitare de utilități publice;*
2. *Stabilirea atribuțiilor, competențelor și responsabilităților între factorii implicați în înființarea, organizarea, funcționarea, gestionarea, exploatarea serviciilor comunitare de utilități publice și partajarea acestora pe baza principiului descentralizării serviciilor publice, autonomiei locale, subsidiarității și proporționalității;*
3. *Crearea cadrului și a instrumentelor necesare gestionării eficiente a fondurilor de investiții necesare modernizării și dezvoltării infrastructurii tehnico-edilitare aferentă serviciilor comunitare de utilități publice;*
4. *Popularizarea procedurilor specifice și facilitarea accesului la resursele financiare necesare accelerării dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice;*
5. *Utilizarea eficientă a resurselor-umane, materiale, financiare - disponibile, proprii sau atrase.*

1.4 Managementul serviciilor comunitare de utilități publice

Serviciile comunitare de utilități publice, denumite în continuare servicii de utilități publice, reprezintă totalitatea activităților de utilitate și interes public general, desfășurate la nivelul comunelor, orașelor, municipiilor sau județelor sub conducerea, coordonarea și responsabilitatea autorităților administrației publice locale, în scopul satisfacerii cerințelor comunităților locale, prin care se asigură următoarele utilități:

- alimentarea cu apă;
- canalizarea și epurarea apelor uzate;
- colectarea, canalizarea și evacuarea apelor pluviale;
- producția, transportul, distribuția și furnizarea de energie termică în sistem centralizat;
- salubritatea localităților;

- iluminatul public;
- transportul public local.

Autoritățile competente

A. Autoritățile administrației publice locale

În sensul dispozițiilor Legii nr. 51/2006 legea serviciilor comunitare de utilități publice, autoritățile administrației publice locale au competența exclusivă, în tot ceea ce privește crearea, dezvoltarea, modernizarea, administrarea și exploatarea bunurilor proprietate publică sau privată a unităților administrativ-teritoriale, aferente sistemelor de utilități publice.

Autoritățile administrației publice locale au dreptul de a adopta hotărâri în legătură cu:

- elaborarea și aprobarea strategiilor proprii privind dezvoltare existente, precum și a programelor de înființare a unor noi sisteme, inclusiv cu consultarea operatorilor;
- coordonarea proiectării și execuției lucrărilor tehnico-edilitare, în scopul realizării acestora într-o concepție unitară și corelată cu programele de dezvoltare economico-socială a localităților, de amenajare a teritoriului, urbanism și mediu;
- asocierea intercomunitară în vederea înființării, organizării, gestionării și exploatării în interes comun a unor servicii, inclusiv pentru finanțarea și realizarea obiectivelor de investiții specifice sistemelor de utilități publice;
- delegarea gestiunii serviciilor, precum și darea în administrare sau concesiunea bunurilor proprietate publică și/sau privată a unităților administrativ-teritoriale, ce constituie infrastructura tehnico-edilitară aferentă serviciilor;
- participarea unităților administrativ-teritoriale la constituirea capitalului social al unor societăți comerciale având ca obiectiv furnizarea/prestarea serviciilor de utilități publice de interes local, intercomunitar sau județean, după caz;
- contractarea sau garantarea împrumuturilor pentru finanțarea programelor de investiții în vederea dezvoltării, reabilitării și modernizării sistemelor existente.

B. Asociațiile de dezvoltare comunitară

Actul normativ stabilește faptul că unitățile administrativ-teritoriale, reprezentate prin autoritățile administrației publice locale, pot coopera în scopul înființării, finanțării și realizării unor servicii de utilități publice, inclusiv a infrastructurii tehnico-edilitare aferente, precum și pentru organizarea, gestionarea și exploatarea în interes comun a acestor servicii.

Cooperarea amintită mai sus, se poate materializa prin realizarea unor asociații de dezvoltare comunitară.

Asociațiile de dezvoltare comunitară reprezintă instituții publice de cooperare intercomunitară. În sensul legii, asociațiile își asumă și exercită, pentru și în numele autorităților administrației publice locale asociate, toate competențele și atribuțiile, drepturile și obligațiile pe domeniul strict limitat al serviciului/serviciilor care i-a/i-au fost transferat/transferate.

C. Autoritățile administrației publice centrale

Conform dispozițiilor legii, Guvernul asigură realizarea politicii generale a statului în domeniul serviciilor de utilități publice, în concordanță cu Programul de guvernare și cu obiectivele Planului național de dezvoltare economico-socială a țării. Realizarea politicii amintite anterior se face prin:

- aprobarea și actualizarea Strategiei naționale privind serviciile comunitare de utilități publice;
- îndrumarea autorităților administrației publice locale în vederea înființării, organizării, exploatării și gestionării eficiente a serviciilor de utilități publice, respectiv pentru reabilitatea, modernizarea și dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare a localităților;
- acordarea garanțiilor guvernamentale pentru obținerea creditelor interne și externe necesare dezvoltării infrastructurii tehnico-edilitare de interes local sau județean;

- acordarea de transferuri de la bugetul de stat pentru dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare de interes local, intercomunitar sau județean, cu respectarea principiului subsidiarității și proporționalității.

Legea instituie pentru Guvern obligația de a examina periodic starea serviciilor de utilități publice. Totodată, Guvernul are obligația de a stabili măsuri pentru dezvoltarea durabilă și creșterea calității acestora, corespunzător cerințelor utilizatorilor și nevoilor localităților, pe baza unor strategii sectoriale specifice.

De asemenea, Guvernul sprijină autoritățile administrației publice locale prin măsuri administrative, legislative și economico-financiare, în scopul dezvoltării și îmbunătățirii cantitative și calitative a serviciilor de utilități publice și al asigurării funcționării și exploatarei în condiții de siguranță și eficiență economică a infrastructurii tehnico-edilitare aferente acestora.

D. Autoritățile de reglementare

Legislația acordă calitatea de autoritate de reglementare, Autorității Naționale de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice (A.N.R.S.C.), Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei (A.N.R.E.) și Autorității Rutiere Române (A.R.R.).

Legea stabilește că A.N.R.S.C. este autoritatea de reglementare competentă pentru următoarele servicii de utilități publice:

- alimentarea cu apă;
- canalizarea și epurarea apelor uzate;
- colectarea, canalizarea și evacuarea apelor pluviale;
- producerea, transportul, distribuția și furnizarea de energie termică în sistem centralizat, cu excepția activității de producere a energiei termice în cogenerare;
- salubritatea localităților;
- iluminatul public;
- transportul public local;
- administrarea domeniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale.

Conform legii, A.N.R.S.C are competența de a elibera licențe, de a elabora metodologii și regulamente-cadru pentru domeniul serviciilor de utilități publice din sfera sa de reglementare și pentru piața acestor servicii, precum și de a monitoriza modul de respectare și implementare a legislației aplicabile acestor servicii.

În schimb, activitatea de producere a energiei termice în cogenerare este supusă licențierii, reglementării și controlului A.N.R.E.

2.1. Date geografice și încadrarea în teritoriu

Municipiul Roman este al doilea centru urban ca importanță din județul Neamț, după municipiul reședință de județ, Piatra Neamț, fiind un centru polarizator tradițional, cu funcția de reședință de județ până în 1950, pentru un teritoriu vast, cuprinzând jumătatea estică a actualului județ Neamț, dar și părți din județele învecinate (Iași, Vaslui, Bacău). Situat la confluența Moldovei cu Siretul, municipiul Roman beneficiază de o poziție geografică favorabilă, cu posibilități mari de comunicare cu regiunile limitrofe de-a lungul culoarelor Siretului și Moldovei, și prin curmăturile Girov (cu Piatra Neamț), Strunga (cu Târgu Frumos – Iași) și Valea Ursului (cu Vaslui).

Relieful

Municipiul Roman este situat în partea centrală a Podișului Moldovei, la 46°55' latitudine nordică și 26°56' longitudine estică, în porțiunea terminală a Culoarului Moldovei și aproximativ la mijlocul Culoarului Siretului. Vatra orașului se desfășoară la circa 3 km amonte de confluența celor două râuri, Moldova și Siret, cu dimensiuni de 5 km de la vest la est și 4 km de la nord la sud.

Relieful municipiului Roman și al împrejurimilor acestuia are un aspect puțin pronunțat și este rezultatul fenomenelor de eroziune și de confluență al celor două râuri, Siret și Moldova.

Clima

Municipiul Roman are un climat temperat continental de dealuri joase, ca de altfel întreg teritoriul localizat de-a lungul Culoarului Siretului, cu un topoclimat specific luncii și teraselor joase. Radiația solară are valori de 117,5 Kcal/cm²/an. Temperatura medie anuală la Roman variază între 8,5°C și 9°C, mai puțin decât în partea estică a Moldovei. Precipitațiile atmosferice însumează, anual, în jur de 550 mm (media multianuală), variațiile fiind destul de mari de la un an la altul. Direcția și viteza vânturilor sunt puternic influențate de orografie. Viteza medie a acestora este de circa 4-5 m/s.

Rețeaua hidrografică

Rețeaua hidrografică este reprezentată de cele două râuri, Siretul și Moldova. Râul Siret are un debit mediu multianual de 31,5 m³/s iar Râul Moldova are un debit mediu multianual de 26,5 m³/s, așadar destul de apropiat de cel al Siretului. Apele subterane sunt bine reprezentate pe teritoriul municipiului Roman.

Vegetația, fauna și solurile.

În văile Siretului și Moldovei, vegetația naturală este reprezentată de asociații vegetale specifice solurilor cu exces de umiditate, speciile mai frecvent întâlnite fiind papura, stuful, broscărița, rogoz. Formațiunile arbustive sunt reprezentate de corn, păducel, porumbar. Fauna acvatică din Siret și Moldova este caracterizată prin prezența scobarului, cleanului, morunașului, mreiei, avatului, beldiței, zvârlugii și carasului. Fauna terestră este prezentă prin diferite specii de amfibieni (în general broaște, broaște râioase, brotăcei, buhai de baltă, salamandre), reptile (șopârle de câmp, gușterul, șarpele de casă, șarpele de apă), păsări. Solurile caracteristice sunt cernoziomurile și solurile aluviale, în mai mică măsură fiind prezente argiluvisolurile, luvisolurile, regosolurile, salsodisolurile și gleisolurile.

Modul de utilizare al terenurilor

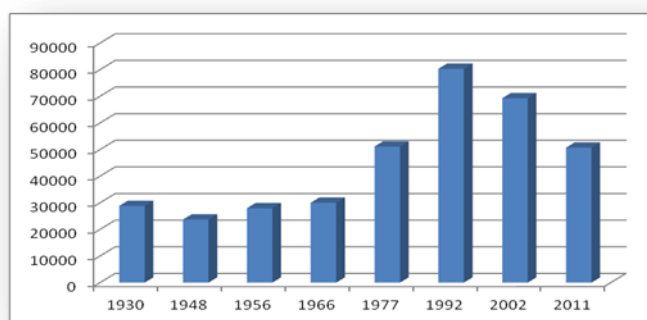
În prezent, teritoriul administrativ al municipiului este de 2.983 de hectare (29,83 kmp), ceea ce reprezintă 0,5% din suprafața totală a județului Neamț. Intravilanul municipiului Roman are o suprafață de 1.617 ha (2011), cea mai mare parte reprezentând construcții și curți.

2.2. Profilul demografic

Rezultatele finale ale Recensământului General al Populației din anul 2011 indică o populație stabilă a municipiului Roman de 50.713 locuitori, respectiv 10,8% din populația județului Neamț, în timp ce Institutul Național de Statistică prin fișa localității indică pentru anul 2014 o populație stabilă de 71.767 locuitori, valoare apropiată de datele Direcției Județene de Evidență a Persoanelor Neamț. Municipiul Roman este, din punct de vedere demografic, al doilea oraș din județ și între cele mai mari municipii din țară care nu au funcția de reședință de județ.

Din punct de vedere al **structurii pe sexe**, 24.563 de locuitori erau de sex masculin (48,4%) iar 26.150 de locuitori erau de sex feminin (51,6%), conform rezultatelor finale ale Recensământului General al Populației din anul 2011 și, respective, 34.395 locuitori de sex masculin (49%) iar 37.372 locuitori de sex feminin (51%) conform fișei localității 2014.

Figura nr. 1 Dinamica populației municipiului Roman în perioada 1930-2011

(Sursa: PUG Roman)

Structura pe grupe de vârstă, conform datelor de la Recensământul Populației din 2011, indică o pondere ridicată a populației adulte (între 15 și 59 de ani), respectiv 63,9%, comparativ cu ponderea populației adulte la nivel județean (57,9%), regional (59,2%) și național (61,8%).

Populația românească este evident majoritară, ponderea acesteia fiind de 88,3%. A doua etnie ca importanță numerică este cea a romilor, de asemenea subestimată statistic, și care reprezintă 3,1% din populația municipiului în 2011, în ușoară creștere procentuală față de Recensământul din 2002. Celelalte etnii sunt foarte slab reprezentate în municipiul Roman, procesele de asimilare și de emigrație conducând la declinul numeric al majorității grupurilor etnice.

Din perspectiva **limbii materne**, ponderea populației cu limbă maternă română este și mai ridicată (89,9%), datorită faptului că o parte din populația minorităților naționale are tot limba română ca limba maternă. Astfel, populația de limbă maternă romani este doar 1,9% (față de procentul etniei rome de 3,1%), și situația este similară și în cazul celorlalte grupuri etnice, doar 0,3% din populație având o limbă maternă alta decât română sau romani.

Structura confesională este mai diversificată, dar și în acest caz datele sunt doar parțiale, întrucât pentru 7,9% din populație, apartenența confesională este nedisponibilă. Populația de confesiune ortodoxă este majoritară, cu 80,2%. Principalul grup confesional, în afara celui ortodox, este cel romano-catolic, care reprezintă 10,5% din populația municipiului, în contextul în care Culoarul mijlociu al Siretului este un areal de concentrare a populației românești de confesiune romano-catolică.

În ceea ce privește **mișcarea naturală a populației**, se constată că natalitatea la nivelul municipiului Roman se menține la cote relativ scăzute în perioada 2007-2011, depășind cu puțin

10% doar în anul 2010, când a și înregistrat o valoare superioară celei de la nivelul județului Neamț.

Rata mai scăzută a mortalității în municipiul Roman, comparativ cu valorile din județul Neamț (în general peste 11%) și din Regiunea Nord-Est (în medie 11,2% în intervalul 2007-2011) este determinată de procentajul mai scăzut de persoane vârstnice din municipiu.

Rezultatele preliminare ale recensământului din 2011 reflectă faptul că intensitatea migrației interne și externe de la nivelul municipiului Roman era de 28,6% din populația totală, peste media județeană (18,6%) și regională (12,5%).

Ultimele date disponibile cu privire la **nivelul de instruire al populației** sunt cele de la Recensământul Populației din 2011. Acestea relevă faptul că nivelul de instruire al populației din municipiul Roman este superior mediei județene și regionale, deoarece în acest centru urban (ca și în majoritatea orașelor mijlocii și mari) se concentrează populația cu studii superioare și locurile de muncă pentru aceasta.

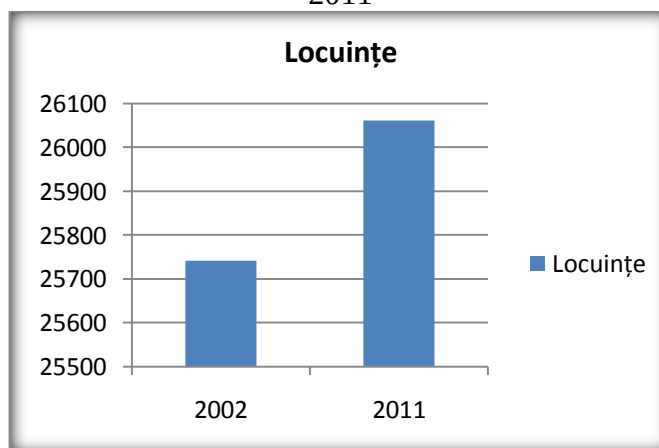
2.3. Fondul locativ

Conform rezultatelor preliminare ale Recensământului General al Populației și Locuințelor din anul 2011, la nivelul municipiului Roman existau, 5.475 de clădiri cu locuințe, care găzduiau 20.788 de gospodării ale populației. Numărul mediu al persoanelor dintr-o gospodărie era de 2,26, ușor mai scăzut decât media județului Neamț, de 2,46.

Numărul locuințelor convenționale era, conform Recensământului din 2011, de 26.062, din care 25.185 de locuințe (96,6%) erau în proprietate privată, 851 (3,3%) erau proprietate de stat, iar alte 26 de locuințe erau în proprietate privată de grup, a unor asociații sau aparțineau cultelor religioase.

Comparativ cu Recensământul din 2002, numărul clădirilor cu locuințe a crescut cu 22%, de la 4.473 la 5.475, iar cel al locuințelor cu 1,2%.

Figura nr. 2 Evoluția numărului de locuințe din municipiul Roman, la recensămintele din 2002 și 2011

(Sursa: <http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo2&lang=ro&context=53>)

Conform datelor statistice din fișa localității la sfârșitul anului 2014 existau un număr total de 26.527 locuințe din care 702 locuințe în proprietate publică și 25.825 locuințe în proprietate privată.

Analiza numărului de locuințe terminate în municipiul Roman indică faptul că anual numărul de locuințe a crescut, fiind realizate noi locuințe.

Conform PUG Roman, fondul locativ este format din locuințe individuale (cu regim mediu de înălțime P+1 și maxim P+2) amplasate în partea de est, sud-est și sud-vest a municipiului.

În centrul municipiului, la est și vest de drumul dinspre Bacău, în perimetrul format de străzile Bogdan Dragoș, B-dul Republicii, Mihai Eminescu, Tineretului, Anton Pann (ambele părți) se găsește zona de locuințe colective, de mare densitate cu regim de înălțime mai mare de P+2.

Rezultatele preliminare ale Recensământului General al Populației și Locuințelor din 2011 indică faptul că 93,9% dintre locuințele din municipiu dispun de alimentare cu apă, 93,6% de

canalizare, 97% de instalație electrică, iar 73% de încălzire centrală. Pe de altă parte, 90,8% dintre locuințe sunt dotate cu baie, iar 95,2% cu bucătărie.

Cu toate că nivelul de dotare al locuințelor cu instalații și dependențe a crescut în ultima perioadă, fiind cu mult peste media județeană, regională și națională, fondul locuibil necesită investiții pentru creșterea performanței energetice atât pentru locuințele colective cât și pentru cele individuale și respectiv refacerea fațadelor.

2.4. Structura urbană

Din punct de vedere al organizării spațiale, municipiul Roman, veche vatră urbană, s-a dezvoltat în jurul cetății din sec. XIV, astfel încât în sec. XV exista un nucleu aproximativ circular în zona unde se află incinta Episcopiei (Andone, M., 1992, pag. 15).

În sec. XVII vatra orașului se dezvoltă sub o formă tot aproximativ circulară, incinta veche rămânând tangentă spre sud. În sec. XIX-XX incinta se dezvoltă spre nord în aceeași formă geometrică până la limitele actuale ale străzilor Mihai Viteazul și Islazului.

În vederea planificării spațiale și teritoriale, pentru desfășurarea coordonată și de calitate a vieții cetățenilor, conform bilanțurilor teritoriale, prin Planul Urbanistic General(PUG) au fost stabilite zonele funcționale și teritoriul intravilan s-a împărțit în unități teritoriale de referință – U.T.R.-uri.

Unitățile teritoriale de referință (U.T.R) se delimitează prin străzi și limite cadastrale precum și pe baza funcțiunii dominante și a categoriilor de intervenție și cuprinde principii de construibilitate specifice zonelor și subzonelor funcționale și reglementările unității teritoriale de referință respective. În prezent, municipiul Roman este compus din 23 de unități teritoriale de referință. Fiecare U.T.R. în parte a fost delimitat pe baza criteriilor cu privire la funcțiunea dominantă, limitele cadastrale și naturale, axele străzilor principale și cuprinde prescripții de construibilitate specifice zonelor și subzonelor funcționale precum și reglementările specifice (detalierea prescripțiilor, diferențiate în permisiuni, condiționări și restricții aplicabile).

2.5. Infrastructura tehnico-edilitară

Infrastructura de transport

Municipiul Roman este situat la o distanță de 49 km de municipiul reședință de județ- Piatra Neamț (pe DN 15D), la 42 km de municipiul Bacău (pe DN 2, care are și statut de drum european – E 85), la 83 km de Vaslui (pe DN 15D), la 86 km de municipiul Iași, principala metropolă a Moldovei (pe DN 2/E 85 și DN 28) și la 106 Km de municipiul Suceava, spre nord, pe DN 2 / E85.

Pe harta TEN-T a coridoarelor europene de transport rutier, traseul DN 2 (E 85) face parte din rețeaua ”core”, în categoria drumurilor care urmează să fie upgradate.

CNADNR are în plan construcția unei autostrăzi Moldova, care ar urma traseul Culoarului Siretului și care ar lega coridorul IX pan-european (în zona Focșani – Mărășești) de autostrada Târgu Mureș - Iași în apropiere de Târgu Neamț.

Principala legătură feroviară este linia magistrală București – Bacău–Suceava, care asigură legătura cu zonele din sudul și nordul țării. Mai mult, municipiul fiind situat pe coridorul IX paneuropean (ramura feroviară a acestuia), care leagă nordul Europei (Helsinki, Sankt Petersburg) de o serie de capitale importante din estul Europei (Moscova, Kiev, Chișinău), cu România și cu țările balcanice (Bulgaria, Grecia), ajungând până pe țărmul Mării Egee, la Alexandroupoli.

Legat de traficul aerian, cel mai apropiat aeroport se află în Bacău, conexiunea cu acesta putând fi realizată fie pe drumul european E85, fie pe magistrala de cale ferată.

În ceea ce privește infrastructura rutieră, Municipiul Roman dispune de o rețea de străzi în lungime totală de 95,66 km, din care 85,36 km modernizate.

Pentru soluționarea problemei traficului greu în municipiu, Primăria Roman a construit încă din anul 2002 o primă variantă de ocolire ce permite mașinilor de tonaj mare să tranziteze

municipiul pe partea de Vest iar în anul 2010 a fost demarată modernizarea arterei Roman Est, care face legătura între DN 15 D și DN 2.

Proiectul de referință pentru urbea mușatină, „Reabilitarea infrastructurii publice urbane a municipiului Roman - zonele Scur Hotel, Pietonal Ștefan cel Mare, Centru istoric urban Ștefan cel Mare, cartierele Favorit și Cuza-Vodă, în municipiul Roman” - proiect individual din PIDU depus în cadrul Programului Operațional Regional 2007-2013, a cuprins lucrări de anvergură ce au dus la schimbarea la față a municipiului Roman.

Rețeaua de alimentare cu apă și canalizare

Municipiul Roman este alimentat din două surse principale, vechiul și noul front de captare apă subterană Pildești-Simionești, localizat la aprox 10 km nord-vest de oraș.

Frontul de captare apă subterană Ștrand (sursă secundară de urgență) este localizat în sudul orașului.

- Noul front de captare apă subterană Pildești-Simionești

28 foraje + 1 dren (L=1,04 km)

Capacitate: max. 115 l/s

- Vechiul front de captare apă subterană Pildești-Simionești

66 foraje + 7 chesoane

Capacitate: max. 490 l/s

În perioada 2012-2014 s-a derulat proiectul “Extinderea rețelei de apă și canalizare în Municipiul Roman” în cadrul Programului vizând protecția surselor de apă, sisteme integrate de alimentare cu apă, stații de tratare, canalizare și stații de epurare prin Administrația Fondului de Mediu - valoare totală de 2.211.535 lei fără TVA – finanțat de AFM și fonduri locale, realizându-se un total de 11.540 ml rețea apă potabilă precum și 2.820 ml rețea canalizare menajeră

Stocarea Apei și Stații de Pompare

Stația Autogară - 4 rezervoare cu un volum total de 15.000 m³ și o stație de pompare cu o capacitate de 360 l/s, construită 1964, cu schimbarea pompelor în 2008

Stația Grădina Zoologică - 1 rezervor de 5.000 m³ și o stație de pompare cu o capacitate de 120 l/s, construită în 2001

Rețeaua de canalizare este de tip unitar, fiind alcătuită din 12 rețele și 4 stații de pompare ape uzate și o rețea de distribuție stradală cu o lungime de 106 km.

Extinderea rețelei de canalizare în cartierele Petru Rareș, Nicolae Bălcescu, Danubiana, Primăverii și Mihai Viteazul, precum și modernizarea stației de epurare ape uzate sunt componente ale proiectului, „Extinderea și reabilitarea infrastructurii de apă și apă uzată în județul Neamț” – proiect cofinanțat din Fondul de Coeziune prin POS Mediu. Proiectul cu o valoare de 107.677.000 euro are drept scop implementarea unui sistem județean eficient de alimentare cu apă și a unui sistem de canalizare corespunzător și este în curs de finalizare.

Rețeaua de alimentare cu gaze naturale

Aflat în apropierea a două magistrale de gaz, municipiul Roman are asigurată furnizarea de gaze de către societatea E-ON ENERGIE ROMANIA SA. Rețelele de gaz din oțel sunt relativ noi și au o durată de viață de aproximativ 15 ani. Ca și valori procentuale, peste 90% din locuitori sunt deserviți de rețeaua de gaz. Zona acoperită parțial fiind cartierul Bălcescu .

Rețeaua de alimentare cu energie electrică

Rețeaua electrică este acoperită în întregime de posturi de transformare, populația și agenții economici sunt deserviți în proporție de 99%. Iluminatul public din municipiul Roman este asigurat din anul 2014 prin punerea în funcțiune a Microhidrocentralei de pe râul Moldova, investiție de circa 25 milioane de lei, finanțată prin Programul Operațional Sectorial - Creșterea Competitivității Economice". Aceasta va produce 3 GWh de energie regenerabilă/an, având o putere instalată de 580 kW.

Rețeaua de telefonie, internet și cablu TV

Operatorul de telefonie TELEKOM acoperă întreaga zonă a municipiului. Serviciile de internet, telefonie și de televiziune prin cablu sunt asigurate și de UPC România SA, RDS, Orange, Vodafone, Romtelecom, Cosmote.

2.6. Economia

Scurt istoric

De-a lungul vremii, Romanul a trecut prin mai multe etape și stadii de dezvoltare: târg, reședință domnească, reședință de județ, actualmente municipiu. Încă din secolele XVI-XVII așezarea a reușit să se dezvolte și să se impună ca un important centru în care meșteșugarii și negustorii desfășurau o intensă activitate.

Odată cu creșterea producției de mărfuri și diversificării schimburilor economice, tendință începută la nivelul întregii regiuni încă din sec. al XVIII-lea, Romanul crește ca importanță, mai ales odată cu apariția în sec. al XIX-lea a unor întreprinderi.

Prima întreprindere industrială mai însemnată de la nivelul municipiului Roman a luat ființă în anul 1900, când își începea producția Fabrica de Zahăr (actuala SC Agrana România SA). Industria orașului între cele două războaie mondiale se limita la întreprinderi de proporții mici, cu caracter meșteșugăresc, precum și câteva ateliere pentru fabricarea săpunului, fabrici de teracotă și cărămidă. Odată cu instalarea regimului comunist, dezvoltarea orașului a fost axată în principal pe amploarea luată de industrie, în special metalurgia feroasă și industria construcțiilor de mașini. Cele mai importante unități industriale construite în această perioadă au fost: Întreprinderea de Țevi Roman (înființată în anul 1957), Întreprinderea Mecanică Roman (fostul arsenal al armatei) și Întreprinderea de Fire și Fibre Poliamidice Roman (înființată în anul 1979, construită pe locul fostului aerodrom Roman). În perioada tranziției de la economia centralizată la cea de piață, în orașul Roman s-a observat o restructurare a activității industriale, prin dispariția unor întreprinderi și restrângerea activității altora, concomitent cu dezvoltarea semnificativă a industriei ușoare (confecții și tricotaje) și a sectorului terțiar, cu precădere a comerțului.

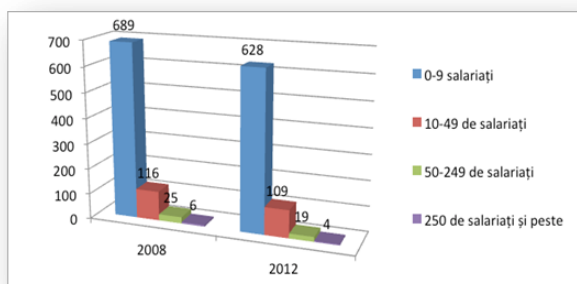
Agenții economici. Antreprenoriatul

În prezent, în municipiul Roman își desfășoară activitatea 1451 de societăți comerciale (15,05% din totalul societăților active în județul Neamț).

Cele mai multe își desfășoară activitatea în sectorul industriei prelucrătoare, al comerțului și serviciilor. Din punct de vedere al formei juridice de organizare, majoritatea firmelor sunt societăți cu răspundere limitată, iar un număr redus sunt societăți pe acțiuni.

Din totalul firmelor din municipiu, 689 sunt microîntreprinderi, 116 sunt firme mici, 25 sunt întreprinderi mijlocii și 4 întreprinderi se încadrează în categoria firmelor mari cu peste 250 de angajați. Ponderea sectorului IMM la nivelul municipiului este de 99,9% peste media județeană și cea regională. Rata anteprenoriatului (numărul de întreprinderi la 1000 de locuitori) în municipiul Roman este de 28,61% peste rata medie județeană (21,13%) și națională.

Figura nr. 3 Structura întreprinderilor din municipiul Roman, în funcție de clasa de mărime

(Sursa: <http://www.listafirme.ro/neamt/roman/o1.htm>)

Cei mai importanți agenți economici din municipiul Roman, după cifra de faceri înregistrată în anul 2012, au fost următorii:

Tabelul nr.1

Clasificarea agenților economici din Municipiul Roman, după cifra de afaceri înregistrată în 2012

Denumirea companiei	Domeniu de activitate	Cifra de afaceri	Profitul brut	Nr. Salariați
AGRANA ROMANIA S.A.*	Fabricarea zahărului	1.223.059.099	1.829.725	599
ARCELORMITTAL TUBULAR PRODUCTS ROMAN SA	producția de tuburi, țevi	826.413.602	26.901.231	1125
MARSAT SA	Depozitări	102.537.143	5.984.200	79
S.C. SOMACO GRUP PREFABRICATE S.R.L.**	Fabricarea produselor din beton pentru construcții	100.478.353	-14.370.092	440
CERSANIT TRADE SRL	comerț cu ridicata al materialelor de construcții și producție de obiecte ceramice	84.845.852	-265.450	31
CERSANIT ROMÂNIA S.A.	Fabricarea de obiecte sanitare din ceramică	69.967.844	-3.262.711	527
INTERAMAL GROUP DISTRIBUTION SRL	comerț cu ridicata al băuturilor	59.857.750	-876.926	114
BRILIANT SRL	comerț cu amănuntul al carburanților	39.920.302	335.969	47
IMROM SA	fabricarea altor produse din minerale nemetalice	29.907.044	7.951	104
SUINPROD SA	creșterea porcinelor	29.699.968	89.323	164
VALDAN SRL	comerț cu amănuntul al produselor alimentare	24.803.867	561.678	5
CAREMIL SRL	fabricarea altor articole de îmbrăcăminte	24.676.581	813.735	298
PROIECTE IMOBILIARE SRL	activități de jocuri de noroc și pariuri	23.728.141	57.169	69
ULTRA TOTAL INVEST SRL	comerț cu amănuntul	23.664.477	34.969	12
HIDROTERM SA	lucrări de construcții a proiectelor utilitare pt fluide	21.153.258	908.286	83

(Sursa: <http://www.listafirme.ro/neamt/roman/o1.htm>)

După obiectul de activitate, structura agenților economici din Municipiul Roman este următoarea:

Tabelul nr. 2

Structura agenților economici din municipiul Roman după obiectul principal de activitate

Obiect de activitate	Nr de firme la 31.12.2012	cifra de afaceri totală (lei) 31.12.2012	Nr de salariați la 31.12.2012
Agricultură și silvicultură	14	151.221.502	310
industria extractivă	2	326.911	3
industria prelucrătoare	93	1.075.789.322	4.162

producția și furnizarea de energie electrică, termică, gaze, distribuția apei, salubritate, gestiunea deșeurilor	6	14.738.279	174
Construcții	75	81.663.137	659
comerț cu amănuntul și ridicata	362	497.644.192	1.767
transport și depozitare	56	35.031.522	265
hoteluri și restaurante	49	1.003.439	402
informații și comunicații	19	2.896.086	53
alte servicii	149	72.277.226	790

(Sursa: http://www.listafirme.ro/firme_domenii.asp)

Unele din societățile comerciale amintite deși au sediul social în municipiul Roman au puncte de lucru și în alte orașe, astfel indicatorii economici raportați cuprind și activitatea acestora, fiind greu de determinat procentul din activitatea lor care este realizat în municipiul.

Sectorul agricol

În anul 2013, suprafața totală a Municipiului Roman era de 2.983 ha, din care 1.646 ha reprezentau suprafața agricolă, 1.264 ha suprafața arabilă, 152 ha pășunile, 7 ha viile și pepinierele viticole, 2 ha livezile și pepinierele pomicole.

Conform rezultatelor Recensământului General Agricol din 2010, în municipiul Roman exista un număr de 728 de exploatații agricole, cu o suprafață totală de 1099.41 hectare, dintre care sunt utilizate 1014,87 hectare, iar restul de 84,54 hectare sunt neutilizate sau utilizate în alte scopuri.

Conform datelor de la Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, în Municipiul Roman funcționează spații autorizate pentru depozitarea produselor agricole ale firmelor SC Morărit Panificație SRL (magazie cu o capacitate totală autorizată de 2960 tone), SC Agro Drinks SRL (magazie cu o capacitate de 2400 tone), SC Marsat SA (magazie cu o capacitate de 24.000 tone și un siloz cu o capacitate de 34.000 tone), SC Suinprod SA (magazie cu o capacitate de 8000 tone), SC Fitosem Liv SRL (magazie cu o capacitate de 6000 tone).

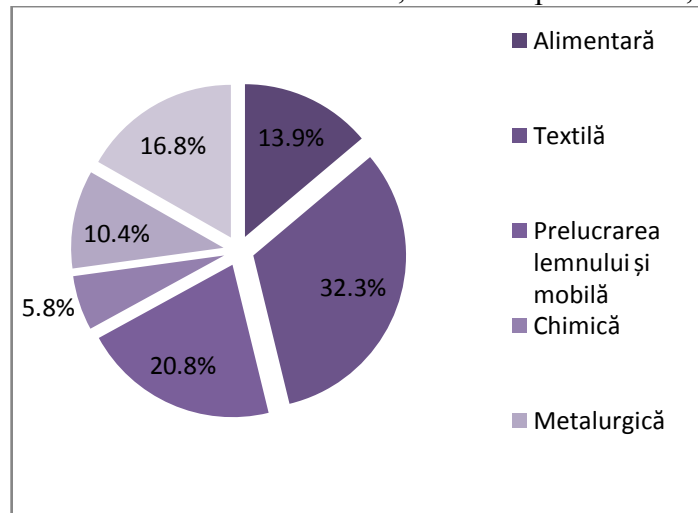
În municipiul Roman funcționează o fermă zootehnică de mari dimensiuni (a SUINPROD S.A. Roman, profilată pe creșterea porcinelor), o Stațiune de cercetare pentru sfecla de zahăr (aflată în conservare) și societăți agricole (de exemplu SC Marsat SA).

Sectorul industriei

În acest sector își desfășoară activitatea 95 agenți economici dintre care, 2 agenți economici în industria extractivă, 93 în industria prelucrătoare, care asigură un număr de 4165 de locuri de muncă (30,73% din totalul locurilor de muncă).

Se observă că sectorul industriei prelucrătoare este dezvoltat și astfel prezintă importanță deosebită pentru economia municipiului Roman. La acest nivel, cele mai dezvoltate sub-sectoare sunt industria textilă (32,3% din firme își desfășoară activitatea în acest sub-sector), prelucrarea lemnului și mobilă (20,8%), industria alimentară (13,9%) și industria metalurgică (10,4%).

Figura nr. 4 Structura sectorului industrie, în municipiul Roman, în anul 2012

(Sursa: *Institutul Național de Statistică-fisa localitatii*)

În industria alimentară, în anul 2012 activau 12 firme. Se observă că numărul salariaților din acest sub-sector a scăzut de la 448 în 2008 la 431 în 2012, dar cifra de afaceri totală a sub-sectorului a înregistrat o creștere de 32,24%. 5 din cele 12 firme aveau în anul 2012 cifre de afaceri care depășesc 1 milion de lei. Dintre acestea amintim: SC Agrana Romania S.A., SC Sabus SRL, Sc Miralucia Prod SRL, SC Morărit Panificație Roman SA, SC Dorivi Prodcom SRL, SC Jora Service SRL.

În industria textilă își desfășoară activitatea 28 de firme care realizează 8% din cifra de afaceri a sectorului industrie și oferă 1770 locuri de muncă. Față de anul 2008, numărul locurilor de muncă în acest domeniu a crescut cu 9,34%. Dacă se are în vedere clasificarea firmelor după mărimea acestora se poate observa că în acest sub-sector activează două întreprinderi mari (cu peste 250 de angajați): Odlo România SRL și Caremil SRL, precum și mai multe întreprinderi mijlocii, dintre care se remarcă S.C. Smirodava S.A. (cu 237 de salariați).

În anul 2012 în sub-sectorul prelucrării lemnului, al fabricării produselor din lemn și al mobilei activau 18 întreprinderi cu un număr de 228 de salariați și o cifră de afaceri care reprezenta 3% din cifra de afaceri totală a sectorului industrie. Față de anul 2008 se observă o creștere a numărului de firme de la 16 la 18, dar o scădere a numărului salariaților cu 14,28% (de la 266 salariați în 2008 la 228 salariați în 2012).

În industria chimică numărul firmelor care activau a crescut de la 3 în 2008 la 5 în 2012, iar numărul angajaților de la 30 la 64.

În industria metalurgică activau 6 întreprinderi care realizau 77,4% din cifra de afaceri totală a sectorului. Dintre acestea, jumătate din societăți realizează anual o cifră de afaceri mai mare de 1 milion de lei. Numărul total al salariaților a scăzut de la 1883 în 2008 la 1189 în 2012 (-36,85%). Se remarcă societatea ArcelorMittal Tubular Products Roman SA (societate cu tradiție din municipiu) care își desfășoară activitatea în domeniul producției de tuburi și țevi și realizează aproximativ jumătate din cifra de afaceri totală a societăților prezentate, iar numărul angajaților săi reprezintă o treime din numărul total al angajaților din societățile prezentate.

În ceea ce privește piața de desfacere, cea mai mare parte a producției din domeniul industriei textile și a confecțiilor textile sunt exportate preponderent către piețele vest-europene (Italia, Franța, Spania, Marea Britanie, Germania, etc.), producția de mortare, adezivi și polistiren către piețele est-europene (Republica Moldova, Ucraina, Rusia, etc.), iar producția de obiecte sanitare și ceramică termică către Polonia, etc.

Sectorul construcțiilor

Activitatea de construcții se diversifică atât în zona construcțiilor civile și edilitare cât și a construcțiilor industriale.

În acest sector, la nivelul anului 2012, se regăsesc 75 de firme care asigură 659 de locuri de muncă (4,86% din totalul locurilor de muncă din Municipiul Roman). Din totalul firmelor care

activează în domeniu, în anul 2012, doar 20 (8,65%) dintre acestea au înregistrat o cifră de afaceri mai mare de 1.000.000 lei.

Sectorul serviciilor

În localitate funcționează numeroase unități comerciale, depozite de materiale de construcții, farmacii, stații de carburanți, service-uri și spălătorii auto, etc., care deservesc locuitorii municipiului cât și pe cei din zonele limitrofe. Cea mai dezvoltată ramură este cea a comerțului, fapt evidențiat de numărul relativ ridicat al firmelor din acest domeniu 361 (24,87% din totalul celor existente în municipiu). În anul 2012, în acest sector au fost create 2305 locuri de muncă (17% din totalul locurilor de muncă existente în municipiu).

În ultimii ani, au fost deschise unități comerciale ale unor rețele internaționale cum ar fi: LIDL, PROFI, PENNY MARKET, KAUF LAND.

În anul 2012, sub-sectorul comerț contribuia cu 25,75% la cifra de afaceri totală a firmelor din municipiul Roman și este cu 5% mai mare față de contribuția din anul 2008 (20,61%).

Sectorul serviciilor de intermediari financiare și asigurări este dezvoltat, în municipiu fiind prezente sucursale ale principalelor unități bancare din țară: BCR, Banca Transilvania, Bancpost, BRD Groupe Societe Generale, Banca Romanească, Unicredit Țiriac Bank, Piraeus Bank, CEC Bank, OTP, Banca Carpatica, Alpha Bank. În anul 2012, în acest sub-sector numărul salariaților a crescut de la 44 în 2008 la 45.

Numărul firmelor care activează în domeniul hotelurilor și restaurantelor a scăzut de la 52 în 2008 la 49 în 2012, dar numărul angajaților din acest domeniu a crescut de la 307 la 402 în aceeași perioadă.

Forța de muncă

Cu privire la evoluția numărului total de salariați (număr mediu) din municipiul Roman se observă tendința descrescătoare a acestuia. Potrivit datelor, în anul 2007 erau înregistrați 19.486 de salariați (22,32% din totalul salariaților din județul Neamț), iar în ultimul an al analizei (2013) erau înregistrați 13.452 de salariați (18,49% din totalul salariaților la nivelul județului Neamț). Această scădere de 38,3% poate fi explicată pe fondul crizei economice care a determinat restrângerea activităților pentru diferite societăți.

Cu privire la structura forței de muncă, se observă că locurile de muncă erau asigurate preponderent de industria prelucrătoare (37% din totalul locurilor de muncă din municipiul Roman), comerț (17%), învățământ (11%), sănătate (8%), transport și depozitare (2%), administrație publică și apărare (2%), alte activități (16%).

2.7. Mediu

Monitorizarea calității aerului

Pe teritoriul municipiului Roman nu există surse majore de poluare a aerului, dar pot fi menționate o serie de surse cu caracter temporar: procesele de ardere pentru încălzirea locuințelor și a obiectivelor social-economice și transportul rutier. Din cauza extinderii parcului auto și a vechimii acestuia sectorul transporturilor devine un important factor de poluare a aerului (pentru a se evita efectele traficului intens, municipiul Roman beneficiază de o variantă ocolitoare a orașului care este destinată în principal traficului greu).

Prin proiectul **"Prevenirea catastrofelor naturale generate de inundații și poluarea aerului"**, în municipiul Roman a fost înființată o stație de monitorizare automată a calității aerului de tip NT2, industrial care este amplasată în curtea fostului Grup Școlar Industrial Construcții de Mașini Roman. Această stație este dotată cu analizoare automate ce monitorizează calitatea aerului on-line, iar pentru valorile măsurate sunt calculate medii orare și medii zilnice care sunt transmise ulterior către serverul instalat la APM. În anul 2011, indicatorii privind calitatea aerului (dioxid de azot, oxizi de azot, dioxid de sulf, amoniac, pulberi sedimentale, monoxid de carbon, benzen) au înregistrat valori bune, dar au fost înregistrate 18 depășiri ale concentrației maxime admisibile a PM10-pulberi în suspensie **(50 µg/mc) în perioada de iarnă, datorate în special instalațiilor de ardere** (Legea nr.104 din 2011 permite maxim 35 depasiri/an).

Monitorizarea calității apelor

În zona municipiului Roman, Agenția pentru Protecția Mediului Neamț a monitorizat, în perioada 2007- 2011, calitatea apelor de suprafață ale râurilor Siret și Moldova. Acestea au înregistrat o stare bună din perspectiva elementelor biologice, fizico-chimice și a poluanților specifici.

Calitatea apelor freatice, în perioada 2007- 2011, este bună pentru toate profilele hidrologice nefiind înregistrate depășiri ale valorilor de prag pentru poluanți.

În municipiul Roman aprovizionarea cu apă potabilă se face în regim continuu, iar calitatea apei furnizate se încadrează în parametrii de potabilitate impuși de Legea 458/2002.

Presiuni asupra stării de calitate a apelor din județul Neamț sunt făcute de societăți mari, precum ArcelorMittal Tubular Products SA și Agrana România. În scopul asigurării condițiilor pentru protecția ecosistemelor acvatice, societățile amintite se află sub incidența Directivei privind prevenirea și controlul integrat al poluării 96/61/EEC.

Stația de Epurare a Apelor Uzate de pe râul Siret este în curs de modernizare și nu a înregistrat în 2011 valori peste limita maximă admisă pentru niciunul din indicatorii de poluare.

Monitorizarea calității solului

În perioada 2007- 2011, APM Neamț a identificat la nivelul județului o serie de procese de degradare naturală și antropică a solului care au condus la următoarele forme de degradare: eroziune, alunecări de teren, inundabilitate, acidifiere, compactare, deficit de elemente nutritive, exces de umiditate ș.a. În anul 2011, pentru combaterea eroziunii solului și a alunecărilor de teren au fost demarate lucrări de întreținere și reparații pe o suprafață de 1.888 ha din județul Neamț. Tot în acest an, au fost efectuate lucrări de desecare în zona Roman-Răchiteni.

Municipiul Roman se regăsește pe lista localităților unde există surse de poluare cu nitrați din agricultură, aprobată prin Ordinul MMDD nr. 1552/3.XII.2008.

Rețeaua de supraveghere a solului a acoperit mai multe zone reprezentative printre care și zona ArcelorMittal Steel Roman – Cordun, de unde au fost preluate probe de sol și analizați indicatorii pH, umiditate, C organic și conținutul de metale grele (Cr^{total} , Cu, Cd, Pb, Zn, Mn, Co și Ni). S-a observat că valorile normale pentru metalele grele au fost depășite, dar fără să atingă pragul de alertă și intervenție. Conținutul în C organic în zona de impact a SC ArcelorMittal Steel Roman SA este ridicat (are valori între 1,07% și 3,02%) și indică un sol ușor spre mediu poluat.

Biodiversitatea

Parcul municipal Roman funcționează ca zonă de agrement din secolul al XIX-lea și provine din fosta pădure Teiuș. Aici se întâlnesc 38 de specii de arbori și arbuști de proveniență diferită.

Pe teritoriul administrativ al municipiului Roman sunt identificate trei situri Natura 2000 astfel: pe râul Moldova, între Tupilați și Roman (ROSCI0364), râul Siret între Pașcani și Roman (ROSCI0378) și Lunca Siretului Mijlociu (ROSPA0072).

Spații verzi

Conform datelor, în anul 2012 suprafața spațiilor verzi din municipiul Roman a fost de 122,3 ha (1.223.850 mp), în creștere față de anul 2000 (104 ha, respectiv 104.000 mp).

În acest context, suprafața medie de spații verzi pe cap de locuitor este de 24,13 mp/locuitor.

În municipiul Roman se remarcă următoarele categorii de spații verzi și sport:

- spații verzi publice cu acces nelimitat: parcuri, grădini și scuaruri,
- spații verzi aferente dotărilor publice: școli, grădinițe, unități sanitare, instituții, edificii de cult și cimitire,
- fâșii: alinamente plantate,
- spații verzi aferente ansamblurilor de locuințe formate dintr-un cadru vegetal cu rol estetic și de protecție,
- spații verzi aferente bazelor sportive: 3 stadioane, ștrandul municipal, două săli polivalente, trei terenuri sintetice cu nocturnă pentru minifotbal, bazinul de înot, patru terenuri de tenis de câmp în aer liber și opt săli de sport școlare.

Singurul element natural cu statut de monument al naturii de pe raza municipiului Roman este Stejarul Secular (*Quercus Robur*) situat pe strada Smirodava, cunoscut sub denumirea de "Stejarul Unirii". Acesta are o vârstă de 155 ani, înălțimea de 25 m, diametrul de 1,4 m, iar diametrul coroanei este de 20 m.

Romanul își completează cadrul natural cu o suprafață de **15.000 ha pădure** întinsă în jurul orașului, pe suprafața a 20 de comune limitrofe, administrată prin intermediul personalului silvic de specialitate din două ocoale silvice: Roman și Horia. Pădurea cuprinde specii valoroase precum gorunul, stejarul, fagul, cireșul, frasinul, paltinul, completate cu specii de amestec precum teiul, jugastrul, carpenul, salcâmul. Pe albiile majore ale Siretului și Moldovei cresc zăvoaie de plop și salcie.

2.8. Cultură, turism și sport

Situat în inima Moldovei, Romanul, fost târg, reședință a Țării de Jos a Moldovei, reședință de județ, actualmente municipiu, atrage prin obiective turistice și monumente dar și prin posibilitățile de agrement.

Romanul este menționat prima oară într-un document intern la 30 martie 1392 (hrisov de danie către Ionaș Viteazul, în care a fost scris "în cetatea noastră, a lui Roman voievod"), numele orașului fiind preluat de la numele voievodului Roman I Mușat (1392-1394).

Orașul Roman este unul din puținele orașe din Moldova care se poate mândri cu existența a două cetăți: Cetatea Mușatinilor, cea mai sudică fortificație moldovenească de la sfârșitul secolului al XIV-lea și Cetatea Nouă a Romanului construită de Ștefan cel Mare (domn al Moldovei în perioada 1457–1504) la locul de confluență a râurilor Moldova și Siret.

Bisericele din oraș sunt concepute la proporții impresionante, cu multe accesorii constructive și tendințe de ecletism stilistic.

Cele 15 lăcașuri de cult ortodox și 5 biserici de confesiune romano – catolică ocupă un loc aparte în ansamblul patrimoniului istoric și cultural-artistic românesc, evidențiindu-se:

Complexul Arhiepiscopal Roman;

Biserica "Precista Mare";

Biserica Domnească ("Sf. Voievozi");

Biserica Armenească;

Biserica "Sf. Nicolae".

De importanță turistică și culturală pentru municipiul Roman sunt:

Muzeul de Istorie- Înființat în anul 1957, deține cele mai bogate colecții de materiale de proveniență dacică, rezultate din cercetările din Cetatea de la Brad și din alte așezări de pe Valea Siretului, cât și valoroase vestigii medieval.

Muzeul de Artă - Este o clădire monument de arhitectură, construită la sfârșitul sec. al XIX-lea.

Muzeul de Științe ale Naturii - reprezintă rodul preocupărilor în domeniul cercetării și valorificării expoziționale, a materialelor colectate din zona de confluență a Moldovei cu Siretul, efectuate după 1960.

Casa Hogaș- clădirea în care a locuit scriitorul nemțean între anii 1891-1899, realizată după planul arhitectului Constantin Băicoianu, a fost transformată în muzeu în mai 2011.

Casa vornicului Done (Casa Celibidache)- clădirea datează de la sfârșitul secolului al XVIII-lea, fiind cumpărată în 1825 de vornicul Grigore Done. Este cunoscută și sub numele de Casa Celibidache, deoarece aici s-a născut, în 1912, Sergiu Celibidache, considerat unul din cei mai valoroși dirijori ai tuturor timpurilor, care a dirijat Orchestra Filarmonicii din Munchen între 1979 și 1996.

Biblioteca George Radu Melidon- Casa Ioachim, înălțată în anul 1864, de negustorul Vasile Ioachim, a fost pictată de meșteri venețieni și turnul de intenție florentină fiind unicat în Moldova. Clădirea găzduiește sediul Bibliotecii Municipale "George Radu Melidon", instituție culturală cu valențe multiple ce gestionează un fond de carte de circa 160.000 de volume.

Parcul Municipal Roman- funcționează ca zonă de agrement din secolul al XIX-lea, provine din fosta pădure Teiuș și este, din punct de vedere al diversității speciilor dendrologice, unic în Europa.

Parcul Municipal, o oază de frumusețe de care Romanul este mândru, atrage numeroși turiști prin lacul prezăvut cu debarcader, de unde se efectuează plimbări de agrement cu ambarcațiuni pe timpul sezonului estival și cele trei insule- Insula „Brâncuși”, cu elemente sculpturale specifice, ce amintesc de marele artist; Insula „Planeta Verde”, însuflețită de animale de talie mică și păsări, creând un mini-ecosistem și Insula „Cascada”, înobilată cu o cascadă artificială și un punct de relaxare și observare a întregii zone.

Complexul Sportiv si de Agrement "Moldova", cel mai nou punct de atracție al municipiului Roman, este rezultatul unei investiții de aproape 2,5 milioane de euro și este compus din:

1. Ștrandul Municipal Roman
2. Zona de picnic și de agrement
3. Zona activităților comerciale
4. Zona pentru activități sportive
5. Zona de alimentație publică
6. Zona de parcare.

Strandul Municipal Roman cuprinde 3 bazine de înot: unul pentru copii, al doilea pentru începători, iar cel de-al treilea, cu dimensiuni olimpice, este o provocare pentru înotători. Având în vedere destinația publică a bazinelor, apa se tratează și se recirculă. Schema de circulație a apei este mixtă: o circulație de suprafață realizată prin canale perimetrice ce înconjoară bazinele pe 4 laturi și o circulație de profunzime cu injecție de apă, ascendentă. Apa pentru bazine este asigurată de o stație de pompare și tratare, în suprafață de 250 mp, în care sunt utilaje și instalații specifice precum și 3 bazine de compensare. Prepararea apei calde se face prin intermediul a 70 panouri solare. Vizitatorii au la dispoziție 150 de umbrele, 300 de șezlonguri, 20 de cabine de schimb și 16 dușuri exterioare. Întreaga zonă dispune de un sistem de acces cu cartele magnetice și un sistem de supraveghere video.

Infrastructura și activitatea sportivă

Municipiul Roman dispune de o puternică infrastructură sportivă reprezentată prin două stadioane, două săli polivalente, o sală de atletism, bazin didactic de înot, două terenuri de mini – fotbal, trei terenuri de tenis de câmp și douăzeci și una săli de gimnastică.

Viața sportivă a Romanului este susținută de diferite cluburi și de Liceul cu Program Sportiv care își desfășoară activitatea pe specialități.

Sportivii de la Liceul cu Program Sportiv Roman participă la concursurile interne și internaționale la disciplinele fotbal, handbal, atletism, judo, baseball și lupte obținând în fiecare an premii și medalii fiind în același timp și o pepinieră pentru cluburile de seniori. Clubul de Handbal Municipal Roman are rezultate notabile, evoluând în prima Ligă Națională și participând de asemenea în întrecerile europene.

Clubul Athletic Roman, cu secțiile de atletism, tenis și lupte, a pregătit de-a lungul timpului sportivi ce au obținut rezultate performante la nivel național și internațional. A devenit o tradiție ca echipa de arte marțiale „Qwan-Ki-Do” din cadrul Clubului Bao să obțină rezultate în competițiile naționale și europene. Fotbalul este reprezentat în Liga a III-a națională de Sport Club Municipal Petrotub Roman.

2.9. Servicii sociale

În perioada 2007-2014, la nivelul municipiului s-au realizat mai multe investiții pentru îmbunătățirea serviciilor sociale oferite.

Astfel, prin programul **„Reabilitarea, modernizarea și dotarea clădirii destinate Căminului pentru bătrâni”** a fost construit căminul destinat persoanelor cu vârste înaintate (**”Casa Bunicilor”**); prin programul POR 2007-2013, Axa 3, Domeniul Major de investiție 3.2 **„Dezvoltarea infrastructurii sociale”** a fost reabilitată, modernizată și echipată clădirea destinată serviciilor sociale din municipiu (**”Casa Pâinii”**); prin proiectul **„Reabilitarea, modernizarea și echiparea clădirii destinate serviciilor sociale din municipiul Roman, str. Speranței nr.11”** a fost construit centrul de îngrijire de zi pentru copiii aflați în situații de risc (**”Casa Copiilor”**).

Administrația locală, prin Direcția de Asistență și Protecție Socială asigură servicii de consultanță, sprijin și îndrumare pentru persoanele cu dizabilități, minori aflați în dificultate, persoane defavorizate, îngrijire la domiciliu pentru persoanele vârstnice fără aparținători, adăpost de găzduire temporară pentru persoanele aflate în situație de risc social și găzduire pentru persoanele aflate în situație de risc social.

Pentru municipiul Roman, valoarea Indicelui de Dezvoltare Socială a localităților este 85, orașul fiind considerat mediu dezvoltat.

Educație

Rețeaua școlară din municipiul Roman cuprinde unități de învățământ de diferite specialități, după cum urmează: o unitate de învățământ pentru educație timpurie, patru unități de învățământ pentru nivelul secundar inferior sau gimnazial, opt unități de învățământ pentru nivelul secundar superior sau liceal, două unități de învățământ pentru nivelul postliceal, o unitate de învățământ de artă, un centru școlar pentru educație incluzivă, o unitate pentru învățământul sportiv, un club al copiilor.

La cele 18 instituții de învățământ cu personalitate juridică se adaugă un număr de 12 instituții de învățământ arondate acestora.

Liceele și colegiile tehnice oferă elevilor 29 de specializări care aparțin filierei tehnologice, vocaționale ori teoretice.

În ceea ce privește învățământul superior, în municipiul Roman funcționează Institutul Teologic Romano-Catolic Franciscan cu două facultăți.

Sănătate

În municipiul Roman funcționează două spitale, 1 dispensar medical, 1 centru de sănătate mintală, 9 cabinete de medicină generală, 4 cabinete medicale școlare, 28 de cabinete medicale de familie, 60 de cabinete de stomatologie, 65 de cabinete medicale de specialitate, 49 de farmacii, 8 puncte farmaceutice și 1 depozit farmaceutic, 1 creșă, 11 laboratoare medicale, 31 de laboratoare tehnică dentară, 2 tipuri de alte cabinete medicale.

Spitalul Municipal de Urgență Roman, cea mai importantă unitate medicală din municipiu, deservește locuitorii acestuia, pe cei din zonele limitrofe (30 comune, respectiv o populație de peste 180.000 de locuitori), inclusiv pacienți din județele învecinate (de ex. Mîrcești, Răchiteni, Oțeleni, Hălăucești, Dăgâța, Tansa – județul Iași; Filipești – județul Bacău; Băcești – Vaslui; etc.).

2.10. Guvernanță locală

Având în vedere că Municipiul Roman este municipiu de rangul II, structura Consiliului Local și respectiv, al aparatului de specialitate al primarului, reflectă corelarea dintre reglementările impuse de acest rang și necesitatea adoptării unor structuri flexibile, bine organizate și dinamice care să răspundă necesităților de ordin administrativ și investițional.

O preocupare constantă a conducerii administrației locale a fost cea de a îmbunătăți calitatea serviciilor oferite cetățenilor, creșterea profesionalismului angajaților și dezvoltarea unui dialog permanent și constructiv cu cetățenii municipiului.

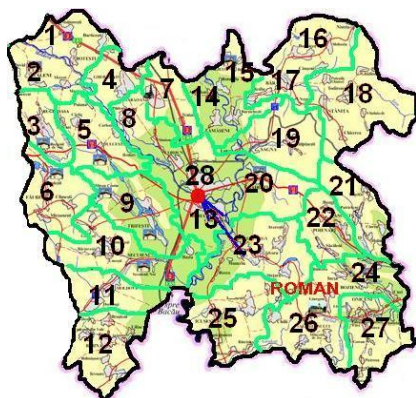
Municipiul Roman aplică principiile și practicile de bună guvernanță, precum și managementul prin obiective. În acest sens, au fost elaborate și adoptate o serie de documente menite să crească eficiența actului administrativ, să reducă birocrăția din administrația publică locală și să confere o identitate bine definită comunității (**Imn, Stemă, Drapel, Statutul municipiului Roman, Planul Urbanistic General și Regulamentul Local de Urbanism, Certificatul ISO 9001, etc.**)

Conducerea administrației publice locale se preocupă permanent de redeschiderea canalelor de comunicare cu partenerii sociali, economici, culturali, inițierea de contacte noi și afirmarea unei deschideri totale față de toți factorii ce doresc să se implice în dezvoltarea municipiului Roman pentru identificarea formelor de sprijin reciproc, pentru a contura o strategie

corectă de dezvoltare economică, a pieței muncii, dar și a vieții culturale, educaționale și sportive. Astfel, s-au conturat parteneriate cu mediul de afaceri, cu reprezentanții societății civile, ai organizațiilor non-profit, ai grupurilor profesionale, reprezentanți ai administrațiilor locale județene, ai comunităților din zona Roman și deschiderea unor relații externe pe care un oraș care se dorește a fi european trebuie să le aibă.

Municipiul Roman este membru în **Asociația Municipiilor din România**.

Municipiul Roman face parte, alături de majoritatea unităților administrativ-teritoriale din județul Neamț, din structurile asociative create la nivel județean -**Asociația de Dezvoltare Intercomunitară "AQUA Neamț"**, înființată cu scopul de a sprijini realizarea lucrărilor ample de reabilitare și modernizarea a rețelei de alimentare cu apă și canalizare și **Asociația de Dezvoltare Intercomunitară "ECO" Neamț** constituită pentru implementarea sistemului de management integrat al deșeurilor din județul Neamț.

Asociația de Dezvoltare Intercomunitară "Roman Metropolitan" constituită la inițiativa primarului municipiului Roman, reprezintă interesele a 26 unități administrativ teritoriale (mun. Roman și 25 comune din zona de influență a municipiului Roman), fiind susținută de Consiliul Județean Neamț în calitate de membru fondator, are drept obiective, printre altele, inițierea și derularea unor programe și proiecte menite să determine dezvoltarea unităților administrative care fac parte din asociație și susținerea municipiului Roman, ca pol de dezvoltare economică a județului Neamț.

Municipiul Roman a semnat, de-a lungul timpului, pacte de amicitie și înțelegeri de cooperare cu următoarele localități: **Cortona – Italia; Tielt – Belgia; Grugliasco – Italia; Gedera – Israel; Edineț - Moldova; Kamenets-Podolskyi – Ucraina; Dilijan – Armenia; Ștefan Vodă – Moldova; Sunchang – Coreea de Sud.**

3.1 Situația actuală a serviciilor de alimentare cu apă și canalizare la nivelul Municipiului Roman

3.1.1 Generalități

România este în plin proces de construcție și adaptarea a sistemelor publice de alimentare cu apă și de canalizare pentru a se conforma directivelor europene privind calitatea apei potabile și epurarea apelor uzate.

În conformitate cu angajamentele asumate de Guvernul României prin Tratatul de Aderare la Uniunea Europeană, au fost aprobate Planurile de Implementare a Directivei 98/83/CE privind calitatea apei destinate consumului uman, respectiv a Directivei 91/271/CEE privind epurarea apelor uzate orășenești.

MDRAP a elaborat legislația primară privind organizarea și funcționarea serviciului de alimentare cu apă, canalizare și epurare a apelor uzate care stabilește responsabilitățile autorităților administrației publice centrale și locale, ale operatorilor și ale utilizatorilor serviciului de alimentare cu apă și de canalizare cu privire la înființarea, organizarea, conducerea, gestionarea, monitorizarea și controlul serviciilor comunitare de utilități publice furnizate/prestate utilizatorilor, respectiv la funcționarea, exploatarea, întreținerea și modernizarea sistemelor de alimentare cu apă și canalizare.

Directivele europene au fost integral transpuse/implementate, majoritatea prin HG, OUG sau legi dedicate. Cerințele directivelor europene specifice acestui domeniu sunt transpuse în totalitate în legislația românească prin:

- Legea nr. 310/2004 pentru modificarea Legii Apelor nr. 107/1996 (MO nr. 584/30.06.2004)
- Legea nr. 112/2006 (MO nr. 413/12.05.2006) pentru modificarea și completarea Legii Apelor nr. 107/1996
- Legea nr. 458/2002 privind calitatea apei potabile, cu modificările și completările ulterioare
- LEGE nr. 241/ 2006 R a serviciului de alimentare cu apă și de canalizare, cu modificările și completările ulterioare
- Legea nr. 107/1996 a apei, cu modificările și completările ulterioare
- HG nr. 472/2000 privind unele măsuri de protecție a calității resurselor de apă (MO nr. 272/15.06.2000)
- HG nr. 100/2002 pentru aprobarea Normelor de calitate pe care trebuie să le îndeplinească apele de suprafață utilizate pentru potabilizare și a Normativului privind metodele de măsurare și frecvența de prelevare și analiză a probelor din apele de suprafață destinate producerii de apă potabilă (MO nr. 130/19.02.2002)
- OUG nr. 195/2005 privind protecția mediului, cu modificările și completările ulterioare
- Lege nr. 311/2004 pentru amendarea Legii nr. 458/2002 privind calitatea apei potabile (MO nr. 582/30.06.2004)
- HG nr. 974/2004 care aprobă normele de supraveghere, inspecție sanitară și monitorizare a calității apei potabile și procedura de autorizare sanitară pentru folosirea și stocarea apei potabile (MO nr. 669/26.07.2004)
- Ordinul Ministrului Mediului și Pădurilor, nr. 662/2006 privind aprobarea Procedurii și a competențelor de emitere a avizelor și autorizațiilor de gospodărire a apelor (MO nr. 661/1.08.2006)
- Ordinul Ministrului Sănătății nr. 536/1997 pentru aprobarea Normelor de igienă și a recomandărilor privind mediul de viață al populației
- Ordinul Președintelui Autorității Naționale de Reglementare pentru Serviciile Publice de Gospodărie Comunală nr. 65/2007 privind aprobarea Metodologiei de stabilire, ajustare sau modificare a prețurilor /tarifelor pentru serviciile publice de alimentare cu apă și de canalizare (MO 192/20.03.2007),
- OUG nr. 13/2008 pentru modificarea și completarea Legii serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006 și a Legii serviciului de alimentare cu apă și de canalizare nr. 241/2006

- ORDIN Nr. 29/N din 23 decembrie 1993 pentru aprobarea Normativului-cadru privind contorizarea apei și a energiei termice la populație, instituții publice și agenți economici
- ORDIN Nr. 88 din 20 martie 2007 pentru aprobarea Regulamentului-cadru al serviciului de alimentare cu apă și de canalizare
- ORDIN Nr. 89 din 20 martie 2007 pentru aprobarea Caietului de sarcini-cadru al serviciului de alimentare cu apă și de canalizare
- ORDIN Nr. 90 din 20 martie 2007 pentru aprobarea Contractului-cadru de furnizare/prestare a serviciului de alimentare cu apă și de canalizare

Obiectivul principal privind calitatea apei potabile este de a proteja sănătatea oamenilor de efectele adverse ale contaminării apei destinate consumului uman și de a asigura că apa destinată consumului uman este potabilă și curată.

Obiectivul privind epurarea apelor uzate orășenești este de a proteja mediul înconjurător de efectele adverse ale descărcărilor în receptorii naturali a apei uzate colectate de pe teritoriul localităților și a apei uzate provenite din anumite sectoare industriale, în special în industria alimentară.

Ținând cont de cerințele Planurilor de Conformare, autoritățile administrației publice locale sunt responsabile pentru realizarea sistemelor de alimentare cu apă, canalizare și epurare a apelor uzate orășenești și pentru asigurarea condițiilor pentru ca serviciul public de alimentare cu apă și canalizare să se conformeze la prevederile legale prin care sunt transpuse directivele U.E.

Operatorii din domeniu au responsabilitatea privind conformarea cu prevederile de calitate ale apei potabile furnizate, respectiv a apelor epurate evacuate în receptorii naturali, monitorizarea, informarea consumatorilor, a autorității de sănătate publică și a autorităților administrației publice locale.

3.1.2 Infrastructura de Alimentare cu Apă

Surse de apa

Municipiul Roman este alimentat din două surse principale, vechiul și noul front de captare apă subterană Pildești-Simionești, localizat la aprox 10 km nord-vest de oraș. Frontul de captare apă subterană Ștrand (sursă secundară de urgență) este localizat în sudul orașului.

- Noul front de captare apă subterană Pildești-Simionești
28 foraje + 1 dren (L=1,04 km)
Capacitate: max. 115 l/s
- Vechiul front de captare apă subterană Pildești-Simionești
66 foraje + 7 chesoane
Capacitate: max. 490 l/s
Recomandare:
 - Front de captare nou cu puțuri forate Pildești – 50 de puțuri
 - Extindere captare Preutești

Tratarea Apei

Se realizează clorinarea apei.

Recomandare:

- Stație de clorinare Pildești
- Reabilitare și extindere stație de clorinare Preutești

Stocarea Apei și Stații de Pompare

Stația Autogară - 4 rezervoare cu un volum total de 15.000 m³ și o stație de pompare cu o capacitate de 360 l/s, construită 1964, cu schimbarea pompelor în 2008

Stația Grădina Zoologică - 1 rezervor de 5.000 m³ și o stație de pompare cu o capacitate de 120 l/s, construită în 2001

Recomandare:

- Reabilitare stații de pompare

- Rezervoare noi de stocare – 1 buc 5000 mc
- Reabilitare rezervoare – 2 buc. 2500 mc si 3 buc. 5000 m

Aducțiuni

Aducțiune Simionești – Autogara Conducte sub presiune, construite 1964, material: oțel Lungime totală 23,5 km, DN 500,600

Aducțiune Simionești – Grădina Zoologică Conducta sub presiune, material: oțel Lungime 9 km, DN 800

Recomandare:

- Conducta de aducțiune de la captarea Pildești la Roman

Distribuția Apei

- Lungimea totală 106 km, construită 1964 – 2007
- Tronsoane din azbociment: 14,5 km
- Număr de branșamente la case: 3.438
- Populație conectată: 67.200 (96%)

Recomandare:

- Reabilitarea rețelei de distribuție
- Monitorizare și control rețea SCADA
- Vehicule operaționale

Contorizarea Apei

Intrările în sistem din fronturile de captare apă subterană sunt contorizate cu debitmetre ultrasonice.

Acoperirea contorizării consumului este de 97 %.

Recomandare:

- Mărirea gradului de contorizare a consumului populației (contorizarea individuală a consumului populației)

3.1.3 Infrastructura Apei Reziduale

Colectarea Apei Reziduale

În Municipiul Roman, există un sistem combinat de canalizare din tuburi de PVC sau beton, în lungime de 61 km. Rețeaua principală de canalizare cuprinde colectoare cu diametre cuprinse între dn 250 mm și 1800 mm. Prin proiectul POS1 s-a urmărit extinderea sistemului de canalizare apă menajeră din orașul Roman cu 14.869 m;

Tip rețea canalizare:	Sistem de canalizare combinat cuprinzând orașul Roman
Lungime rețea:	Lungimea totală a rețelei sistemului de canalizare combinat este de 61.000 m.
Diametre, material, vârstă:	Rețeaua de canalizare existentă cuprinde colectoare cu diametru de până la 1.800 mm diametru
Colectoare principale, puncte de	Colectorul principal deversează în SEAU,

deversare:	localizată în partea de sud a orașului Roman.
Stații pompare ape uzate:	Există 6 stații de pompare în Roman.
Alte structuri (bazine retenție etc.):	Nu mai există alte structuri în cadrul rețelei de canalizare.
Starea curentă a conductelor și infiltrații:	Nu au fost disponibile informații de încredere privind starea structurală a conductelor. În calculația de cost, a fost estimat un necesar de reabilitare a 20% din lungimea rețelei de canalizare existente.

Tratarea Apei Reziduale

Treapta biologică a fost reabilitată în 1999.

An construire: 1970

Capacitate proiectată: 90.000 P.E.

- Tratare mecanică și biologică:

Grătar rar (2 linii)

Deznisipator (2 linii)

Separator de grăsimi (2 linii)

Stație pompare (4 Pompe)

Decantor primar (2 linii)

Bazin nămol activat (1 linie anoxic/anaerob/aerob part)

Decantor secundar (4 linii)

Sistem ieșire efluent

Situație încărcare:

$Q_{med.}, proiectat = 67,392 \text{ m}^3/\text{zi}$

$Q_{med.}, existent = 18,835 \text{ m}^3/\text{zi}$

$CBO_5, o, exist = 67,81 \text{ kg}/\text{zi}$

- Tratarea nămolului

Îngroșător nămol primar (2 Bazine)

Fermentator (3 Bazine/ 2 bazine nu sunt în operare, 1 bazin refăcut)

Deshidratare mecanică a nămolului

Paturi uscare nămol (4 linii)

În prezent stația de epurare este inclusă într-un proiect de reabilitare și extindere (POS1).

Recomandare:

- Achiziționarea și instalarea unei instalații de cogenerare suplimentare
- Alimentarea cu gaz natural a stației de epurare
- Reabilitarea conductei deversare în efluent
- Suplimentarea cu o linie de alimentare energie electrică pentru stația de epurare apă uzată
- Reabilitarea decantoare secundare
- Reabilitare stație pompare alimentare decantoare secundare

Eliminarea Nămolurilor

Recomandare:

- Achiziționarea și instalarea unei instalații de uscare nămol în vederea valorificării în industria cimentului

3.1.4 Managementul Serviciului de alimentare cu apă și canalizare

Serviciul public de alimentare cu apă și canalizare este gestionat de către Asociația de Dezvoltare Intercomunitară “ AQUA “ NEAMȚ ca și Autoritate Delegantă (H.C.L. nr.

137/25.10.2007) și Compania Județeană Apa Serv S.A. Neamț, în calitate de Operator, prin contractul nr.28 încheiat în data de 10.08.2009.

Asociația de Dezvoltare Intercomunitară (ADI) Aqua Neamț este persoană juridică română de drept privat și de utilitate publică, constituită pe baza liberului consimțământ al membrilor fondatori, în conformitate cu prevederile Ordonanței Guvernului 26/2000 cu privire la asociații și fundații, a Ordonanței Guvernului 37/2003 pentru modificarea și completarea Ordonanței 26/2000 cu privire la asociații și fundații și ale Legii nr. 286/2006 pentru modificarea și completarea Legii administrației publice locale nr. 215/2001.

Scopul Asociației îl constituie realizarea în comun a proiectelor de dezvoltare regională în domeniul apei potabile și a apei uzate.

Operatorul Regional este **Compania Județeană Apa Serv S.A.** care este o societate comercială pe acțiuni, cu sediul în Piatra Neamț, cod poștal 610125, str. Lt. Draghiescu nr. 20.

Principalele activități ale Companiei Județene Apa Serv S.A. sunt: furnizarea de apă potabilă și colectarea și epurarea apelor uzate.

Aria de operare a companiei ApaServ în județul Neamț este împărțită în trei zone:

- Zona Sud: Piatra-Neamț – Bicăz;
- Zona Est: Roman;
- Zona Nord: Țîrgu Neamț.

În prezent compania asigură:

- servicii de furnizare a apei potabile în:
 - 2 municipii: Piatra-Neamț, Roman;
 - 3 orașe: Țîrgu Neamț, Bicăz, Roznov;
 - 24 comune: Alexandru cel Bun, Dumbrava Roșie, Săvinești, Gârcina, Girov, Dochia, Zănești, Bodești, Dobreni, Ștefan cel Mare, Tașca, Horia, Tămășeni, Săbăoani, Cordun, Bâra, Răucești, Grumăzești, Vânători, Bălțătești, Agapia, Păstrăveni, Timișești, Brusturi.
- servicii de colectare și epurare a apelor uzate în:
 - 2 municipii: Piatra-Neamț, Roman;
 - 3 orașe: Țîrgu Neamț, Bicăz, Roznov;
 - 4 comune: Alexandru cel Bun, Săvinești, Horia, Brusturi.

Date referitoare la Sistemul de Alimentare cu apă și canalizare în Municipiul Roman:

Indicator	31.12.2013	31.12.2014	Diferență (+/-) 2014/2013
Nr.total de branșamente la rețeaua de apă (nr.branșamente)	4966	4383	-538
Nr.branșamente noi înregistrate	38	27	-11
Nr. contracte de furnizare servicii apă -canal -pers fizice - pers juridice	582 38	500 67	-82 +29
Nr. total locuitori care beneficiază de serviciul de furnizare a apei potabile	50548	50571	+23
Nr. locuitorilor care au fost debranșați temporar de la rețeaua de apă	74	95	+21
Nr.întreruperi accidentale în furnizarea serviciului de apă	41	12	-29
Nr.total de racorduri la rețeaua de canalizare	4387	4483	+96

(nr.racorduri)			
Nr.racorduri noi înregistrate la rețeaua de canalizare	21	96	+75
Nr.total de locuitori care beneficiază de serviciul de canalizare	43273	43353	+80
Nr.intervenții /lucrări efectuate la rețeaua de distribuție a apei	618	643	+25
Nr.intervenții /lucrări efectuate la rețeaua de canalizare	1456	1237	-219
Procent de neîncasare a serviciilor facturate	0,45	0,21	+47%

3.1.5. Tarife / gradul de suportabilitate

Prețurile și tarifele aferente serviciilor de utilități publice se fundamentează, cu respectarea metodologiei de calcul stabilite de autoritățile de reglementare competente, pe baza cheltuielilor de producție și exploatare, a cheltuielilor de întreținere și reparații, a amortismentelor aferente capitalului imobilizat în active corporale și necorporale, a costurilor pentru protecția mediului, a costurilor financiare asociate creditelor contractate, a costurilor derivând din contractul de delegare a gestiunii, și includ o cotă pentru crearea surselor de dezvoltare și modernizare a sistemelor de utilități publice, precum și o cotă de profit.

Stabilirea, ajustarea și modificarea prețurilor și tarifelor serviciilor de utilități publice se fac cu respectarea metodologiilor de calcul elaborate de autoritățile de reglementare competente. O problemă importantă din zona serviciului de alimentare cu apă și canalizare constă în construirea și reabilitarea sistemelor de colectare, canalizare, epurare și evacuare (rețele de canalizare, colectoare, stații de epurare a apelor uzate orășenești, stații de pompare ș.a.) pentru a se atinge conformitatea tehnică cu acquis-ul comunitar privind epurarea apei uzate. Costuri foarte mari sunt generate de necesitatea de a:

- construi noi stații de epurare a apelor uzate;
- moderniza/reabilita stațiile existente de epurare a apelor uzate;
- moderniza/reabilita stațiile existente de epurare a apelor uzate din industria alimentară;
- extinde și reabilita sistemele existente de colectare, canalizare și evacuare a apelor uzate;
- construi și/sau extinde sistemele de canalizare și epurare a apelor uzate.

Întrucât investițiile ce trebuie realizate în acest domeniu se reflectă într-o creștere a tarifelor pentru furnizarea /prestarea serviciului de alimentare cu apă și de canalizare, este necesar să se ia în calcul faptul că apă potabilă nu poate fi privită pur și simplu ca o marfă, ci ca o componentă vitală a necesităților umane.

În acest context, măririle de tarif pentru acest serviciu trebuie limitate la nivelul suportabilității populației dar, în același timp, trebuie să stimuleze economia și reducerea consumului.

Tariful ar trebui:

- (a) să acopere integral costurile de exploatare și întreținere ale investiției propuse și de reinvestiții în perioada proiectării și să asigure plata datoriei dacă se au în vedere împrumuturi.
- (b) să fie acceptabile și suportabile pentru consumatori.
- (c) să ofere un stimulente pentru promovarea conservării apei.

Trebuie determinat modul în care schimbările politicii tarifare afectează gospodăriile cu diferite niveluri de venit, mai ales acele gospodării din categoriile cu venituri mici.

În analiza structurii tarifului pentru consumatorii industriali, comerciali și casnici (se va ține seama de nivelul de suportabilitate, factura lunară pe gospodărie pentru serviciile de apă și ape uzate (să nu depășească 3,5 - 4% din venitul celor mai sărace 10 % din gospodării, precum și de compararea cu alte orașe din România):

Gradul de suportabilitate (%) = [Total factură pe lună/Venitul mediu] x 100

Nivelele generale recomandate de HG 246/2006 pentru ratele de suportabilitate, calculate pe baza formulei anterioare, sunt exprimate în raport cu venitul mediu:

- alimentare cu apă – canalizare ape uzate: rata de suportabilitate = 3,5%
- gestionarea deșeurilor solide (colectarea, transportul și depozitarea): rata de suportabilitate = 1%
- transportul public local: rata de suportabilitate = 3%
- alimentarea cu energie termică în sistem centralizat: rata de suportabilitate = 10% (valoare medie dacă factura anuală este împărțită pe luni) sau 20% (dacă rata de suportabilitate ia în considerare doar lunile din sezonul rece).

Suportabilitatea costurilor de către populație depinde atât de costurile serviciilor, cât și de capacitatea gospodăriilor de a plăti. Serviciile tind să devină mai accesibile în condițiile în care, fie costurile asociate lor descresc, fie condițiile economice se îmbunătățesc, ducând la creșterea veniturilor, fie amândouă cazurile. Pe de altă parte, un declin puternic al populației poate duce la o creștere a costurilor medii ca urmare a faptului ca o populație mai redusă va trebui să acopere costuri fixe mai mari.

Evoluția preț/tarif pentru serviciul de apă/canal (lei fărăTVA)

Serviciu	2012	2013	+/-	%	2014	+/-
apă	3.14	3,56	+0,42	13,37	3,56	0
canal	2.69	3,04	+0,35	13,01	3,04	0
total	5.83	6,60	+0,77	13,21	6,60	0

Pentru extinderea și reabilitarea rețelelor de apă și canalizare au fost prevăzute două mari proiecte și anume:

1) Proiectul “Extinderea rețelei de apă și canalizare în Municipiul Roman” în cadrul Programului vizând protecția surselor de apă, sisteme integrate de alimentare cu apă, stații de tratare, canalizare și stații de epurare prin Administrația Fondului de Mediu - valoare totală de 2.211.535 lei fără TVA – finanțat de AFM și fonduri locale.

Lucrările au început în octombrie 2012 și au fost finalizate în data de 01.10.2014, realizându-se un total de 11.540 ml rețea apă potabilă și 2.820 ml rețea canalizare menajeră pe 32 de străzi.

2) Proiectul „ Extinderea și reabilitarea infrastructurii de apă și apă uzată în județul Neamț” – proiect cofinanțat din Fondul de Coeziune prin POS Mediu.

Proiectul cu o valoare de 107.677.000 euro are drept scop implementarea unui sistem județean eficient de alimentare cu apă și a unui sistem de canalizare corespunzător, care să asigure atingerea obiectivelor și țințelor asumate de România prin Tratatul de Aderare la Uniunea Europeană, precum și a celor stabilite prin POS Mediu.

Prin acest proiect, în 2014, s-au realizat următoarele:

- CL4 „Extinderea rețelelor de canalizare în Roman și Săbăoani, în valoare de 33.963 mii lei.
- CL6 „Extinderea și modernizarea stației de epurare a apelor uzate Roman, în valoare de 53.313 mii lei;

3.2 Analiza SWOT sistem alimentare cu apă și ape uzate

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
• Peste 90% din locuințele din municipiu sunt conectate la rețeaua de alimentare cu apă și la cea de canalizare, procente semnificativ mai mari decât media județeană, regională și națională; • Legislația de mediu armonizată aproape în totalitate cu legislația Uniunii Europene: - Directiva apei uzate 91/271/EEC; - Directiva apei potabile 98/83/EC; • Capacitate administrativă eficientă la nivelul municipiului; • Existența structurilor instituționale de bază - pentru monitorizarea conformării cu acquis-ul comunitar, pentru implementarea programelor de dezvoltare, pentru managementul integrat al resurselor de apă; • Existența Asociației de Dezvoltare Intercomunitară AQUA NEAMȚ; • Existența unui Master Plan la nivelul județului Neamț; • Accesarea și derularea proiectelor finanțate din fonduri europene • Serviciul public de alimentare cu apă și canalizare, prin dimensiunea socială, asigură locuri de muncă, dar mai ales asigură populației condiții optime de trai; • Forță de muncă calificată și specializată; • Existența operatorului unic regional C.J. APA SERV S.A.. • Principalele obiective prevăzute de Tratatul de Aderare au fost transpuse în Master Plan printr-un plan de investiții ce acoperă sectorul de apă și apă uzată.	• Pierderi mari de apă • Niveluri de presiune scăzută parțial ca urmare a sistemelor învechite • Echipamente și tehnologii învechite; • Rețeaua de distribuție a apei potabile și de canalizare este parțial uzată fizic și moral. • Costuri ridicate pentru tratarea apei. • Modul de repartizare și facturare a consumului de apă înregistrat de contorul montat la brânșamentul condominiului;
OPORTUNITĂȚI	RISCURI
• Existența unui Master Plan la nivelul județului Neamț; • Fonduri alocate prin POS – Mediu pentru: - Reabilitarea rețelelor de distribuție în Municipiul Roman; - Extinderea rețelelor de distribuție în Municipiul Roman; - Reabilitarea conductelor de canalizare în Municipiul Roman - Extinderea conductelor de canalizare în Municipiul Roman	• Resurse financiare insuficiente pentru cofinanțarea proiectelor finanțate prin instrumente structurale; • Rețeaua învechită poate duce la: -creșterea numărului de avarii, numărul de întreruperi -creșterea pierderilor de pe rețea -creșterea costurilor de întreținere și utilizare • Riscul pierderii surselor de finanțare europene în absența unor structuri naționale conforme cu normele și

- Fonduri alocate de U.E. pentru dezvoltarea resurselor umane; - Extinderea aplicării principiului „poluatorul plătește”;	cerințele U.E.; - Instabilitate legislativă și politică; - Depășirea duratei medii de viață a unei părți însemnate din conductele ce asigură furnizarea apei potabile; - Impactul modificării de tarif asupra gradului de suportabilitate;
--	---

3.3. Strategia privind alimentarea cu apă și evacuarea apelor uzate

3.3.1 Obiective și ținte europene, naționale, județene

În urma negocierilor cu Comisia Europeană pentru Capitolul 22 – Protecția mediului înconjurător, România are anumite obligații care presupun investiții substanțiale în sectorul de apă și apă uzată care trebuie aplicate într-o perioadă relativ scurtă de timp. În concordanță cu Tratatul de Aderare, României i s-a acordat o perioadă de tranziție pentru a fi în concordanță cu acquis-ul pentru calitatea apei potabile și pentru colectarea apei uzate în spațiul urban, tratarea și evacuarea apelor uzate. Mai mult, în urma negocierilor pentru aderare, întreg teritoriul României a fost declarat ca zonă de risc, înțelegând prin aceasta că toate aglomerările urbane cu o populație echivalentă mai mare de 10.000, trebuie să aibă stații de tratare a apei uzate care pot asigura tratament avansat (eliminarea fosforului și azotului).

Termenele limită a fi în concordanță cu standardele europene și obiectivele specifice ale Tratatului de aderare sunt disponibile în Planul de Aplicare – Capitolul 22 – Protecția mediului înconjurător.

România și-a luat obligația în fața Comisiei Europene (CE) să îndeplinească 4 obiective principale în punerea în aplicare a Directivei Europene pentru apă uzată din mediul urban: 91/271/CEE. Scopul acestei directive este protecția mediului împotriva efectelor adverse cauzate de apele uzate din mediul urban și de apele uzate industriale.

Directiva 91/271/CEE a fost complet transpusă în legislația românească de HG 188/2002 pentru a aproba normele în ceea ce privește evacuarea apei uzate în mediul acvatic, modificată și completată de OG 352/2005. În procesul de realizare a acestor obiective, România ar trebui de asemenea să își ducă la îndeplinire și obligațiile incluse în Convenția semnată la București cu privire la tratarea apei uzate din mediul urban.

Cele 4 obiective principale, pentru a fi în concordanță cu Directiva CE 91/271 sunt:

Obiectiv 1:	Până la 31/12/2013 România trebuie să asigure rețele de canalizare pentru comunitățile cu o populație echivalentă mai mare de 10.000
Obiectiv 2:	Până la 31/12/2015 România trebuie să aibă stații de tratarea apei uzate din mediul urban pentru a corespunde normelor pentru comunități cu o populație echivalentă mai mare de 10.000
Obiectiv 3:	Pana la 31/12/2015 România trebuie să asigure rețele de canalizare pentru comunitățile cu o populație echivalentă mai mare de 2.000
Obiectiv 4:	Până la 31/12/2018 România trebuie să aibă stații de tratarea apei uzate din mediul urban pentru a corespunde normelor pentru comunități cu o

	populație echivalentă mai mare de 2.000
--	---

Pornind de la aceste obiective, România a pregătit și adoptat Planul Național de Aplicare a Directivei 91/271/CEE, iar concordanța cu aceasta include obiective imediate pentru fiecare județ.

România și-a luat de asemenea angajamentul față de CE să realizeze obiective privind aplicarea Directivei CE 98/83/CE în ceea ce privește calitatea apei folosită pentru consum. Această directivă 98/83/EC a fost transpusă în legislația românească. Până la 31 decembrie 2015 România trebuie să inițieze și să aplice toate măsurile necesare astfel încât să asigure alimentarea cu apă potabilă în concordanță cu prevederile Directivei, înțelegând prin aceasta că se stabilește cererea de apă potabilă, se inspectează sistemele de alimentare cu apă, se urmărește și se monitorizează calitatea apei potabile, se diseminează informația și se raportează. Aceste obiective principale au fost subliniate în „Planul Național de Implementare a Directivei CE 98/83/CE” privind calitatea apei destinată consumului uman.

În esență, Planul Național de Implementare recunoște marimea și complexitatea adecvată în ceea ce privește calitatea apei, și impune ca Planurile de Conformare să fie pregătite pentru fiecare furnizor de servicii sau autoritate locală, (Articolul 13 (1) din legea 458/2002 care presupune ca planurile de conformare să fie pregătite de producător/ furnizor).

Obiectivele majore la nivel național conform cu Directiva 98/83/CE sunt:

Obiectiv 1	Până la 31 decembrie 2010 România trebuie să răspundă în concordanță cu Directiva 98/83/CE pentru oxizi, amoniac, nitrați, turbiditate, aluminiu, fier, metale grele, pesticide, mangan pentru localitățile cu mai mult 100.000 de locuitori.
Obiectiv 2	Până la 31 decembrie 2010 România trebuie să răspundă în concordanță cu Directiva 98/83/CE pentru oxizi și turbiditate pentru localitățile cu o populație între 10.000 și 100.000 de locuitori
Obiectiv 3:	Până la 31 decembrie 2010 România trebuie să răspundă în concordanță cu Directiva 98/83/CE pentru oxizi și mangan, pentru localitățile cu mai puțin de 10.000 de locuitori
Obiectiv 4	Până la 31 decembrie 2015 România trebuie să răspundă în concordanță cu Directiva 98/83/CE pentru amoniac, nitrați, aluminiu, fier, metale grele, pesticide și mangan pentru localitățile cu o populație între 10.000 și 100.000 de locuitori.
Obiectiv 5	Până la 31 decembrie 2015 România trebuie să răspundă în concordanță cu Directiva 98/83/CE pentru amoniac, nitrați, aluminiu, fier, metale grele și pesticide, pentru localitățile cu mai puțin de 10.000 de locuitori
Obiectiv 6	Până la 22 decembrie 2015, pentru acele sate care nu sunt conectate la o rețea de alimentare cu apă, autoritățile locale au responsabilitatea să identifice soluții

	alternative și să asigure conectarea la un sistem centralizat de alimentare deja existent sau să investească pentru a dezvolta altul nou.
--	---

Pentru sectorul de apă, o problemă foarte importantă și o condiție de bază pentru aplicarea strategiei, **este regionalizarea serviciilor de apă**. Procesul de regionalizare a operatorilor existenți a fost inițiat în timpul programelor SAMTID și FOPIP. Obiectivul principal al acestui proces a fost crearea companiilor furnizoare de apă capabile nu numai să aplice investițiile finanțate de UE, dar și de asemenea să preia operarea companiilor din comunitățile învecinate, unde nu există un operator capabil să asigure o structură potrivită de absorbire a acestor fonduri.

Regionalizarea este un element cheie pentru îmbunătățirea calității și eficienței din punctul de vedere al costului și infrastructurii locale pentru apă și alte servicii publice în așa fel încât să îndeplinească obiectivele de mediu, și de asemenea să asigure durabilitatea investițiilor, operațiilor, și o strategie de dezvoltare pe termen lung în sectorul de apă, precum și o dezvoltare regională echilibrată.

Procesul de regionalizare reprezintă un element cheie pentru îndeplinirea cerințelor acquis-ului privind protecția mediului în sectorul de apă și apă uzată, pentru că este o reală nevoie de operatori experimentați capabili să îndeplinească obiectivele investițiilor și care pot garanta calitatea operării în obiectivele deja construite.

Fără finanțări prin granturi, majoritatea operatorilor mici nu vor fi capabili să opereze în concordanță cu acquis-ul.

În concluzie, există o puternică motivare pentru diferiți operatori să se unească pentru a crea un operator de apă regional și pentru a depăși probleme administrative.

Noii operatori regionali sunt beneficiari ai fondurilor sub această axă prioritară, autoritățile locale dintr-o zonă specifică vor trebui să se asocieze și să înființeze Asociații de Dezvoltare Intercomunitară (ADI), cu scopul de a-și uni forțele pentru implementarea serviciilor integrate de dezvoltare, menite să îndeplinească obiectivele stabilite în Programul Operațional Sectorial (POS) de Mediu și să inițieze reorganizarea teritorial-administrativă a serviciilor, prin delegarea implementării planurilor de dezvoltare regională și administrarea serviciilor către un Operator Regional. Toți operatorii de servicii de apă (ROC) vor semna un contract unic de delegarea a gestiunii serviciilor cu respectiva ADI.

Când se aplică pentru Fondurile de Coeziune, operatorul regional trebuie să dezvolte toate activitățile sale pentru serviciile de alimentare cu apă și apă uzată, exclusiv pentru autoritățile publice locale membru ADI. Operatorul regional trebuie să fie în totalitate deținut de unitățile administrativ-teritoriale membre în ADI, nici o contribuție de capital privat nu ar trebui să fie aprobată în timpul înființării ROC sau pe durata existenței contractului de delegare. Sub axa prioritară 1 - Extinderea și modernizarea sistemelor de alimentare cu apă și canalizare, beneficiarii sunt cei aflați în structura de parteneriat ADI/ROC.

În acest context, serviciile de alimentare cu apă și canalizare din mai multe localități din județul Neamț pentru a elabora, promova și implementa proiecte finanțate prin POS Mediu, Axa Prioritară 1, au suferit un proces de regionalizare, care a avut ca scop principal gruparea serviciilor de apă și canalizare din zonele de dezvoltare sub un singur operator folosind resursele și facilitățile comune pentru asigurarea serviciilor publice în condiții de eficiență maximă.

Pe parcursul procesului de regionalizare în sectorul de apă și de apă uzată, cu scopul de a crea cadrul instituțional necesar, au fost parcurse 3 etape:

- a) Înființarea Asociației de Dezvoltare Intercomunitară (ADI)
- b) Crearea Companiei Regionale de Operare (ROC)
- c) Delegarea managementului serviciilor de apă și de apă uzată

Alimentarea cu apă

Directiva Consiliului 98/83/EC din 3 noiembrie 1998 referitoare la calitatea apei destinate consumului uman (OJ L 330, 5.12.1998, p. 32) a fost modificată prin:

- 32003 R 1882: Reglementarea (EC) Nr 1882/2003 a Parlamentului European și Consiliului din 29.9.2003 (OJ L 284, 31.10.2003, p. 1).

Prin derogare de la articolele 5(2) și 8, și de la Anexa I, Partea B și Partea C la Directiva 98/83/EC, valorile stabilite pentru parametrii respectivi nu se vor aplica în totalitate pentru România, în condițiile menționate mai jos:

- Până la 31 decembrie 2010 pentru procesele de oxidare în aglomerările cu mai puțin de 10.000 locuitori;
- Până la 31 decembrie 2010 pentru procesele de oxidare și turbiditate în aglomerările cu populații între 10.000 și 100.000 locuitori;
- Până la 31 decembrie 2010 pentru procesele de oxidare, amoniu, aluminiu, pesticide, fier și mangan în aglomerările cu peste 100.000 locuitori;
- Până la 31 decembrie 2015 pentru amoniu, nitrați, turbiditate, aluminiu, fier, plumb, cadmiu și pesticide în aglomerări cu mai puțin de 10.000 locuitori;
- Până la 31 decembrie 2015 pentru amoniu, nitrați, aluminiu, fier, plumb, cadmiu, pesticide și mangan în aglomerări cu populații între 10.000 și 100.000 locuitori.

Colectarea și Tratarea apelor reziduale

Conform Directivei Consiliului 91/271/EEC din 21 mai 1991 referitoare la tratarea apelor reziduale urbane (OJ L 135, 30.5.1991, p. 40), modificată prin 32003 R 1882: Reglementarea (EC) Nr 1882/2003 a Parlamentului European și a Consiliului din 29.9.2003 (OJ L 284, 31.10.2003, p. 1) și prin derogare de la Articolul 3 al Directivei 91/271/EEC, cerințele pentru sistemele de colectare a apelor reziduale urbane nu se vor aplica în totalitate în România până la 31 decembrie 2018, în concordanță cu scopurile intermediare amintite mai jos:

- Până la 31 decembrie 2013, în conformitate cu Articolul 3 al Directivei se vor realiza în aglomerări cu populații peste 10.000;

România va asigura creșterea graduală a previziunilor din Articolul 3 privind sistemele de colectare, în conformitate cu ratele minime echivalente privind populația:

- 61% până la 31 decembrie 2010,
- 69% până la 31 decembrie 2013,
- 80% până la 31 decembrie 2015.

Directiva Consiliului 91/271/EEC din 21 mai 1991 referitoare la tratarea apelor reziduale (OJ L 135, 30.5.1991, p. 40), modificată prin:

- 32003 R 1882: Reglementarea (EC) Nr 1882/2003 a Parlamentului European și Consiliului din 29.9.2003 (OJ L 284, 31.10.2003, p. 1).

Prin derogare de la Articolele 4 și 5 (2) ale Directivei 91/271/EEC, cerințele privind sistemele de tratare a apelor reziduale urbane nu se vor aplica în totalitate în România până la data de 31 decembrie 2018, în concordanță cu scopurile intermediare menționate mai jos:

-Până la data de 31 decembrie 2015, corespunzător Articolului 5(2) din Directiva, se vor realiza în aglomerări cu populații peste 10 000 locuitori.

-Romania va asigura o creștere graduală a previziunilor din Articolele 4 și 5(2) referitoare la tratarea apelor reziduale, în conformitate cu ratele minime ale populației:

- ☐ 51% până la 31 decembrie 2010,
- ☐ 61% până la 31 decembrie 2013,
- ☐ 77% până la 31 decembrie 2015.

Astfel de obiective s-au stabilit și dezvoltat pentru România, la nivel național.

Activitățile necesare atingerii obiectivelor prezentate trebuie adaptate “mediului” specific județului:

- Construcția/modernizarea surselor de apă destinate sistemelor de alimentare cu apă;
- Construcția/reabilitarea stațiilor de tratare;
- Extinderea/reabilitarea rețelelor de apă și canalizare;
- Construcția/retehnologizarea stațiilor epurare;
- Construcția/reabilitarea facilităților de tratare a nămolurilor;
- Contorizare, echipamente de laborator, echipamente pentru detectare pierderi de apă, etc.

- Previziuni privind întărirea instituțională și asistența tehnică pentru îmbunătățirea managementului și introducerea principiilor operaționale moderne.

Obiectivele la nivel de județ

Obiectivul principal este corelarea, într-un mod cât mai eficient, cu obiectivele pentru îndeplinirea eficientă a parametrilor în reglementările de mediu în vigoare.

Există trei condiții de bază în ceea ce privește modul de formulare a strategiei de județ:

- Obiectivele naționale specificate în cel mai recent Program Operațional Sectorial (POS)
- Timpul de realizare a concordanței cu scopurile la nivel național, așa cum s-a agreat în Tratatul de Aderare și scopurile specifice fiecărui județ

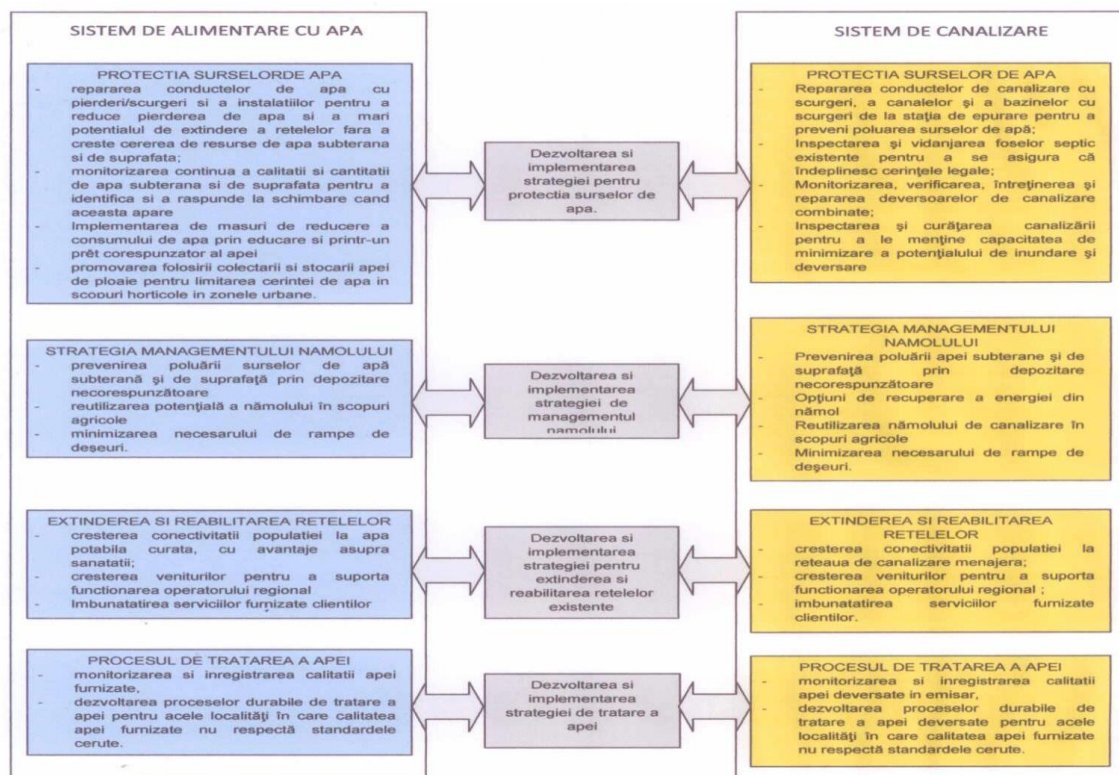
POS a identificat Axa 1 de prioritate "Extinderea și modernizarea sistemelor de alimentare cu apă și canalizare", care țintesc spre îmbunătățirea calității și accesului la infrastructura de apă și ape uzate și a formulat următoarele obiective:

- Prevederea serviciilor adecvate de apă – canal la tarife accesibile;
- Prevederea pentru toate aglomerările a apei potabile de calitate;
- Îmbunătățirea calității cursurilor de apă;
- Îmbunătățirea nivelului managementului nămolului de la stațiile de epurare;
- Crearea unor structuri de management noi și eficiente pentru serviciile de apă.

În scopul realizării investițiilor propuse prin Axa prioritară 1- "Extinderea și modernizarea sistemelor de apă și apă uzată" din cadrul Programului Operațional Sectorial POS Mediu, regionalizarea a reprezentat o condiție de bază pentru implementarea strategiei propuse pentru această axă.

Ca urmare a acordurilor de asociere în cadrul ADI AQUA NEAMT s-a procedat la delegarea gestiunii serviciului de alimentare cu apă și canalizare în baza căruia Compania Județeană Apa Serv S.A. a îndeplinit una din condițiile de eligibilitate în vederea obținerii finanțării necesare investițiilor prin Programul Operațional Sectorial Mediu 2007-2013. Derularea acestor investiții are ca principal scop conformarea cu Planul de implementare a legislației comunitare conform Tratatului de Aderare al României la Uniunea Europeană. În baza Deciziei de Aprobare nr. C (2011) 1614 din data de 10.03.2011 a Comisiei Europene și a Ordinului ministrului mediului și pădurilor nr. 1134/28.03.2011, rezultate în urma verificărilor, modificărilor și completărilor efectuate pe parcursul procedurii de evaluare și selecție, pe baza criteriilor stabilite de Regulamentele Comisiei Europene și Programul Operațional Sectorial Mediu în data de 28.03.2011 a fost semnat între Ministerul Mediului și Pădurilor și SC Compania Județeană Apa Serv SA, Contractul de finanțare nr. 121066 – pentru implementarea proiectului intitulat „Extinderea și modernizarea infrastructurii de apă și apă uzată în județul Neamț” cu codul CCI Nr. 2009RO161PR016. Contractul de finanțare încheiat între Compania Județeană Apa Serv SA (în calitate de operator al serviciului public delegat) și Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Sectorial de Mediu a fost inițial în valoare 422.335.271 lei de fără TVA. , respectiv modificat prin act adițional 2/11.09.2013 la 403.953.421 lei fără TVA.

Strategia abordată la nivelul județului:

Rețelele și stația de tratare, atât pentru alimentarea cu apă cât și pentru apă uzată, vor fi considerate ca un întreg pentru realizarea soluțiilor optimizate.

Extinderea rețelelor este esențială pentru îmbunătățirea bazei de clienți a operatorului regional, care se confruntă cu scăderea populației în regiune pe ansamblu, iar soluția optimizată trebuie să ia în calcul această realitate.

Obiectivele majore în dezvoltarea infrastructurii de apă/canalizare, la nivel județean, sunt:

- asigurarea serviciilor de furnizare apă potabilă la tarife acceptabile pentru populație, în toate aglomerările umane mai mari de 2.000 locuitori;
- asigurarea apei potabile de calitate adecvată în toate aglomerările județului (alinieră la Directiva 98/83 a Comunității Europene cu privire la calitatea apei destinate consumului uman) – până în anul 2015
- alinierea la Directiva 91/271 a Comunității Europene privind tratarea apei urbane uzate:
 - până în 2015 pentru aglomerările urbane mai mari de 10 000 locuitori echivalenți
 - până în 2018 pentru aglomerările între 2.000 și 10.000 locuitori echivalenți (l.e.).
- extinderea rețelelor de evacuare a apelor uzate până în anul 2020
- îmbunătățirea calității cursurilor de apă;
- îmbunătățirea nivelului de gospodărire a nămolului provenit din stațiile de epurare.

Activitățile necesare atingerii obiectivelor prezentate trebuie adaptate “mediului” specific județului:

- construcția și modernizarea surselor de apă;
- construcția și reabilitarea stațiilor de tratare a apei;
- extinderea și reabilitarea rețelelor de distribuție apă
- extinderea și reabilitarea rețelelor apelor uzate;
- construcția și actualizarea stațiilor de epurare;
- construcția și reabilitarea utilajelor de tratare a nămolului;
- pregătirea măsurilor pentru consolidare instituțională și asistență tehnică, pentru îmbunătățirea capacității de conducere și introducerea principiilor de funcționare moderne.

3.3.2 Obiective la nivel local

Obiectivul general de dezvoltare constă în implementarea unor măsuri de eliminare a deficiențelor, reabilitare, extindere și modernizare a sistemelor de alimentare cu apă și canalizare și îmbunătățirea condițiilor de sănătate și siguranță ale populației.

Obiectivele specifice pentru realizarea serviciilor de alimentare cu apă, canalizarea și epurarea apelor uzate se conturează pe principiul că apa potabilă nu este o simplă marfă, ci este o componentă vitală a necesităților umane:

1. Creșterea gradului de acoperire a populației cu servicii de alimentare cu apă și canalizare până la 100%
2. Asigurarea furnizării de apă potabilă, corespunzătoare din punct de vedere calitativ și cantitativ standardelor UE;
3. Intreținerea/modernizarea/dezvoltarea continuă a sistemelor de alimentare cu apă, canalizare și epurarea apei uzate;
4. Asigurarea unei distribuții permanente a apei pentru toți consumatorii racordați în sistem;
5. Promovarea unui management performant care să asigure funcționarea sigură și în condiții de eficiență economică a sistemului de producere și distribuție a apei, un raport calitate-preț optim, o viteză de reacție la urgențe și sesizări optimă, durabilitate.

3.3.3 Proiecte și investiții pentru dezvoltarea sistemului de alimentare cu apă/canalizare

Master Planul alimentare cu apă și canalizare pentru județul Neamț, strategia județului Neamț în vederea dezvoltării sectorului de apă și de apă uzată, în concordanță cu obiectivele generale negociate de România, în cadrul procesului de aderare și post-aderare propune etapele 2014 – 2020, 2020 - 2042, pentru finalizarea investițiilor astfel încât la încheierea acestor perioade, în conformitate cu prevederile directivelor UE 98/83/CE și 91/271/CEE, se vor realiza următoarele:

1. Calitatea apei va coincide 100 % cu standardele de calitate în toate localitățile urbane și rurale.
2. Rețelele de canalizare vor satisface 100 % necesitățile populației atât din mediul urban cât și din cel rural.
3. Epurarea apelor uzate va avea eficiență 100 %, iar toate stațiile de epurare pentru aglomerări 10.000 l.e. vor avea treapta terțiară.

Apa potabilă

Pentru sectorul de apă, sunt propuse:

Faza 1- până în 2015 (în curs de implementare)

- Dezvoltarea și implementarea strategiei pentru protecția surselor de apă la alimentarea cu apă
 - repararea conductelor de apă cu pierderi/scurgeri și a instalațiilor pentru a reduce pierderea de apă și a mări potențialul de extindere a rețelelor fără a crește cererea de resurse de apă subterană și de suprafață;
 - monitorizarea continuă a calității și cantității de apă subterană și de suprafață pentru a identifica și a răspunde la schimbare când aceasta apare;
 - Implementarea de măsuri de reducere a consumului de apă prin educare și printr-un preț corespunzător al apei;
 - promovarea folosirii colectării și stocării apei de ploaie pentru limitarea cerinței de apă în scopuri horticoale în zonele urbane.
- Dezvoltarea și implementarea strategiei de extindere și reabilitare a rețelelor de apă existente
 - creșterea conectivității populației la apă potabilă curată, cu avantaje asupra sănătății;
 - creșterea veniturilor pentru a suporta funcționarea operatorului regional;
 - îmbunătățirea serviciilor furnizate clienților .

- Dezvoltarea și implementarea tratării apei potabile în locațiile unde calitatea apei furnizate nu îndeplinește parametrii de calitate.
- Dezvoltarea și implementarea strategiei de gospodărire a nămolului la tratarea apei potabile
 - Prevenirea poluării surselor de apă subterană și de suprafață prin depozitare necorespunzătoare;
 - Reutilizarea potențială a nămolului în scopuri agricole;
 - Minimizarea necesarului de rampe de deșeuri
- Colectarea de date privind toate activele și rețelele pentru alimentarea centralizată cu apă din regiune.
- Colectarea datelor privind toate sursele de apă utilizate în regiune și realizarea analizelor privind calitatea apei furnizate. Dezvoltarea schemelor pentru ameliorarea calității apei și protecția surselor acolo unde este necesar și potrivit.
- Întocmirea și implementarea planului de protecție a surselor de apă pentru fiecare unitate de alimentare cu apă.
- Extinderea și reabilitarea, acolo unde e necesar, a rețelelor de alimentare cu apă existente, pentru realizarea obiectivelor privind racordarea.
- Continuarea extinderii și realizării de proiecte de alimentare cu apă în mediul rural pentru realizarea ratelor de racordare necesare.
- Îmbunătățirea calității alimentării cu apă
- Analizarea, actualizarea și continuarea implementării strategiei de protecție a surselor de apă din sistemul de alimentare.
- Analizarea, actualizarea și continuarea implementării strategiei de extindere și reabilitare a rețelelor existente de alimentare cu apă.
- Analizarea, actualizarea și continuarea implementării tratării apei potabile în locațiile în care calitatea apei furnizate nu atinge parametrii necesari.
- Analizarea, actualizarea și continuarea implementării strategiei de gospodărire a nămolului la tratarea apei potabile.
- Analizarea, actualizarea și continuarea implementării Planului de siguranță a apei pentru fiecare unitate de alimentare cu apă.
- Continuarea colectării de date și a actualizării pe măsură ce lungimea rețelei și conectivitatea cresc.
- Continuarea extinderii și reabilitării, acolo unde este necesar, a rețelelor de alimentare cu apă existente, pentru realizarea obiectivelor privind racordarea.
- Extinderea și îmbunătățirea capacității stațiilor de tratare a apei pentru a face față cerințelor crescute privind tratarea.

Faza 2: 2014 - 2020

În cadrul Fazei a 2-a, sistemele de alimentare cu apă sunt bine dezvoltate. Au fost îndeplinite cerințele din standardele privind conectivitatea și alimentarea cu apă. Operatorii regionali vor avea suficiente cunoștințe tehnice și comerciale pentru promovarea extinderii serviciilor de alimentare cu apă. Zonele urbane vor avea rate bune de racordare și, prin urmare, pentru creșterea ratei de racordare, va trebui pus accentul pe comunitățile rurale.

- Analizarea, actualizarea și continuarea implementării strategiei de protecție a surselor de apă din sistemul de alimentare.
- Analizarea, actualizarea și continuarea implementării strategiei de extindere și reabilitare a rețelelor existente de alimentare cu apă.
- Analizarea, actualizarea și continuarea implementării tratării apei potabile în locațiile în care calitatea apei furnizate nu atinge parametrii necesari.
- Analizarea, actualizarea și continuarea implementării strategiei de gospodărire a nămolului la tratarea apei potabile.
- Analizarea, actualizarea și continuarea implementării Planului de siguranță a apei pentru fiecare unitate de alimentare cu apă.
- Continuarea colectării de date și a actualizării pe măsură ce lungimea rețelei și conectivitatea cresc.

- Continuarea extinderii și reabilitării, acolo unde este necesar, a rețelelor de alimentare cu apă existente, pentru realizarea obiectivelor privind racordarea.
- Detectarea scurgerilor va fi o practică de rutină pentru conservarea apei care va fi utilizată de consumatori.

Apa uzată

Compararea ratelor de conectivitate la serviciile de apă cu cele de la serviciile de apă uzată indică faptul că sunt necesare investiții majore în sectorul de apă uzată.

Faza 1- până în 2015 (în curs de implementare)

- Dezvoltarea și implementarea strategiei pentru protecția surselor de apă din sistemul de apă uzată
- Dezvoltarea și implementarea strategiei de gospodărire a nămolului
- Colectarea datelor privind toate stațiile de epurare din județ, realizarea de analize privind calitatea efluenților finali și dezvoltarea de scheme astfel încât capacitățile de procesare să îndeplinească condițiile necesare pentru evacuare.
- Extinderea și reabilitarea, acolo unde e necesar, a rețelelor de apă uzată existente, pentru realizarea obiectivelor privind racordarea.
- Continuarea extinderii și realizării de proiecte de apă uzată în mediul rural pentru realizarea ratelor de racordare necesare.

Faza 2: 2014 - 2020

În cadrul Fazei a 2-a, sistemele de apă uzată sunt bine dezvoltate. Vor fi fost îndeplinite standardele de conectivitate și epurare. Operatorii regionali vor avea suficiente cunoștințe tehnice și comerciale pentru promovarea extinderii serviciilor de apă uzată. Zonele urbane vor avea rate bune de racordare și, prin urmare, pentru creșterea ratei de racordare, va trebui pus accentul pe comunitățile rurale.

- Analizarea, actualizarea și continuarea implementării strategiei de protejare a surselor de apă din sistemul de canalizare.
- Analizarea, actualizarea și continuarea implementării strategiei de gestionare a nămolului pentru epurarea apei uzate.
- Continuarea colectării de date și a actualizării pe măsură ce lungimea rețelei și conectivitatea cresc.
- Continuarea extinderii și reabilitării, acolo unde e necesar, a rețelelor de apă uzată existente, pentru realizarea obiectivelor privind racordarea.
- Operarea stațiilor de epurare de toate mărimile din județ, menținând standardele necesare privind calitatea efluentului

În Master Planul alimentare cu apă și canalizare pentru județul Neamț se propune pentru zona Roman care include Municipiul Roman și două comune următoarea strategie de dezvoltare-securizarea și îmbunătățirea sistemului de alimentare cu apă prin reabilitare și modernizare, sistemul urmând să fie extins apoi pentru a acoperi întreaga populație a zonei.

Astfel, investiția principală pentru oraș trebuie să fie alocată pentru reabilitarea sistemului existent, adoptând imediat măsurile necesare (măsuri care sunt necesare pentru menținerea în stare funcțională a instalațiilor până la terminarea duratei lor de viață normale) și începând un program de înlocuire și modernizare pe termen lung (înlocuire progresivă a celor mai vechi tronsoane de rețea și a facilităților care ajung la încheierea duratei lor de viață normale, protejarea resurselor de apă, sistem SCADA). O altă parte a investiției trebuie să acopere extinderea rețelei existente pentru conectarea a aproape întregii populații la sistemul public de alimentare cu apă.

Pentru Faza 1 au fost prevăzute măsuri imediate și o extindere (până în 2015), fiind dezvoltat un proiect integrat cu măsurile pentru aglomerarea de apă uzată Roman. Programul de înlocuire și îmbunătățire se extinde pe perioada Fazei a 2-a și Fazei a 3-a până în anul 2037.

În orașul Roman sunt necesare investiții pentru schimbarea facilităților existente de clorinare, fronturi de captare, rezervoare și stații de pompare. Cele mai multe tronsoane ale rețelei învechite necesită reabilitare, totodată fiind nevoie să fie efectuate unele

extinderi.

Investițiile necesare în cadrul sistemului de alimentare cu apă din localitatea Roman sunt centralizate în tabelul următor:

Nr.	Articol	Descriere	Unitate	Cantitate
1	Alimentare cu apă			
1.1	Surse de apă	Front de captare nou – puțuri forate Pildești	buc	50
		Extindere captare Preutești		1
1.2	Stații de tratare	Stație de clorinare Pildești	buc	2
1.3	Conducte de aducțiune	Conducta de aducțiune de la captarea Pildești la Roman	m	12,000
1.4	Stații de pompare			
1.5	Rețea de distribuție			
1.6	Rezervoare	Rezervor V=5000 m3	buc	1
		Reabilitare rezervoare V=2500 m3	buc	2
		Reabilitare rezervoare V=5000 m3	buc	3
1.7	SCADA	Echipament monitorizare și control rețea	gl	1
1.8	Vehicule operaționale	Autolaborator, Autospecială detectare pierderi de apă, Autospecială intervenții	buc	3
		Buldoexcavator	buc	1

Investițiile necesare în domeniul apei uzate din Municipiul Roman sunt centralizate în tabelul următor:

Nr.	Articol	Descriere	Unitate	Cantitate
1	Apă uzată			
1.1	Stații de epurare	Instalație uscare nămol în vederea utilizării în industria cimentului	buc	1
		Reabilitare decantor secundar	buc	1
		Linie alimentare gaz natural	m	900
		Reabilitare stație pompare alimentare decantare secundare	buc	1
		Reabilitare conductă deversare efluent	m	200
		Instalație cogenerare	buc	1

		Linie alimentare energie electrică pentru stația de epurare apă uzată	buc	1
1.2	Stații de pompare			
1.3	Rețea de canalizare			
1.4	SCADA	Echipamente control rețea	gl	1
1.5	Vehicule operaționale	Autolaborator apă uzată, Autospecială transport nămol, Încărcător frontal nămol stația de epurare	buc	3

Tabelul următor prezintă sumarul investițiilor necesare (euro) în sectorul apă și canalizare în Municipiul Roman

Nr. crt.	Descriere	Costuri totale (€)
1	Alimentare cu apă	9,692,000
2	Apă uzată	4,663,000
Total		14,355,000

Planul de investiții pe termen lung

Costuri totale de investiții pe categorii de cost pentru UAT Roman

Nr. crt.	Descriere	Fondul de coeziune		Alte Fonduri	
		2014-2021	2020-2042	2014-2021	2020-2042
1	Alimentare cu apa	9,692,000	0	0	0
1.1	Surse de apa	1,740,000	0	0	0
1.2	Statii de tratare	160,000	0	0	0
1.3	Conducte de aductiune	6,804,000	0	0	0
1.4	Statii de pompare	0	0	0	0
1.5	Retea de distributie	0	0	0	0
1.6	Rezervoare	448,000	0	0	0
1.7	SCADA (apa)	300,000	0	0	0
1.8	Vehicule operationale	240,000	0	0	0
2	Apa uzata	4,663,000	0	0	0
2.1	Statii de epurare	4,183,000	0	0	0
2.2	Statii de pompare	0	0	0	0
2.3	Retea de canalizare	0	0	0	0
2.4	Tratare namol	0	0	0	0
2.5	SCADA (canal)	300,000	0	0	0
2.6	Vehicule	180,000	0	0	0

	operationale				
Total		14,355,000 Euro	0	0	0

Principalele proiecte de investiții avute în vedere de autoritățile administrației publice locale pentru perioada 2015 - 2020 sunt prezentate în tabelul următor:

Nr.	Titlul proiectului	Scopul proiectului	Obiectivele specifice	Activități principale	Bugetul estimativ (LEI)	Surse de finanțare	Parteneri
1.	Extindere și reabilitare rețele de apă și apă uzată km	Creșterea calității vieții locuitorilor municipiului, prin îmbunătățirea infrastructurii de apă și apă uzată din Municipiul Roman	1. Creșterea ponderii locuințelor branșate la rețeaua de alimentare și canalizare la 100% 2. Creșterea calității apei potabile distribuite 3. Reducerea poluării apelor, prin tratarea superioară a apelor uzate 4. Creșterea calității serviciilor furnizate consumatorilor	1. Extinderea și reabilitarea rețelei de distribuție a apei și de canalizare, pe o lungime de circa 30 km, re tehnologizarea stațiilor de captare și de pompare a apei pentru eficientizarea energetică a acestora (inclusiv achiziționarea a 80 de ha de teren) 2. Stații de preepurare ape uzate spitale	5.000.000	Bugetul local POIM 2014-2020; A.P. 3; P.I. 3.2	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară prin Operatorul Regional (OR) de Apă
2.	Realizarea microhidrocentralei MHC 2 pe râul Moldova	Valorificarea resurselor de energie regenerabilă din zona Roman	Utilizarea sustenabilă a resurselor naturale și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, prin valorificarea surselor regenerabile de energie	1. Construcția unei capacități de producere a energiei electrice, cu o capacitate de minim 3 MW 2. Asigurarea necesarului de energie al instituțiilor publice din municipiu	26.000.000	Bugetul local Fonduri UE Parteneriat public-privat Alte surse de finanțare	

3. 4 Surse și oportunități de finanțare

Procesul de identificare a resurselor pentru finanțarea necesarului de investiții prevăzute, va respecta – conform recomandărilor legale – următoarele faze:

- Utilizarea veniturilor obținute din majorarea tarifelor, până la limita de suportabilitate, astfel încât nivelul facturilor să nu ducă la depășirea acesteia;
- Nivelul maxim al resurselor financiare proprii (surse rezultate din creșterile de tarif, împrumuturi ce pot fi contractate luând în considerare costurile rambursării, participarea sectorului privat considerând rentabilitatea capitalului investit, etc.), calculat pe baza resurselor generate din creșterile tarifare;
- Co-finanțarea deficitului financiar - reprezentând valoarea aferentă volumului de investiții neacoperit – din diferite surse: fonduri comunitare, bugetul local, bugetul de stat, împrumuturi bancare.

Până în prezent, principalele surse de finanțare a proiectelor de dezvoltare a sistemelor de alimentare cu apă și ape uzate au fost: Programul Operațional Sectorial de Mediu, Programul Național pentru Dezvoltare Rurală (PNDR), Programe Guvernamentale pentru dezvoltarea infrastructurii de mediu și apă 2006 –2009, Fondul Național de Mediu, surse proprii ale autorităților locale și regionale.

Pentru perioada 2014 -2020, politica de coeziune economică, socială și teritorială a Uniunii Europene reprezintă o sursă importantă de finanțare a investițiilor esențiale pentru domeniile prioritare de dezvoltare a regiunilor din România. De asemenea, nu vor fi neglijate

potențiale surse de finanțare de la bugetul de stat, prin diverse programe guvernamentale pentru dezvoltare infrastructură de mediu și apă.

3.5 Concluzii

În România, oportunitățile de finanțare a proiectelor de investiții pentru îmbunătățirea accesului la utilitățile publice de apă au crescut odată cu aderarea la Uniunea Europeană. În același timp, după cum a fost stabilit prin Tratatul de Aderare, România trebuie să respecte angajamentele de aderare asumate în sectorul de apă și apă uzată până în 2018 cel târziu, respectiv până în 2015.

Ținând cont de slaba dezvoltare a sectorului de apă din România, în special în ceea ce privește infrastructura, și necesitatea de conformare cu aquis-ul UE în perioade de tranziție relativ scurte, se va acorda prioritate proiectelor de infrastructură care vor contribui în mod semnificativ la conformarea cu directivele de apă și apă uzată.

În acest sens, tendința europeană de administrare eficientă, presupune gestionarea în comun și regionalizarea a cât mai multora dintre domeniile de interes public, în principal a SCUP. De aceea, și pentru sectorul alimentare cu apă și ape uzate, este importantă asigurarea unui management integrat al SCUP (de alimentare cu apă și evacuare ape uzate), pe cele doua paliere:

- Decizional : Asociația de Dezvoltare Intercomunitară (ADI) - respectiv,
- Operatorul regional (OR), care reprezintă organismul executiv, ce implementează deciziile ADI

4.1 Situația actuală a sectorului serviciilor de salubritate și management al deșeurilor

4.1.1. Generalități

Implementarea în România a politicilor UE privind gestiunea deșeurilor se asigură prin Strategia națională de gestionarea deșeurilor și Planul național de gestionare a deșeurilor – PNGD, documente care au fost aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 870/2013 (privind aprobarea Strategiei naționale de gestionare a deșeurilor 2014 - 2020).

Planul Național de Gestionare a Deșeurilor, Planurile Regionale de Gestionare a Deșeurilor, cât și Planurile Județene de Gestiune a Deșeurilor, au fost elaborate în cadrul unui proces de consultare partenerială cu factorii interesați regionali, care au identificat și priorizat nevoile de investiții la nivel regional /județean în scopul îndeplinirii angajamentelor asumate pentru acest sector.

Autoritățile locale sunt responsabile pentru implementarea acestor angajamente în conformitate cu strategia națională pentru serviciile publice.

Serviciul public de salubritate a localităților este organizat și funcționează în baza Legii Nr. 101/ 2006 a serviciului de salubritate a localităților, cu modificările și completările ulterioare).

Activitățile specifice serviciilor de salubritate se gestionează și se exploatează prin intermediul unor structuri specializate, denumite - operatori, care activează numai în baza unei licențe obținută în condițiile legii serviciilor comunitare de utilități publice (Legea nr. 51/2006) sau prin unele legi speciale(după caz).

Serviciile publice de salubritate cuprind următoarele activități:

- a) colectarea separată și transportul separat al deșeurilor municipale și al deșeurilor similare provenind din activități comerciale din industrie și instituții, inclusiv fracții colectate separat, fără a aduce atingere fluxului de deșeuri de echipamente electrice și electronice, baterii și acumulatori;
- b) colectarea și transportul deșeurilor provenite din locuințe, generate de activități de reamenajare și reabilitare interioară și/sau exterioară a acestora;
- c) organizarea prelucrării, neutralizării și valorificării materiale și energetice a deșeurilor;
- d) operarea/administrarea stațiilor de transfer pentru deșeurile municipale și deșeurile similare;
- e) sortarea deșeurilor municipale și a deșeurilor similare în stațiile de sortare;
- f) măturatul, spălatul, stropirea și întreținerea căilor publice;
- g) curățarea și transportul zăpezii de pe căile publice și menținerea în funcțiune a acestora pe timp de polei sau de îngheț;
- h) colectarea cadavrelor animalelor de pe domeniul public și predarea acestora către unitățile de ecarisaj sau către instalațiile de neutralizare;
- i) organizarea tratării mecano-biologice a deșeurilor municipale și a deșeurilor similare;
- j) administrarea depozitelor de deșeuri și/sau a instalațiilor de eliminare a deșeurilor municipale și a deșeurilor similare;
- k) dezinsecția, dezinfecția și deratizarea.

Cadrul legislativ general pentru privind serviciul public de salubritate este asigurat prin:

- Legea nr. 99/2014 pentru modificarea și completarea Legii serviciului de salubritate a localităților nr. 101/2006;
- Ordinul nr. 119/2014 pentru aprobarea Normelor de igienă și sănătate publică privind mediul de viață al populației;
- Ordinul nr. 367/2011 privind modificarea tarifelor de acordare și menținere a licențelor/autorizațiilor și a modelului de licență/autorizație eliberate în domeniul serviciilor comunitare de utilități publice;
- Legea nr.211/2011 (*republicată*)privind regimul deșeurilor;

- Ordinul A.N.R.S.C. nr.82/2015 privind aprobarea Regulamentului - cadru al serviciului de salubritate a localităților;
- Ordinul A.N.R.S.C. nr.111/2007 privind aprobarea Caietului de sarcini - Cadru al serviciului de salubritate a localităților;
- Ordinul A.N.R.S.C. nr.109/2007 privind aprobarea Normelor metodologice de stabilire, ajustare sau modificare a tarifelor pentru activitățile specifice de salubritate a localităților;
- Ordonanța de urgență a Guvernului nr.34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii, cu modificările și completările ulterioare ;
- Legea nr.101/2006 (*republicată*) privind salubritatea localităților, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 51/ 2006 (*republicată*) privind serviciile comunitare de utilități publice;
- Ordonanța de Urgență nr.195/2005 privind protecția mediului, cu modificările și completările ulterioare;
- Hotărârea de Guvern nr.349/2005 privind depozitarea deșeurilor, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordonanță de Urgență nr. 5/ 2015 privind deșeurile de echipamente electrice și electronice;
- Ordin nr. 794/2012 privind procedura de raportare a datelor referitoare la ambalaje și deșeurile de ambalaje;
- Hotărârea de Guvern nr. 870/2013 privind aprobarea Strategiei naționale de gestionare a deșeurilor 2014 - 2020;
- Hotărârea de Guvern nr.856/2002 (*actualizată*) privind evidența gestiunii deșeurilor și pentru aprobarea listei cuprinzând deșeurile, inclusiv deșeurile periculoase.

4.1.2 Organizarea și funcționarea serviciilor de salubritate și management al deșeurilor în Municipiul Roman

Serviciul public de salubritate al municipiului Roman face parte din sfera serviciilor comunitare de utilități publice și se desfășoară sub controlul, conducerea și coordonarea administrației publice locale, în scopul salubrității municipiului Roman.

Serviciul public de salubritate al municipiului Roman denumit în continuare serviciul de salubritate, se organizează pentru satisfacerea nevoilor populației, ale instituțiilor publice și ale operatorilor economici de pe teritoriul Municipiului Roman.

La nivelul Municipiului Roman activitatea de salubritate cuprinde următoarele activități:

A. Activități desfășurate în gestiune delegată prin intermediul ADI ECONEAMT sau a Consiliului Județean Neamț:

- colectarea separată și transportul separat al deșeurilor municipale și al deșeurilor similare provenind din activități comerciale din industrie și instituții, inclusiv fracții colectate separat, fără a aduce atingere fluxului de deșeurile de echipamente electrice și electronice, baterii și acumulatori;
- colectarea și transportul deșeurilor provenite din locuințe, generate de activități de reamenajare și reabilitare interioară și/sau exterioară a acestora;
- organizarea prelucrării, neutralizării și valorificării materiale și energetice a deșeurilor;
- operarea/administrarea stațiilor de transfer pentru deșeurile municipale și deșeurile similare;
- sortarea deșeurilor municipale și a deșeurilor similare în stațiile de sortare;
- administrarea depozitelor de deșeurile și/sau a instalațiilor de eliminare a deșeurilor municipale și a deșeurilor similare;

B. Activități desfășurate în gestiune delegată prin operator licențiat A.N.R.S.C.:

- măturatul, spălatul, stropirea și întreținerea căilor publice;
- curățarea și transportul zăpezii de pe căile publice și menținerea în funcțiune a acestora pe timp de polei sau de îngheț.

C. Activități pentru care desfășurarea este asigurată altfel decât prin gestiune directă sau gestiune delegată:

- colectarea cadavrelor animalelor de pe domeniul public și predarea acestora către unitățile de ecarisaj sau către instalațiile de neutralizare;
- colectarea, transportul și neutralizarea deșeurilor animaliere provenite din gospodăriile populației.

D. Activități care se desfășoară pe bază de contracte de prestări servicii:

- dezinsecția, dezinfectia și deratizarea.

Activitățile enumerate la punctele C. și D. urmează a fi delegate către operatori licențiați A.N.R.S.C.

Consiliul local a Municipiului Roman, în calitate de autoritate deliberativă, împreună cu Primarul Municipiului Roman în calitate de autoritate executivă și de semnatar al contractului de delegare a gestiunii, sunt responsabili de asigurarea serviciului de salubritate a Municipiului Roman și urmăresc respectarea de către operator a indicatorilor de calitate a serviciului, a clauzelor contractuale și a legislației în vigoare referitoare la serviciul de salubritate.

Consiliul local al Municipiului Roman elaborează, aprobă și controlează aplicarea strategiei locale cu privire la dezvoltarea și funcționarea pe termen mediu și lung a serviciului de salubritate, ținând seama de prevederile legislației în vigoare, de documentațiile de urbanism, amenajarea teritoriului și protecția mediului, precum și de programele de dezvoltare economico-socială a Municipiului Roman.

4.1.3. Gestionarea deșeurilor în municipiul Roman

Gestionarea deșeurilor cuprinde toate activitățile de colectare, transport, tratare, valorificare și eliminare a deșeurilor. Responsabilitatea pentru susținerea costurilor activităților de gestionare a deșeurilor revine generatorilor acestora în conformitate cu principiul "poluatorul plătește" sau după caz, producătorilor produselor sau componentelor acestora care devin deseuri în urma utilizării, în conformitate cu principiul "responsabilitatea producătorului".

Unitatea administrativ teritorială Municipiul Roman are calitatea de deținător legal al deșeurilor municipale și al deșeurilor similare, depozitate în recipientele amplasate în aria sa teritorială. Primaria Municipiului Roman are, în conformitate cu prevederile Legii nr. 99/2014 pentru modificarea și completarea Legii serviciului de salubritate a localităților nr. 101/2006 și ale proiectului Sistem de Management Integrat al Deșeurilor În județul Neamț, obligația să implementeze un sistem de colectare separată a deșeurilor municipale. Această obligație poate fi considerată îndeplinită în condițiile implementării practice a prevederilor proiectului SMID în județul Neamț și a urmăririi aplicării întocmai a prevederilor documentelor componente ale contractului de delegare. Astfel, deșeurile din municipiul Roman sunt/vor fi colectate selectiv de către operatorul de salubritate în următorul sistem:

- 3 fracții din deșeurile solide municipale și similare acestora constituind deșeuri reciclabile, și anume: hârtie și carton – în containere de culoare albastră, mase plastice și metale – în containere de culoare galbenă și sticla în containere de culoare verde;
- 1 fracție din deșeurile solide municipale și similare acestora constituind deșeuri reziduale – în containere metalice gri amplasate în cele 78 de puncte publice de colectare și în pubele de 120 de litri din plastic amplasate la locuințele individuale;

• 1 fracție din deșeurile solide municipale și similare acestora constituind deșeuri biodegradabile – în pubele de 120 de litri din plastic amplasate la locuințele individuale. Deșeurile colectate sunt transportate și predate fie la stația de sortare Cordon (cazul celor 3 fracții de deșeuri reciclabile), fie la stația de transfer Cordon (cazul fracției de deșeuri reziduale și a celei de deșeuri biodegradabile). Deșeurile reziduale sunt apoi transportate prin intermediul Stației de transfer Cordon la depozitul județean pentru deșeuri nepericuloase Girov, în vederea eliminării finale, iar deșeurile biodegradabile la Stația de compostare Piatra Neamț sau la alte stații din județ.

Toate deșeurile municipale generate pe teritoriul UAT municipiul Roman, membră a Asociației de Dezvoltare Intercomunitară „ADI ECONEAMȚ”, vor fi gestionate numai în instalațiile noi sau existente din cadrul „Sistemului de Management Integrat al Deșeurilor în județul Neamț. Valorificarea materială sau energetică a deșeurilor poate fi făcută și în instalații care nu aparțin de SMID, dacă aceasta este în interesul localității.

Date referitoare la Serviciul public de salubritate gestionat de către operatorul de salubritate S.C. ROSSAL S.R.L.:

Indicator	2013	2014	Creștere /descreștere față de 2013
Nr.total de locuitori care beneficiază de servicii de colectare deșeuri municipale(pe bază de contract)	38096	37442	-654
Nr.contracte active pe categorii de utilizatori:			
-(micro) asociații de proprietari	85	84	-1
- locuințe individuale	3780	3467	-313
- societăți comerciale	728	600	-128
Nr.contracte active pentru deșeuri de ambalaje încheiate cu persoane juridice	21	25	+4
Nr.eurocontainere 1100 l pentru deșeuri menajere operaționale	296	295	-1
Nr.eurocontainere 1100 l pentru deșeuri colectate selective operaționale	147	130	-17

- Cantitatea de deșeuri depozitate la depozitul temporar din Roman în anul 2014:

Nr. crt.	LUNA	PMR m.c.	ROSSAL m.c.	INTRĂRI ÎN DEPOZIT m.c.	TRANSFER DARABANI m.c.	RĂMAS ÎN DEPOZIT m.c.
1	IANUARIE	42	3985	5833,1	1817,45	4015,63
2	FEBRUARIE	71	3927	4647,6	1737,83	2909,775
3	MARTIE	92	5180	5697,2	1817,58	3879,615
4	APRILIE	60	5570	5811	1896,95	3914,05
5	MAI	275	5650	6929	1819,7	5109,3
6	IUNIE	134	5450	6095	1809,33	4285,675
7	IULIE	62	5261	5763	1028,95	4734,05
8	AUGUST	59	5358	5756,5	0	5756,5
9	SEPTEMBRIE	81	5488	5625,5	0	5625,5
10	OCTOMBRIE	76	5434	5586,5	0	5586,5

11	NOIEMBRIE	52	5289	5417,7	0	5417,7
12	DECEMBRIE	47	5248	5331,2	0	5331,2
	TOTAL	1051	61840	68493,27	11927,8	56565,5

- Cantitatea totală de deșeuri municipale și asimilabile colectată în municipiul Roman (mc)

2013	2014	Diferență +/- față de 2013
45495,61	43867,70	-1627,91

- Cantitatea totală de deșeuri colectată selectiv și valorificată în municipiul Roman:

Sortiment	2013 tone	2014 tone	Diferență +/- față de 2013
Mase plastice	355,447	255,334	-100,12
Hârtie/carton	20,5	41,861	+21,37
Metal	16,899	12,811	-4,09
DEEE	22,41	9,14	-13,27

4.1.4 Metodologia de calcul a tarifelor pentru serviciile de salubritate

A. Cadrul legal

Metodologia de calcul a serviciilor de salubritate are la bază următorul cadru legal:

- Legea serviciilor comunitare de utilitati publice nr. 51/2006rep.
- Legea serviciului de salubritate a localitatilor nr. 101/2006rep.
- Ordinul Președintelui ANRSC nr. 109/2007 privind aprobarea Normelor metodologice de stabilire, ajustare sau modificare a tarifelor pentru activitățile specifice serviciului de salubritate a localităților.

Operatorul care prestează mai multe tipuri de activități sau mai multe servicii va ține evidențe distincte pe fiecare activitate sau tip de serviciu, având contabilitate separată pentru fiecare tip de activitate, serviciu și localitate de operare.

B. Calculul tarifelor

Pentru asigurarea finanțării serviciului de salubritate, utilizatorii achită contravaloarea serviciului de salubritate prin:

- a. tarife, în cazul prestațiilor de care beneficiază individual, pe baza de contract de prestare a serviciului de salubritate;
- b. taxe speciale, în cazul prestațiilor efectuate în beneficiul întregii comunități locale;
- c. taxe speciale, în cazul prestațiilor de care beneficiază individual fără contract.

Cuantumul și regimul tarifelor și taxelor speciale se stabilesc, se ajustează sau se modifică de către autoritățile administrației publice locale, potrivit prevederilor legale în vigoare.

Structura și nivelul tarifelor și taxelor speciale vor fi stabilite astfel încât:

- a. să acopere costul efectiv al prestării serviciului de salubritate;
- b. să acopere cel puțin sumele investite și cheltuielile curente de întreținere și exploatare a serviciului de salubritate;
- c. să încurajeze investițiile de capital;
- d. să respecte și să asigure autonomia financiară a operatorului.

Tarifele trebuie să asigure atât viabilitatea economică a operatorilor prestatori ai activităților specifice serviciului de salubritate a localităților, cât și protejarea intereselor utilizatorilor.

Aprobarea tarifelor pentru activitățile specifice serviciului de salubritate se face de către autoritatea administrației publice locale implicate, cu respectarea cerințelor și criteriilor din normele metodologice.

Tarifele pentru activitățile specifice serviciului de salubritate se fundamentează pe baza cheltuielilor de producție, exploatare, a cheltuielilor de întreținere și reparații, a amortismentelor aferente capitalului imobilizat în active corporale și necorporale, a costurilor de protecție a

mediului, a costurilor de securitate și sănătate în muncă, a costurilor care derivă din contractul de delegare a gestiunii serviciului de salubritate, a cheltuielilor financiare și includ o cotă pentru crearea surselor de dezvoltare și modernizare a sistemelor de utilități publice, precum și o cotă de profit.

Cota de dezvoltare aprobată de autoritățile administrației publice locale va fi determinată pe baza unor studii tehnico-economice, din care să rezulte oportunitatea, valoarea și termenul de recuperare a investiției, precum și creșterea calității serviciului de salubritate. Sumele încasate, corespunzătoare cotei de dezvoltare, se constituie într-un cont distinct, iar fondul rezultat va fi utilizat cu avizul autorităților administrației publice locale implicate, numai pentru dezvoltarea infrastructurii sistemului public.

La fundamentarea tarifului, operatorul depozitului de deseuri este obligat să își constituie un fond pentru închiderea depozitului de deseuri și urmărirea acestuia postînchidere.

Activitățile de salubritate care diferă substanțial de la o perioadă la alta se vor dimensiona pe total valoare. Valoarea activității se va fundamenta pe baza elementelor de cheltuieți.

Formula de calcul va fi:

$$V = C(t) + p, \text{ unde:}$$

V - valoarea activității aferentă perioadei; C(t) - cheltuieli totale; p - profitul.

Tarifele pentru activitățile specifice serviciului de salubritate se determină de către operatori, luând în calcul numai acele cheltuieli care sunt specifice activității respective.

Fundamentarea cheltuielilor aferente fiecărei activități în parte se face pe baza consumurilor

normate de combustibil, lubrifianti, materii prime și materiale, utilități, respectiv energie, apă și/sau gaze în scop tehnologic și a prețurilor acestora în vigoare, a cheltuielilor cu munca vie, precum și a celorlalte elemente de cheltuieți necesare prestării activității respective.

La stabilirea tarifelor pentru activitățile specifice serviciului de salubritate se au în vedere mai multe elemente de cheltuieți. În cazul în care operatorul desfășoară și alte activități, cota de cheltuieli indirecte, precum și cota din cheltuielile generale ale societății se vor repartiza pe fiecare element de cheltuieți, proporțional cu ponderea acestui element în total cheltuieți.

Pentru aceste cheltuieli se precizează cheia de repartizare a acestora pe fiecare activitate. Pentru cheltuielile cu reparațiile care depășesc 10% din cheltuielile materiale se va prezenta fișa de fundamentare a acestora. Pentru cheltuielile cu munca vie se va prezenta o fișă de fundamentare a nivelurilor cuprinse în tarifele propuse, care să cuprindă totalitatea cheltuielilor cu munca vie - salarii directe, indirecte, sporuri etc., pe categorii de personal, în concordanță cu organigrama aprobată.

Stabilirea tarifelor pentru activitățile specifice serviciului de salubritate se face potrivit formulei: $T = V/Q$

Unde:

- T - tariful;
- V - venitul programat al activității respective, la nivelul anului;
- Q - cantitatea programată în unități de măsură specifice, la nivelul anului în care se face propunerea.

Veniturile determinate în baza consumurilor normate sunt stabilite în condiții normale de prestare a serviciilor. În situația în care prestarea serviciilor se face în condiții deosebite, respectiv execuția lucrărilor pe drumuri în pantă, drumuri înguste, carosabil în care sunt parcate autovehicule, rezultă o creștere a normelor de consum care conduce la creșterea cheltuielilor de exploatare.

Tarifele pentru activitățile specifice serviciului de salubritate se pot ajusta, cu aprobarea autorității administrației publice locale, la solicitarea operatorilor, în raport cu evoluția parametrului de ajustare, în baza cererilor de ajustare, însoțite de documentația de fundamentare a tarifelor, pe elemente de cheltuieți.

C. Închiderea depozitelor

La fundamentarea tarifului, operatorul depozitului de deseuri este obligat să își constituie un fond pentru închiderea depozitului de deseuri și urmărirea acestuia postînchidere.

Potrivit H.G. 349 din 21/04/2005 privind depozitarea deșeurilor, solicitantul unei autorizații de mediu pentru un depozit de deșeuri trebuie să facă dovada existenței unei garanții financiare, conform legislației în vigoare, înainte de începerea operațiilor de eliminare, pentru a asigura că sunt îndeplinite obligațiile privind siguranța depozitului pentru respectarea cerințelor de protecție a mediului și a sănătății populației, care decurg din autorizație. Această garanție va fi menținută pe toată perioada de operare, închidere și urmărire postînchidere a depozitului.

Evoluția preț/tarif salubritate (lei fără TVA)

Serviciu/preț	2010	2013	+/-	2014	+/- 2014 / 2013
Colectare și transport					
Persoane fizice	36,8 lei	36,8 lei	0	40 lei	+3,2
Asociații de proprietari	34,16 lei	34,16 lei	0	43 lei	+8,84
Depozitare	7	8,07	+1,07	8,07	0

4.2 Analiza SWOT a serviciilor de management al deșeurilor

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
• Legislație în domeniu armonizată cu legislația U.E • Existența unui sistem integrat de management al deșeurilor (instalații pentru gestionarea deșeurilor – stație de transfer, stație de sortare, platforme de colectare a deșeurilor, containere pentru colectarea separată a deșeurilor, depozit conform de deșeuri nepericuloase, operatori pentru procesele de colectare, reciclare, refolosire); • Execuția în regim delegat a mării majorității a activităților componente ale serviciului de salubritate; • Existența, prin documentația contractului de delegare, a unui sistem de monitorizare privind programul de colectare (frecvență, zilele când se efectuează colectarea) a deșeurilor menajere și reciclabile la casele individuale, asociații de proprietari, agenții economici și instituțiile publice; • Dezvoltarea investițională și diversificarea activităților de gestiune integrată a deșeurilor municipale nepericuloase; • Preocuparea administrației publice a Municipiului Roman pentru atragerea de fonduri pentru modernizarea infrastructurii activității de salubritate; • Actualizarea Planului Urbanistic General al Municipiului Roman	• Inexistența unui sistem de eliminare a deșeurilor periculoase produse sau depozitate; • Depozitări neconforme de deșeuri în diferite zone periferice inclusiv în apropierea unor maluri de ape de suprafață a Municipiului Roman; • Spații verzi, perdele de protecție insuficiente; • Educație deficitară a populației privind salubritatea și menținerea curățeniei în municipiul Roman; inexistența unor programe coerente privind educația ecologică în rândul populației Municipiului Roman; • Număr redus de ONG-uri active în domeniul conștientizării populației Municipiului Roman despre importanța sortării și reciclării deșeurilor; • Sistemul de colectare “în paralel”; colectarea de la persoane fizice care scotocesc prin containere;

OPORTUNITĂȚI	RISCURI
• Sprijin politic și financiar din partea Uniunii Europene; posibilitatea accesării fondurilor U.E și guvernamentale; • Potențial de dezvoltare a parteneriatelor cu diverse comunități din U.E; • România deține instrumente instituționale, de planificare și acțiune, financiare, legislative, coercitive, tehnico-economice, educaționale, cercetare pentru gestiune integrată a tuturor deșeurilor istorice și nou generate.	• Lipsa unor mecanisme financiare sustenabile care să asigure plata serviciilor de salubritate, privind colectarea deșeurilor, plecând de la premisa “cât generezi, atât plătești”.

4.3 Strategia privind salubritatea și gestionarea deșeurilor

4.3.1 Obiective și ținte europene, naționale, regionale

UE intenționează să reducă semnificativ cantitățile de deșuri generate, prin aplicarea de politici de prevenire, de utilizare mai eficientă a resurselor și încurajarea consumului durabil. Abordarea Uniunii Europene se bazează pe trei principii:

- **Prevenirea generării deșeurilor:** Acesta este un factor cheie în orice strategie de gestionare a deșeurilor. Dacă putem reduce cantitatea de deșuri generate și pericolitatea lor, atunci eliminarea deșeurilor va fi mai ușoară. Prevenirea este strâns legată de îmbunătățirea metodelor de fabricație și de influențarea consumatorilor în vederea achiziționării de produse ecologice, care folosesc cantități mai mici de ambalaje.
- **Reciclare și reutilizare:** dacă prevenirea nu este posibilă, vor fi valorificate cantități cât mai mari de deșuri, de preferat prin reciclare. Comisia Europeană a definit câteva fluxuri specifice cărora li s-a acordat o atenție prioritară: ambalaje, VSU, baterii, DEEE. Directivele europene corespunzătoare au fost transpuse în legislațiile naționale. O parte din Statele Membre înregistrând succese în implementarea lor (de exemplu peste 50% reciclare deșuri ambalaje)
- **Îmbunătățirea eliminării finale și a monitorizării:** Dacă deșeurile nu pot fi reciclate sau refolosite, ele vor fi incinerate corespunzător, depozitarea lor rămânând ca ultimă opțiune. Ambele metode pot afecta serios mediul înconjurător, dacă nu sunt monitorizate și controlate.

Pentru atingerea scopului strategiei a fost formulat un set de 8 obiective strategice, care reprezintă totodată coordonatele principale ale viziunii strategice naționale. Detalierea obiectivelor strategice se va face în cadrul PNGD (obiective specifice fluxurilor de deșuri, ținte și program de monitorizare).

Indicatorii de monitorizare stabiliți vor permite monitorizarea felului în care România își aduce contribuția la politicile UE în domeniul dezvoltării durabile.

Cele 8 obiective strategice sunt:

1. Îmbunătățirea calității mediului și protecția sănătății populației,
2. sprijinirea activităților de cercetare/dezvoltare în domeniul gestionării deșeurilor,
3. încurajarea investițiilor verzi,
4. creșterea eficienței utilizării resurselor,
5. gestionarea durabilă a deșeurilor,
6. corelarea prevederilor politicilor de gestionare a deșeurilor cu cele privind schimbările climatice,
7. dezvoltarea comportamentului responsabil privind prevenirea generării și gestionării deșeurilor,
8. întărirea capacității instituționale.

4.3.2 Principii, obiective si direcții care stau la baza dezvoltării și funcționării pe termen mediu și lung a serviciului de salubritate din municipiul Roman

Principiile cu privire la dezvoltarea și funcționarea pe termen mediu și lung a serviciului de salubritate din municipiul Roman sunt următoarele:

- a) protecția sănătății populației;
- b) autonomia locală și descentralizarea serviciilor;
- c) responsabilitatea față de cetățeni;
- d) conservarea și protecția mediului înconjurător;
- e) asigurarea calității și continuității serviciului;
- f) tariful echitabil, corelat cu calitatea și cantitatea serviciului prestat;
- g) nediscriminarea și egalitatea de tratament al utilizatorilor;
- h) transparența, consultarea și antrenarea în decizii a cetățenilor;
- i) administrarea corectă și eficientă a bunurilor din proprietatea publică sau privată a unităților administrativ-teritoriale și a banilor publici;
- j) securitatea serviciului;
- k) dezvoltarea durabilă.

Strategia locală a Municipiului Roman are următoarele **obiective generale**:

- organizarea și funcționarea serviciului de salubritate pentru satisfacerea nevoilor comunității locale;
- respectarea prevederilor legale aplicabile în domeniul serviciului public de salubritate.

Obiective specifice ale strategiei Municipiului Roman sunt:

- îmbunătățirea condițiilor de viață ale populației;
- susținerea dezvoltării durabile economico-sociale în Municipiul Roman;
- promovarea calității și eficienței serviciului de salubritate;
- stabilirea unor mecanisme economico-financiare stimulante în organizarea și funcționarea serviciului de salubritate;
- dezvoltarea și funcționarea durabilă a serviciului de salubritate în municipiul Roman;
- gestionarea serviciului de salubritate în Municipiul Roman pe criterii de transparență, competitivitate și eficiență;
- conformarea cu prevederile legislației de mediu și cele privind sănătatea populației.
- stimularea mecanismelor economiei de piață;
- promovarea programelor de dezvoltare și reabilitare a sistemului de salubritate, pe baza unui mecanism eficient de planificare multianuală a investițiilor;
- protecția și conservarea mediului înconjurător și a sănătății populației;
- consultarea cu utilizatorii serviciului de salubritate, în vederea stabilirii politicilor și strategiilor locale și regionale în domeniu;
- adoptarea normelor locale referitoare la organizarea și funcționarea serviciului de salubritate, precum și a procedurilor de delegare a gestiunii acestuia;
- informarea periodică a utilizatorilor asupra politicilor de dezvoltare a serviciului de salubritate, precum și asupra necesității instituirii unor taxe speciale;
- respectarea cerințelor din legislația privind protecția mediului referitoare la salubritatea localităților;
- respectarea cerințelor și obiectivelor prevăzute în planurile de gestionare a deșeurilor la nivel național, județean.

Strategia locală privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice are la bază următoarele **direcții de acțiune unitare** pentru toate serviciile:

1. Definirea și stabilirea cadrului instituțional și organizatoric necesar îmbunătățirii managementului serviciilor comunitare de utilități publice.
2. Stabilirea atribuțiilor competențelor și responsabilităților între factorii implicați în înființarea, organizarea, funcționarea, gestionarea, exploatarea serviciilor comunitare de utilități publice.

3. Partajarea și aprobarea principiului descentralizării serviciilor publice, autonomiei locale subsidiarității și proporționalității.
4. Crearea cadrului și a instrumentelor necesare gestionării eficiente a fondurilor de investiții necesare modernizării și dezvoltării infrastructurii tehnico edilitare aferentă serviciilor comunitare de utilități publice.
5. Popularizarea procedurilor specifice și facilitarea accesului la resursele financiare necesare accelerării dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice.
6. Utilizare eficientă a resurselor umane materiale și financiare disponibile proprii sau atrase.

Activitățile de gestionare a deșeurilor sortate trebuie să se desfășoare în conformitate cu următoarele principii:

- Eficiența resurselor
- Dezvoltare durabilă – producție și consum
- Produse mai bune
- Producția flexibilă
- Consumul inteligent
- Prevenirea generării deșeurilor
- Pregătirea pentru reutilizare
- Reciclarea
- Valorificarea energetică
- Eliminarea prin depozitare
- Conceptul "end-of-waste"

La nivel european, pentru unele fluxuri de deșeuri, au fost definite seturi de criterii de selecție, operaționale și transparente, care sunt ancorate de viziunea privind creșterea ratei de reciclare, prezentate în Strategia tematică privind prevenirea și reciclarea deșeurilor, coroborat cu cele 4 condiții prevăzute în Directiva-cadru privind deșeurile (art. 6), și anume:

- substanța sau obiectul este utilizat în mod curent pentru îndeplinirea unor scopuri specifice;
- există o piață sau cerere pentru substanța ori obiectul în cauză;
- substanța sau obiectul îndeplinește cerințele tehnice pentru îndeplinirea scopurilor specifice și respectă legislația și normele aplicabile produselor;
- utilizarea substanței sau a obiectului nu va produce efecte nocive asupra mediului ori sănătății populației.

Pentru îndeplinirea obiectivelor în domeniul gestionării deșeurilor este necesară implicarea, practic, a întregii societăți, care va trebui să își împartă responsabilitățile, după cum urmează:

A. Producători de bunuri - vor realiza produse utilizând mai multe materiale reciclate și mai puține materii prime neregenerabile. De asemenea, vor trebui să proiecteze produse care să genereze mai puține deșeuri și să își asume responsabilitatea privind impactul asupra mediului al produselor lor pe durata întregului ciclu de viață al acestora.

B. Societățile comerciale:

- vor reduce cantitățile de deșeuri generate din activitatea de comercializare a produselor;
- vor iniția campanii de sensibilizare și de informare direcționate către publicul larg sau către o categorie specifică de consumatori referitor la prevenirea generării deșeurilor.

C. Generatorii de deșeuri (persoane fizice și juridice):

- vor avea posibilitatea să își reducă cantitățile de deșeuri, achiziționând produse și servicii care generează mai puține deșeuri prin modificarea comportamentului de consum, reducând astfel impactul asupra mediului;
- au obligația să își separe deșeurile în vederea reciclării și valorificării.

D. Autoritățile publice centrale și locale (mediu, administrație, sănătate, industrie, finanțe):

- vor trebui să asigure servicii adecvate pentru gestionarea tuturor categoriilor de deșeuri, pentru fiecare pas din ierarhia deșeurilor;
- vor asigura informarea și conștientizarea populației privind posibilitățile de reducere a cantităților de deșeuri generate, precum și asupra opțiunilor de gestionare a deșeurilor.

Consumatorii, atât operatorii economici, cât și cetățenii municipiului Roman, trebuie să își reducă deșeurile, să le colecteze separat în vederea reciclării, să achiziționeze produse sau servicii care generează mai puține deșeuri și care au un impact cât mai scăzut asupra mediului.

Primăria Municipiului Roman va furniza prin delegare servicii de colectare și de reciclare pentru toți locuitorii municipiului Roman, dar și pentru persoanele juridice și va oferi informații privind reducerea deșeurilor; de asemenea, va planifica măsuri de gestionare a deșeurilor și va investi - în măsura în care țintele de reciclare și valorificare o vor impune, iar resursele financiare o vor permite, în facilități de colectare și tratare a acestora.

Operatorii de salubritate trebuie să investească în reciclarea și recuperarea deșeurilor și să furnizeze servicii de calitate în acest sens pentru clienții lor.

4.3.3 Măsuri și proiecte pentru realizarea unui sistem eficient de salubritate menajeră și management integrat al deșeurilor în municipiul Roman

Colectarea și sortarea deșeurilor

Conform Legii 211/15.11.2011 autoritățile administrației publice locale răspund de organizarea colectării deșeurilor municipale și au obligația organizării colectării separate a deșeurilor.

Strategia privind colectarea și sortarea deșeurilor în municipiul Roman va fi corelată cu atingerea Țintelor de reciclare pe fiecare tip de deșeu. Se preconizează ca, în scurt timp, să fie stabilite la nivelul UE noi ținte privind reciclarea și valorificarea deșeurilor mai ridicate decât cele aflate în vigoare în prezent. Îndeplinirea noilor ținte va trebui făcută, cel mai probabil într-un interval de 5 până la 10 ani de la adoptarea lor, deci într-o perioadă similară celei pentru care este elaborată prezenta Strategie.

Activități complementare privind recuperarea/reciclarea și de reducerea materiilor biodegradabile

Managementul integrat al deșeurilor presupune folosirea unor metode de colectare, valorificare, tratare și neutralizare a deșeurilor cu impact cât mai redus asupra mediului înconjurător. Responsabilitatea pentru adoptarea unui sistem eficient de gestionare integrată a deșeurilor prin: colectare separată, recuperare, neutralizare, incinerare și depozitare finală, revine autorităților administrației locale.

Conform Legii nr. 211/2011 privind regimul deșeurilor, Primăria Municipiului Roman și Consiliul Local Roman, asigură implementarea la nivel local a obligațiilor privind gestionarea deșeurilor asumate prin Tratatul de aderare a României la Uniunea Europeană, și "asigură și răspund pentru colectarea separată, transportul, neutralizarea, valorificarea și eliminarea finală a deșeurilor, inclusiv a deșeurilor menajere periculoase, potrivit prevederilor legale în vigoare."

Soluțiile de recuperare/reciclare și de reducere a materiilor biodegradabile trimise spre eliminare finală, disponibile la acest moment, sunt:

- compostarea (degradare aerobă) cu producere de compost utilizabil;
- fermentarea (digestia) anaerobă cu producere de biogaz;
- tratarea termică;
- tratarea mecano-biologică (degradare aerobă) cu producere de deșeuri stabilizate, depozitabile.

Primăria Municipiului Roman va lua măsuri:

- să identifice și să implementeze măsuri pentru direcționarea către stații de compostare de pe raza județului Neamț a deșeurilor biodegradabile ce pot fi colectate de pe domeniul public (spații verzi, piețe și oboare);

- să deruleze campanii de informare și sensibilizare direcționate către cetățenii din municipiul Roman privind conștientizarea metodelor și opțiunile de tratare a deșeurilor și mai ales a metodelor de utilizare a compostului pe care îl pot folosi cetățenii în gospodărie;

- să susțină, dacă va fi cazul la nivelul ADI ECONEAMT, dezvoltarea unor instalații de digestie anaerobă, tratare mecanobiologică (degradare aerobă) și separarea fracției ușoare, urmată de valorificarea ei prin co-incinerare sau în incineratoare care îndeplinesc condițiile de eficiență energetică.

Principalele proiecte de investiții privind serviciul de salubritate din Municipiul Roman, avute în vedere de autoritățile administrației publice locale pentru perioada 2015 - 2020 sunt prezentate în tabelul următor:

Nr.	Titlul proiectului	Scopul proiectului	Obiectivele specifice	Activități principale	Bugetul estimativ (LEI)	Surse de finanțare	Parteneri
1.	Dezvoltarea infrastructurii de gestionare a deșeurilor din Municipiul Roman	Creșterea calității mediului	Abordarea integrată a aspectelor de mediu în gestionarea deșeurilor	1.Realizarea de stații de compost în municipiul Roman 2.Realizarea unei platforme de prelucrare și depozitare a deșeurilor din construcții și demolări 3.Realizarea unui incinerator de deșeuri medicale și speciale	Proiect complex, care va cunoaște abordări financiare funcție de cerințele POIM și posibilitățile de finanțare	POIM 2014-2020; A.P. 3; P.I. 3.1: Reducerea numărului depozitelor neconforme și creșterea gradului de pregătire pentru reciclare a deșeurilor în România Bugetul de stat Bugetul local	Asociațiile de Dezvoltare Intercomunitară prin Consiliile Județene

4.4 Surse și oportunități de finanțare

Principalele surse de finanțare a proiectelor privind managementul deșeurilor sunt:

- a)Programele Administrației Fondului de Mediu pe gestionarea deșeurilor;
- b)Programul Operațional Sectorial Mediu/POIM.

În actualul cadru bugetar al UE 2014 – 2020, se preconizează contopirea POS Mediu și POS Transporturi în Programul Operațional Infrastructura Mare. Este posibil ca prin POIM să se finanțeze anumite proiecte la nivel regional.

- c)Programul Operațional Regional - POR
- sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri regional și local.

4.5 Concluzii

Problemele cu care ne confruntăm astăzi sunt legate de dorința de dezvoltare socială și economică pe de o parte și menținerea calității vieții pe de altă parte. Impactul negativ asupra mediului și sănătății umane, ca urmare a eliminării deșeurilor prin utilizarea unor metode și tehnologii nepotrivite, rămâne o problemă ce trebuie rezolvată. De aceea, este absolut necesară implementarea la nivel local a strategiilor și programelor din sector, care să cuprindă principalele acțiuni și responsabilități pentru minimizarea generării deșeurilor, creșterea gradului de reciclare și reintegrarea lor în natură, în condiții ecologice.

5.1 Situația actuală pentru sectorul serviciilor comunitare de iluminat public

5.1.1 Generalități

Înființarea, organizarea, coordonarea, monitorizarea și controlul funcționării serviciului de iluminat public la nivelul unităților administrativ-teritoriale, precum și înființarea, dezvoltarea, modernizarea, administrarea și exploatarea sistemelor de iluminat public intră în competența exclusivă a autorităților administrației publice locale.

Conform legii, serviciul de iluminat public face parte din sfera serviciilor comunitare de utilități publice și cuprinde totalitatea acțiunilor și activităților de utilitate publică și de interes economic și social general desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale sub conducerea, coordonarea și responsabilitatea autorităților administrației publice locale, în scopul asigurării iluminatului public.

Serviciul de iluminat public cuprinde iluminatul stradal-rutier, iluminatul stradal-pietonal, iluminatul arhitectural, iluminatul ornamental și iluminatul ornamental-festiv al comunelor, orașelor și municipiilor.

Sistemul de iluminat public destinat exclusiv prestării serviciului de iluminat public, este parte componentă a infrastructurii tehnico-edilitare a unităților administrativ-teritoriale care aparțin proprietății publice a acestora și se evidențiază și se inventariază în cadastralele imobiliar-edilitare ale unităților administrativ-teritoriale.

Serviciul de iluminat public trebuie să îndeplinească, concomitent, următoarele condiții de funcționare:

- a) continuitatea din punct de vedere cantitativ și calitativ;
- b) adaptabilitate la cerințele concrete, diferențiate în timp și spațiu, ale comunității locale;
- c) satisfacerea judicioasă, echitabilă și nepreferențială a tuturor membrilor comunității locale, în calitatea lor de beneficiari ai serviciului;
- d) tariful pe bază de competiție a serviciului prestat;
- e) administrarea și gestionarea serviciului în interesul comunităților locale;
- f) respectarea reglementărilor specifice în vigoare din domeniul transportului, distribuției și utilizării energiei electrice;
- g) respectarea valorilor minime din standardele privind iluminatul public, prevăzute de normele interne și ale Uniunii Europene în acest domeniu, care sunt identice cu cele ale C.I.E..

Legislația națională răspunde obiectivelor europene comune și respectă principiile enunțate în directive, prin:

- Legea nr. 230/2006 a serviciului de iluminat public, cu modificările și completările ulterioare,
- HG nr. 1069/2007 privind aprobarea Strategiei energetice a României pentru perioada 2007-2020, publicată în Monitorul Oficial nr. 781 din 19/11/2007
- O.U.G. nr. 33/2007 privind modificarea și completarea Legii energiei electrice nr. 13/2007 și Legii gazelor nr. 351/2004, Publicat în Monitorul Oficial nr. 337 din 18/05/2007;
- Ordin comun al Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei și al Autorității Naționale de Reglementare pentru Serviciile Publice de Gospodărie Comunală nr. 5/93/2007 pentru aprobarea Contractului-cadru privind folosirea infrastructurii sistemului de distribuție a energiei electrice pentru realizarea serviciului de iluminat public.
- ORDIN Nr. 87 din 20 martie 2007 pentru aprobarea Caietului de sarcini-cadru al serviciului de iluminat public*)
- ORDIN Nr. 77 din 14 martie 2007 -privind aprobarea Normelor metodologice de stabilire, ajustare sau modificare a valorii activităților serviciului de iluminat public
- ORDIN Nr. 86 din 20 martie 2007- pentru aprobarea Regulamentului-cadru al serviciului de iluminat public*).

5.1.2 Starea actuală a serviciul de iluminat public din Municipiul Roman

Serviciul de iluminat public a fost gestionat până în iulie 2014 de S.C. LUXTEN LIGHTING COMPANY S.A. în baza contractului nr. 50408 din 20.09.2002.

Prin HCL 116 din 31.07.2014 se hotărăște organizarea, finanțarea, coordonarea, administrarea, gestionarea, exploatarea și asigurarea funcționării serviciului de iluminat public de către municipiul Roman, prin serviciul propriu.

Sistemul de iluminat public reprezintă ansamblul format din puncte de aprindere, cutii de distribuție, cutii de trecere, linii electrice de joasă tensiune subterane sau aeriene, fundații, stâlpi, instalații de legare la pământ, console, corpuri de iluminat, accesorii, conductoare, izolatoare, cleme, armături, echipamente de comandă, automatizare și măsurare utilizate pentru iluminatul public.

Infrastructura de bază mai cuprinde:

- posturi transformare
- stâlpi stradali cu corpuri de iluminat (rutier și pietonal)
- stâlpi de iluminat pietonal și/sau ornamental (cu lămpile aferente),
- linii electrice de joasă tensiune (subterane și/sau aeriene),
- echipamente de comandă (puncte de aprindere), automatizare (senzori „crepusculari”) și măsurare a energiei.

- cutii de distribuție, cutii de trecere, instalații de legare la pământ, console, accesorii, izolatoare, cleme, armături, etc.

Comanda aprinderii iluminatului public este realizată prin puncte de aprindere echipate cu ceasuri astrologice, aprinderea sistemului efectuându-se în mod automat. Iluminatul este funcțional zilnic, pe toată perioada de noapte.

Infrastructura rețelei de alimentare a iluminatului public:

Denumire	Număr
Puncte luminoase	4251
Console	3749
Stâlpi	4079
Puncte de aprindere	24
Rețea	101,51 km

Consumul de energie electrică pentru sistemul de iluminat public:

An Indicator	2012	2013	2014
Consum energie electrica (MWh/an)	2134,6	2241,44	2194,98
Factura energie electrica (lei/an)	1.065.469,43	1.378.154	1.271.247,05

Infrastructura existentă a fost modernizată în ultimii ani, fiind implementate soluții moderne de iluminat (lămpi LED), de eficientizare și gestiune a consumului energetic (raportat la suprafața iluminată și fluxul luminos).

5.2. Analiza SWOT privind serviciul de iluminat public

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
• există proiecte de investiții implementate recent; • procent ridicat de corpuri de iluminat cu un grad înalt de protecție și consum redus de energie • iluminatul este funcțional zilnic, pe toată perioada de noapte • există automate de pornire în multe din puncte de aprindere • bună colaborare cu operatorul privat de distribuție a energiei electrice • există iluminat ornamental în fiecare an, în preajma sărbătorilor de iarnă	• există încă segmente ale rețelei de iluminat învechite • nivel insuficient informatizat a sistemului de iluminat • mai există corpuri de iluminat cu consum ridicat • lipsa sistemelor de monitorizare/tele-gestiune a sistemului • lipsa rețea de iluminat public pe arterele ocolitoare noi construite și în cartierul nou pentru tineri
OPORTUNITĂȚI	RISURI
• tehnologii noi pentru trecerea la iluminat public urban din surse nepoluante (fotovoltaice) • tehnologii noi pentru modernizarea infrastructurii serviciilor de iluminat public • programe de finanțare perioada de programare 2014-2020	• producerea de accidente • deteriorarea sistemului de iluminat public

5.3 Strategia privind iluminatul public în Municipiul Roman

5.3.1 Obiective și ținte europene, naționale

Provocarea energetică este una dintre marile încercări cu care se confruntă Europa de astăzi. Creșterea prețurilor și a dependenței de importul de energie pune în pericol securitatea și competitivitatea. În acest scop, Strategia 2020 oferă un cadru european solid și ambițios pentru politica energetică, eficiența energetică fiind unul dintre obiectivele centrale care trebuie atinse de țările europene până în anul 2020: economii de energie de 20%.

Obiective naționale:

- a) orientarea serviciului de iluminat public către beneficiari, membri ai comunității;
- b) asigurarea calității și performanțelor sistemelor de iluminat public, la nivel compatibil cu directivele Uniunii Europene;
- c) respectarea normelor privind serviciul de iluminat public stabilite de C.I.E., la care România este afiliată, respectiv de C.N.R.I.;
- d) asigurarea accesului nediscriminatoriu al tuturor membrilor comunității locale la serviciul de iluminat public;
- e) reducerea consumurilor specifice prin utilizarea unor corpuri de iluminat performanțe, a unor echipamente specializate și prin asigurarea unui iluminat public judicios;
- f) promovarea investițiilor, în scopul modernizării și extinderii sistemului de iluminat public;
- g) asigurarea, la nivelul localităților, a unui iluminat stradal și pietonal adecvat necesităților de confort și securitate, individuală și colectivă, prevăzute de normele în vigoare;

- h) asigurarea unui iluminat arhitectural, ornamental și ornamental-festiv, adecvat punerii în valoare a edificiilor de importanță publică și/sau culturală și marcării prin sisteme de iluminat corespunzătoare a evenimentelor festive și a sărbătorilor legale sau religioase;
- i) promovarea de soluții tehnice și tehnologice performante, cu costuri minime;
- j) promovarea mecanismelor specifice economiei de piață, prin crearea unui mediu concurențial de atragere a capitalului privat;
- k) instituirea evaluării comparative a indicatorilor de performanță a activității operatorilor și participarea cetățenilor și a asociațiilor reprezentative ale acestora la acest proces;
- l) promovarea formelor de gestiune delegată;
- m) promovarea metodelor moderne de management;
- n) promovarea profesionalismului, a eticii profesionale și a formării profesionale continue a personalului care lucrează în domeniu.

5.3.2 Obiective pentru dezvoltarea serviciului de iluminat public la nivel local

Obiectivul general constă în creșterea gradului de civilizație, a confortului și a calității vieții locuitorilor Municipiului Roman prin asigurarea cu energie electrică la parametrii necesari funcționării în condiții optime a iluminatului public.

Obiective specifice:

1. modernizarea și extinderea sistemului de iluminat public;
2. asigurarea accesului nediscriminatoriu și al tuturor membrilor comunității locale la serviciul de iluminat public;
3. reducerea consumurilor specifice prin utilizarea unor corpuri de iluminat performante, a unor echipamente specializate care să asigure un iluminat public de calitate și performant;
4. asigurarea unui iluminat stradal și pietonal adecvat necesităților de confort și securitate, individuală și colectivă, prevăzute în normele în vigoare, compatibil cu directivele UE;
5. asigurarea unui iluminat arhitectural, ornamental și ornamental - festiv, adecvat punerii în valoare a edificiilor de importanță publică și/sau culturală și marcării prin sisteme de iluminat corespunzătoare a evenimentelor festive și a sărbătorilor legale sau religioase.

5.3.3 Direcții de acțiune – măsuri propuse

În contextul actual și pentru respectarea Țintelor stabilite la nivel european și național, este importantă identificarea metodelor, sistemelor și echipamentelor necesare ce trebuie să asigure reducerea cheltuielilor cu utilitățile ale beneficiarului acestor servicii:

1. Economii sistematice în consumul de energie electrică, prin soluții moderne de eficientizare a consumului, prin:
 - Sistemele de iluminat cu consum redus de energie pentru iluminat public, clădiri publice, spitale, unități de învățământ, etc.
 - Sisteme de monitorizare și control a consumului de energie electrică
2. Sisteme integrate de soluții pentru eficientizarea consumului energetic, implică în principal soluții la nivelul corpurilor de iluminat:
 - Tehnologie LED (lămpi cu tehnologie LED);
 - Economizatoare de energie electrică, pentru tele-gestiune, monitorizare și control
 - Surse alternative de producere a energiei („verde”).

Măsuri/proiecte propuse:

- Modernizare/reabilitare infrastructură rețea de iluminat public
- Extinderea rețelei de iluminat public în zonele din oraș unde nu există (ex. parcuri, drumuri recent construite/reabilitate)
- Înlocuirea surselor de iluminat actuale cu cele cu tehnologie LED
- Introducerea unor corpuri de iluminat alimentate din surse alternative în zonele mai izolate

- Implementare sistem inteligent pentru gestiune iluminat și eficientizarea consumului energetic
- Modernizarea punctelor de aprindere a iluminatului public

Justificări ale măsurilor propuse:

Tehnologia LED

Cele mai eficiente sisteme de iluminat sunt la ora actuală cele cu tehnologie LED. Tipul de iluminat bazat pe tehnologia SSL (Solid State Lightning), cu LED-uri, este preconizat că va înlocui la nivel mondial tot ceea ce înseamnă iluminat până în anul 2020.

Principalele avantaje ale iluminării cu LED, sunt:

- Consum de până la 10 ori mai mic (economii mai mult decât substanțiale la factura electrică)
- Nu emite ultraviolete (nu afectează vederea pe termen lung, nu atrage insecte)
- Nu se încălzește
- Durata de viață foarte mare >40.000 ore
- Rata de defectare 0 => costuri de înlocuire și mentenanță zero
- Lumină de o calitate mult mai bună
- Prețuri din ce în ce mai accesibile
- Surse nepoluante de lumină (nu conțin substanțe care afectează mediul, așa cum se întâmplă în mod prezent cu sursele clasice de iluminat)

Economizor de energie electrică (prin tele-gestiune, monitorizare și control).

Soluția oferă flexibilitate maximă prin controlul de la distanță, în timp real, al rețelei de iluminat public, fără a mai fi necesară întreruperea alimentării cu energie electrică în afara orelor de funcționare. Astfel, se poate comanda aprinderea/stingerea de la distanță a punctelor de iluminat și reglarea intensității luminii prin programare automată:

- reduce intensitatea luminoasă a lămpilor în intervalele orare cu trafic redus.
- oprește sistemele de iluminat arhitectural în orele fără trafic.
- oferă posibilitatea reglării intensității luminoase în funcție de traficul existent (rutier sau pietonal)
- regionalizează sistemul de iluminat public (zone cu trafic rutier, zone rezidențiale, etc.)
- elimină patrulile mobile de supraveghere a sistemului de iluminat public.
- optimizează întreținerea și reduce numărul orelor de funcționare efectivă a becurilor, crescând viața de funcționare a acestora cu 15% până la 20%.

Prin perfecționarea soluției se poate sconta o reducere de până la 30-35%.

Comunicația în cadrul sistemului cu Economizor de energie se realizează prin liniile de alimentare a corpurilor de iluminat public existente, fără a fi necesară instalarea de cabluri suplimentare. Economizorul de energie funcționează pe orice sistem de iluminat public existent (vechi sau nou) și nu necesită modificarea acestuia, indiferent de tipul de balast (electromagnetic sau electronic). Nu sunt necesare lucrări civile de executat, instalarea se realizează gradual și un necesită întreruperi în funcționarea sistemului de iluminat public și nici întreruperi de trafic (rutier sau pietonal).

Perioada de amortizare a sistemului este cuprinsă între 2,5 și 4 ani, se bazează pe cantitatea de energie economisită și pe reducerea costurilor cu aceasta, fără a include avantajele suplimentare indirecte, derivate din multifuncționalitatea sistemului.

Surse alternative de producere a energiei („fotovoltaic”)

Lămpile solare au capacitatea de a produce curent electric cu ajutorul soarelui, funcționând perfect și în zilele fără soare datorită potențialului de înmagazinare a energiei pentru zile neînsorite. Investiția în acest tip de lămpi este mai mult decât profitabilă, deoarece se amortizează rapid și se fac în continuare economii de energie. Alte avantaje:

- Elimină dependența față de costurile (în continuă creștere), ale utilizării energiei electrice.
- Elimină costurile complexe date de lucrările de branșare (execuție șanțuri, cablare instalarea de transformatoare, etc.) și a costurile de întreținere a rețelei clasice de iluminat stradal
- Crește siguranța în trafic pentru intersecțiile periculoase (din afara localității), la trecerile la nivel peste calea ferată, stații de autobuz, etc.

Principalele proiecte de investiții privind serviciul de iluminat public din municipiul Roman, avute în vedere de autoritățile administrației publice locale pentru perioada 2015 - 2020 sunt prezentate în tabelul următor:

Nr.	Titlul proiectului	Scopul proiectului	Obiectivele specifice	Activități principale	Bugetul estimativ (LEI)	Surse de finanțare	Parteneri
1.	Modernizarea și eficientizarea iluminatului public al Municipiului Roman	Implementarea unui sistem de iluminat public modern și eficient energetic	1. Creșterea calității vieții 2. Creșterea eficienței energetice 3. Asigurarea iluminatului public pentru toți locuitorii municipiului	Eficientizarea sistemului de iluminat public și extinderea acestuia pe Artera Roman Est, Str. Ștefan cel Mare, Cartierul Primăverii	9.000.000 lei	POR 2014-2020, Axa 3 DMI 3.2 Bugetul local	
2.	Înființarea unui parc fotovoltaic în Municipiul Roman	Valorificarea resurselor de energie regenerabilă din zona Roman	1. Valorificarea potențialului de producere a energiei solare din zonă 2. Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	1. Construcția unei capacități de producere a energiei electrice, cu o capacitate de minim 1 MW 2. Asigurarea necesarului de energie al instituțiilor publice din municipiu	8.000.000	Bugetul local Fonduri UE Parteneriat public-privat	

5.4 Surse și oportunități de finanțare

Mijloace de finanțare pentru realizarea obiectivelor :

a. Parteneriat public- privat

Cadrul legal este reprezentat de Legea 178/1.10.2010, actualizată prin includerea tuturor modificărilor și completărilor aduse de către ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 39 din 20 aprilie 2011; ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 86 din 12 octombrie 2011; ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 96 din 22 decembrie 2012; LEGEA nr. 76 din 4 mai 2012.

b. Fonduri europene

Prin Programul Operational Regional (POR) 2014-2020 vor fi alocate fonduri în valoare de 1,18 miliarde de euro pentru investiții în eficiența energetică a clădirilor publice și rezidențiale și iluminat public, din care aproximativ 1 miliard de euro reprezintă fonduri europene nerambursabile (Fondul European de Dezvoltare Regională).

Programul finanțează lucrări la iluminat public (35 de milioane de euro): extinderea/ reintregirea sistemului de iluminat public, reabilitarea instalațiilor electrice (stâlpi, rețele), înlocuire lampi cu eficiență energetică ridicată (ex. LED) etc. Potențialii beneficiari sunt autoritățile publice centrale (clădiri publice) și locale (clădirile publice și clădiri rezidențiale).

c. Gestionarea directă

Acest lucru presupune în primul rând mărirea structurii administrative și de personal la nivelul aparatului administrativ al municipiului cu preocupări active în domeniul energetic și cuprinderea lucrărilor de reabilitare, respectiv a investițiilor necesare, în cadrul bugetului local.

5.5 Concluzii

Având în vedere resursele bugetare limitate ale administrațiilor locale, se recomandă o analiză detaliată a investițiilor și a soluțiilor tehnice în ceea ce privește iluminatul public local și în angajarea contractuală cu diverși operatori/ posibili investitori, pentru modernizarea sistemelor locale de iluminat public.

6.1 Situația actuală pentru sectorul transport public local

6.1.1 Generalități

Conform prevederilor art. 1, alin. 6 din Legea nr. 92/2007 a serviciilor de transport public local, cu modificările și completările ulterioare, principalele obiective ce trebuie urmărite de către autoritățile administrației publice locale în domeniul serviciului de transport public local, trebuie să fie:

1. înființarea de compartimente sau servicii de specialitate pentru transportul public local, cu sau fără personalitate juridică, după caz, denumite „autorități locale de transport”;
2. asigurarea finanțării necesare dezvoltării sistemului de transport public local, în condițiile în care acestea aparțin domeniului public sau privat al autorităților administrației publice locale;
3. asigurarea transparenței în procedurile de achiziție publică;
4. informarea și consultarea periodică a populației asupra politicilor de dezvoltare durabilă din domeniul serviciului de transport public local;
5. acordarea unor facilități de transport anumitor categorii de persoane;
6. corelarea capacității mijloacelor de transport de persoane cu fluxurile de călători existente;
7. asigurarea continuității serviciilor de transport prin programele de transport sau de funcționare, după caz, corelate cu fluxurile de călători sau de mărfuri existente;
8. atribuirea serviciilor de transport public local operatorilor de transport rutier și transportatorilor autorizați, în funcție de nivelul efortului investițional al acestora realizat în mijloacele de transport și în infrastructura de transport.

Legislația națională privind sectorul serviciilor de transport public local:

- Lege 92 din 10.04.2007 Legea serviciilor de transport public local, cu modificările și completările ulterioare
- Lege 102 din 26.03.2001 Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 148/2000 pentru modificarea unor reglementări în domeniul serviciilor publice de transport local de călători
- HG 2403 din 21.12.2004 Hotărâre privind aprobarea Normelor metodologice pentru aplicarea Legii nr. 147/2000 privind reducerile acordate pensionarilor pentru transportul intern, cu modificările ulterioare, și a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 71/2004 privind acordarea unor facilități familiilor de pensionari
- Lege 147 din 26.07.2000 Lege privind reducerile acordate pensionarilor pentru transportul intern, cu modificările și completările ulterioare
- ORDIN Nr. 290/609 din 17 aprilie 2003 pentru aprobarea normelor metodologice privind modalitatea de acordare a gratuității transportului urban cu mijloacele de transport în comun de suprafață sau cu metroul și interurban, precum și pentru stabilirea cuantumului acestei gratuități pentru persoanele cu handicap accentuat și grav, precum și pentru asistenții personali sau însoțitorii acestora
- Ordin 272 din 12.12.2007 Ordin al ANRSCUP pentru aprobarea Normelor cadru privind stabilirea, ajustarea și modificarea tarifelor pentru serviciile de transport public local de persoane
- Ordin 263 din 06.12.2007 Ordin al ANRSCUP privind aprobarea Normelor-cadru privind modalitatea de atribuire a contractelor de delegare a gestiunii serviciilor de transport public local
- Ordin 353 din 23.11.2007 Ordinul ministerului internelor și reformei administrative (MIRA) pentru aprobarea Normelor de aplicare a Legii serviciilor de transport public local nr. 92/2007, cu modificările și completările ulterioare

- Ordin 972 din 03.10.2007 Ordin al Ministerului Transporturilor pentru aprobarea Regulamentului cadru pentru efectuarea transportului public local și a Caietului de sarcini cadru al serviciilor de transport public local
- Ordin 458 din 27.03.2002 Ordin al ministrului lucrărilor publice, transporturilor și locuinței pentru aprobarea Normelor metodologice privind clasificarea pe categorii a autobuzelor și microbuzelor utilizate pentru transporturi publice de persoane prin servicii regulate în trafic național
- Legea Nr. 38 din 20 ianuarie 2003 privind transportul în regim de taxi și în regim de închiriere

6.1.2 Starea actuală a serviciului de transport public local din Municipiul Roman

Serviciul de transport public local de persoane se efectuează în baza:

- HCL nr.18 din 14.02.2008 prin care s-a aprobat atribuirea contractului de delegare a gestiunii serviciului de transport public local de persoane prin curse regulate și Regulamentul pentru efectuarea transportului public local
- HCL nr.43 din 31.03.2011, prin care au fost aprobate 6 trasee pentru circulația transportului de persoane
- HCL nr 12/2008 Regulament de transport în regim de taxi și în regim de închiriere modificat prin HCL 162/2013.
- Prin HCL NR. 150 din 12.12.2012 s-a aprobat valoarea biletului la 2 lei/călătorie.
- Prin HCL nr. 55 din 30.03.2009 s-au aprobat gratuități pe transportul urban de călători pentru unele categorii de persoane din Municipiul Roman, dar în anul 2014 nu au existat solicitări pentru gratuități.
- HCL nr. 126 din 20.08.2015 privind modificarea H.C.L. nr. 18/14.02.2008 privind aprobarea Normelor locale în domeniul serviciilor de transport public local.
- HCL nr. 167 din 12.10.2015 privind modificarea H.C.L. nr. 18/14.02.2008 privind aprobarea Normelor locale în domeniul serviciilor de transport public local.

Cele 6 trasee pe care este structurat transportul public local sunt următoarele:

TRASEUL NR. 1- Pod Siret B. Dragoș 3 Pitici B. Dragoș Complex B. Dragoș D.C.A. B. Dragoș Abator B. Dragoș Cojocărie B. Dragoș – R. Mușat - Cuza Vodă Poștă Cuza Vodă Ș. G. „A.I. Cuza” Cuza Vodă Ocol Silvic Roman Cuza Vodă-Bd. Republicii - Ștefan cel Mare Gară Ștefan cel Mare Fostul Lic. Nr. 1 Ștefan cel Mare Mariko Inn Ștefan cel Mare - Alea Plopilor Rovese România Alea Plopilor- Ștefan cel Mare Grup Lemn Ștefan cel Mare Atelier Vulcanizare Ștefan cel Mare Gară Ștefan cel Mare-Bd. Republicii-Cuza Vodă C.T.”Petru Poni” Corp B Cuza Vodă Muzeul de Istorie Cuza Vodă- Oituz-Sucedava P-ța Centrală Sucedava-Roman Mușat-Alexandru cel Bun Atlasi Alexandru cel Bun- Roman Mușat-B. Dragoș Cojocărie B. Dragoș Abator B. Dragoș D.C.A. B. Dragoș Complex B. Dragoș 3 Pitici B. Dragoș Pod Siret.

TRASEUL NR. 2- Centrul Comercial Dedeman Ștefan cel Mare Grup Lemn Ștefan cel Mare Atelier Vulcanizare Ștefan cel Mare SC Dolinex Ștefan cel Mare Gară Ștefan cel Mare-Republicii-Roman Mușat A.F. Suceu Roman Mușat P-ța R.Vodă Roman Mușat-V.Micle-Smirodava Marom Smirodava Păcii Smirodava-Republicii Abator Republicii Sf. Împărați C-tin și Elena Republicii-A.Pann Rest. Bradul A.Pann Rest. Corado A. Pann-M.Viteazu Cimitir M.Viteazu Autogară M. Viteazu-Ștefan cel Mare C.T. “M. Costin”Corp A Ștefan cel Mare Fostul Lic.nr.1 Ștefan cel Mare Mariko Inn Ștefan cel Mare Centrul Comercial Dedeman

TRASEUL NR. 3 - Centrul Comercial Dedeman Ștefan cel Mare Grup Lemn Ștefan cel Mare Atelier Vulcanizare Ștefan cel Mare SC Dolinex Ștefan cel Mare Gară Ștefan cel Mare-Republicii-Cuza-Vodă C.T.”Petru Poni” Corp B Cuza-Vodă-D.Gherea-E.Doamna Banc Post E. Doamna-Oituz-Sucedava P-ța Centrală Sucedava Complex Favorit Sucedava-Al. Cel Bun Moara 2 Al.cel Bun Atlasi Al.cel Bun-R.Mușat-C.Vodă Poștă C.Vodă Ș. G. „A.I. Cuza”C. Vodă- D.Gherea Elemar D.Gherea-Tineretului Policlinică Tineretului-Republicii-A.Pann Rest. Bradul A.Pann Rest. Corado A. Pann-M.Viteazu Cimitir M.Viteazu Autogară M. Viteazu-

Ștefan cel Mare C.T. **“M. Costin” Corp A Ștefan cel Mare Fostul Lic. nr.1 Ștefan cel Mare Mariko Inn Ștefan cel Mare Centrul Comercial Dedeman**

TRASEUL NR. 4- Ștrand - Blocuri ANL V. Lupu-Griviței-Soldat Porojan-Tineretului **Magazin AYA** Tineretului **Policlinică** Tineretului-Bd. Republicii-Bd. Roman Mușat-M. Viteazu **Cimitir** Mihai Viteazu **Complex Comercial Ale. Revoluției** M Viteazu-I. Nanu-Primăverii **Imobil 35** Primăverii-M. Eminescu **Ș.G. „M. Eminescu”** M. Eminescu-Tineretului **Ș.G. „V. Alecsandri”**-Tineretului-Soldat Porojan-Griviței-V. Lupu- **Ștrand - Blocuri ANL**

TRASEUL NR. 5- Str. Fabricii Bl.3 Fabricii – D. Mărtinaș **C. T. „Danubiana”** – D. Mărtinaș – N. Bălcescu – Ștefan cel Mare – Republicii – C. Negri – **Grădinița cu program prelungit nr. 3** – C. Negri – D. Roșie – Cuza Vodă – C. D. Gherea – P. Rareș – **Pristyl – IDENTIC RETUR**

TRASEUL NR. 6- Pod Siret B. Dragoș **3 Pitici** B. Dragoș **Complex** B. Dragoș **D.C.A.** B. Dragoș **Abator** B. Dragoș **Cojocărie** B. Dragoș - N. Titulescu - Cuza Vodă **Clubul Copiilor** Cuza Vodă **Șc. Nr. 5** Cuza Vodă **Șc. Nr. 3** B-dul Republicii - Ștefan cel Mare **Gară** Ștefan cel Mare **Lic. Nr. 1** Ștefan cel Mare **Mariko Inn** Ștefan cel Mare - Aleea Plopilor **Cersanit** Aleea Plopilor- Ștefan cel Mare **Grup Lemn** Ștefan cel Mare **Lic. Nr. 1** Ștefan cel Mare **Gară** Ștefan cel Mare-B-dul Republicii-Cuza Vodă **Șc. Nr. 3** Cuza Vodă **Șc. Nr. 5** Cuza Vodă Oituz-Sucedava **P-ța Centrală** Sucedava **Gang Kaufland** Sucedava-Roman Mușat-Alexandru cel Bun-Roman Mușat **Agenția C.F.R.** Roman Mușat-B. Dragoș **Cojocărie** B. Dragoș **Abator** B. Dragoș **D.C.A.** B. Dragoș **Complex** B. Dragoș **3 Pitici** B. Dragoș **Pod Siret**.

La 31.12.2014 erau operabile 3 trasee cu câte un autovehicul pe fiecare traseu însumând un număr total de 44 de locuri.

Graficul de circulație pentru microbuzele care deservește traseele orășenești este următorul: la fiecare 30 de minute în intervalele orare 5.30-9.00, 12.00-18.00 și 21.00-24.00 și la fiecare 60 de minute în intervalele orare 9.00-12.00 și 18.00-21.00.

Din autogara Roman pleacă și sosesc numeroase curse de călători spre și dinspre diferite destinații din țară și străinătate (Spania, Italia, Franța, Germania). Cursele interne vizează în primul rând capitala țării și orașele mari din Moldova (Iași, Bacău, Suceava, Botoșani, Galați), reședința de județ (Piatra Neamț) dar și orașe din Transilvania (Brașov, Târgu Mureș, Sibiu), Banat (Timișoara) și Dobrogea (Constanța).

De asemenea, există numeroase curse de interes local, care deservește comunele din aria de influență a municipiului Roman.

Serviciul public de transport în regim taxi este organizat și are aprobat un număr de 255 de mașini din care sunt operaționale nu număr de 252 de taxuri autorizate ale operatorilor economici privați (100 persoane fizice autorizate și 36 persoane juridice autorizate) pentru care au fost aprobate un număr de 141 locuri de așteptare.

6.2. Analiza SWOT privind serviciul de transport public local

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
- Starea fizică bună a mijloacelor de transport în comun; - Frecvență bună de circulație a mijloacelor de transport în comun; - Mijloacele de transport asigură legătura dintre toate punctele de interes major ale orașului; - Existența unui număr suficient de trasee secundare concesionate numai operatorilor cu capital privat;	- Locuri de parcare insuficiente care duc la perturbarea transportului local de călători; - Creșterea numărului de autovehicule personale și scăderea numărului de călători; - Lipsa sistemelor de monitorizare în trafic al mijloacelor de transport în comun

OPORTUNITĂȚI	RISCURI
• Orientarea generală către un transport public de persoane nepoluant sau cât mai puțin poluant; • Reducerea nivelului de zgomot și de emisii poluante prin ecologizarea și modernizarea mijloacelor de transport persoane; • Educarea populației și promovarea utilizării sistematice a transportului public de persoane ; • Satisfacerea cerințelor de siguranță și confort ale pasagerilor;	• Modificări legislative frecvente; • Creșterea imprevizibilă a prețurilor carburanților; • Creșterea numărului de persoane care dețin autoturisme personale, astfel încât transportul în comun să devină nerentabil;

6.3 Strategia privind transportul public în Municipiul Roman

6.3.1 Obiective și ținte naționale și europene pentru serviciile de transport local

În martie 2011, Comisia Europeană a adoptat strategia „Transporturi 2050”, orientată către realizarea unui sistem competitiv de transporturi care să crească nivelul de mobilitate, să elimine obstacole majore din mai multe domenii cheie și să stimuleze creșterea economică și crearea de noi locuri de muncă. Obiectivele cheie sunt:

- Eliminarea din circulația urbană a automobilelor alimentate cu combustibil convențional;
- Reducere totală de 60% a emisiilor din sectorul transporturilor până la jumătatea secolului.
- Transferul a 50% din transportul interurban de persoane și mărfuri pe distanță medie dinspre transportul rutier către transportul feroviar și maritim/fluvial;
- Utilizarea unei cote de 40% carburanți durabili cu emisii scăzute de carbon în sectorul aviației și reducerea cu minimum 40% a emisiilor din sectorul transporturilor maritime.

Conform art. 7, alin. 2 din Legea nr. 51/ 2006 a serviciilor comunitare de utilități publice, cu modificările și completările ulterioare, organizarea, exploatarea și gestionarea serviciilor de utilități publice trebuie să asigure:

1. satisfacerea cerințelor cantitative și calitative ale utilizatorilor, corespunzător prevederilor contractuale;
2. sănătatea populației și calitatea vieții;
3. protecția economică, juridică și socială a utilizatorilor;
4. funcționarea optimă, în condiții de siguranță a persoanelor și a serviciului, de rentabilitate și eficiență economică a construcțiilor, instalațiilor, echipamentelor și dotărilor, corespunzător parametrilor tehnologici proiectați și în conformitate cu caietele de sarcini, cu instrucțiunile de exploatare și cu regulamentele serviciilor;
5. introducerea unor metode moderne de management;
6. introducerea unor metode moderne de elaborare și implementare a strategiilor, politicilor, programelor și/sau proiectelor din sfera serviciilor de utilități publice;
7. dezvoltarea durabilă, protejarea și valorificarea domeniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale și protecția și conservarea mediului, în conformitate cu reglementările specifice în vigoare;
8. informarea și consultarea comunităților locale beneficiare ale acestor servicii;
9. respectarea principiilor economiei de piață, asigurarea unui mediu concurențial, restrângerea și reglementarea ariilor de monopol.

Pentru perioada 2015-2020, următoarele **obiective** stau la baza dezvoltării strategice a sectorului de transport din țara noastră:

- dezvoltarea echilibrată a infrastructurilor convenționale pe întreg teritoriul țării;
- creșterea condițiilor de siguranță;

- coordonarea cu planificarea teritorială și urbană;
- creșterea competitivității companiilor de transport (liberalizarea sectorului);
- sprijinirea/stimularea cooperării dintre operatori;
- îmbunătățirea eficienței energetice a sistemului de transport;
- internaționalizarea pe termen lung a costurilor;
- îndeplinirea strictă a obligațiilor internaționale;
- îmbunătățiri tehnologice ale vehiculelor;
- îmbunătățirea comportamentului transportului în relația cu mediul înconjurător.

6.3.2 Obiective la nivel local

- Creșterea nivelului de trai prin promovarea unui serviciu de transport public local de calitate și eficient.
- Asigurarea unor condiții bune pentru transportul călătorilor, inclusiv asigurarea unor facilități persoanelor cu dizabilități.
- Utilizarea unor mijloace de transport în comun silențioase și cu un grad redus de poluare

6.3.3 Direcții de acțiune și proiecte propuse

Pentru a facilita dezvoltarea serviciilor de transport public local de călători, administrația publică locală se va concentra pe:

- pregătirea unei strategii și politici de transport corespunzătoare;
- pregătirea programelor de investiții corespunzătoare și fezabile care pot oferi accesul ușor la fondurile structurale ale U.E..

La nivelul operatorilor de transport autorizați din Municipiul Roman, aspectele principale ce trebuie luate în considerare, sunt:

- creșterea transparenței și calității activităților societăților de transport public;
- practicile de lucru din cadrul societăților de transport public local trebuie să fie raportate la indicatorii celor mai bune societăți care operează în transportul public.

În vederea dezvoltării sistemului de transport public local la nivelul Municipiului Roman, se propun următoarele proiecte:

Nr.	Titlul proiectului	Indicator cantitativ	Sursa de finanțare
	Îmbunătățirea mobilității urbane din municipiu	Elaborare Studiu de trafic și Plan de mobilitate urbană	Bugetul local Prin POR, Axa 3.2, conform ghidului general, se sprijină realizarea de planuri de mobilitate urbană durabilă
	Reînnoirea parcului de vehicule	- Număr mai mare de pasageri în transportul public	Operatorii de transport

	Amenajarea de noi stații de transport în comun, inclusiv cu panotaj	10-15 stații de transport în comun	Bugetul local
	Optimizarea traseelor, graficelor de circulație, a stațiilor de autobuz și micșorarea timpilor de așteptare	Număr mai mare de trasee	Bugetul local

6.4 Surse și oportunități de finanțare

Principalele oportunități de finanțare comunitare a proiectelor de dezvoltare a sistemelor de transport public, sunt: fondurile structurale și de coeziune, împrumuturi de la Banca Europeană de Investiții (BEI), programe de bune practici și programe UE de cercetare.

Procesul de identificare a resurselor pentru finanțarea necesarului de investiții prevăzute, va respecta – conform recomandărilor legale – următoarele faze:

1. Utilizarea veniturilor obținute din majorarea tarifelor, până la limita de suportabilitate, astfel încât nivelul facturilor să nu ducă la depășirea acesteia;
2. Nivelul maxim al resurselor financiare proprii (surse rezultate din creșterile de tarif, împrumuturi ce pot fi contractate luând în considerare costurile rambursării, participarea sectorului privat considerând rentabilitatea capitalului investit, etc.), calculat pe baza resurselor generate din creșterile tarifare;
3. Co-finanțarea deficitului financiar - reprezentând valoarea aferentă volumului de investiții neacoperit – din diferite surse: fonduri comunitare, bugetul local, bugetul de stat, împrumuturi bancare.

Alte surse recomandate:

- Finanțarea publică-privat

7. ALIMENTAREA CU ENERGIE TERMICĂ

Municipiul Roman nu mai beneficiază de un serviciu de alimentare cu energie termică în sistem centralizat. Majoritatea spațiilor de locuit și aproape toate spațiile comerciale, social-culturale și administrative au instalate microcentrale proprii pe gaz.

8. PLANUL DE IMPLEMENTARE A STRATEGIEI

Pe baza necesarului de investiții publice și a resurselor disponibile, autoritatea administrației publice locale, în colaborare cu operatorii de servicii comunitare de utilități publice, pregătește planuri de implementare proprii care să conțină următoarele informații:

- parametrii serviciului ce vor fi atinși pentru fiecare sector al serviciilor comunitare de utilități publice, cu un program detaliat, corelat cu programul de conformare stabilit de comun acord cu UE;
- necesarul total de investiții pentru fiecare sector care să fie în conformitate cu toate cerințele;
- sursele de finanțare considerate pentru fiecare proiect de investiții detaliate pe surse și pe ani;
- măsurile pe care autoritățile administrației publice locale doresc să le implementeze în programul propus.

Planul de implementare a strategiei proprii privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice, adoptate la nivel local, ține seama de termenele prevăzute în planurile de implementare a acquis-ului comunitar și de termenele stabilite cu autoritățile administrației publice centrale.

Planul de implementare aferent Strategiei Municipiului Roman de accelerare a dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice este prezentat în Anexa nr. 1.

9. MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA STRATEGIEI LOCALE

La nivelul autorității administrației publice locale a municipiului Roman, funcția de monitorizare și evaluare este asigurată de Serviciul Monitorizare, Control și Marketing Instituțional, înființat, conform H.C.L. nr. 56/11.04.2014.

Rapoartele de monitorizare și evaluare pentru fiecare tip de serviciu de utilități publice vor cuprinde performanțele procesului de implementare și va cuprinde două seturi de date:

- informații corespunzătoare trimestrului încheiat;
- informații cumulate, corespunzătoare trimestrelor parcurse din anul respectiv.

Tabelul de monitorizare a proiectelor aferente Strategiei municipiului Roman de accelerare a dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice, pe fiecare serviciu comunitar de utilitate publică în parte, este conform modelului prezentat în Anexa nr. 3.

Compartimentele de monitorizare de la nivelul Consiliului Județean și Instituției Prefectului colectează toate rapoartele și vor centraliza informațiile la nivel județean după care vor transmite informațiile Unității centrale de monitorizare de la nivelul MDRAP.

Orice schimbări în strategia locală, realizate de către autoritățile administrației publice locale, vor fi comunicate Unităților centrale și județene de monitorizare, în maxim 30 de zile după aprobarea acestora.

Pe baza rapoartelor de evaluare, Comitetul de monitorizare poate propune schimbări în Strategia națională privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice.

**PLAN DE MĂSURI PENTRU IMPLEMENTAREA STRATEGIEI MUNICIPIULUI ROMAN PRIVIND ACCELERAREA
DEZVOLTĂRII SERVICIILOR COMUNITARE DE UTILITĂȚI PUBLICE**

Nr. Crt.	OBIECTIV	MĂSURA	REZULTATE AȘTEPTATE	TERMEN	RESPONSABILITĂȚI
1.	OBIECTIV GENERAL Creșterea nivelului de trai a locuitorilor din Municipiul Roman prin asigurarea unor servicii comunitare de utilități publice la standarde europene	-Elaborarea Strategiei locale privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice;	Elaborarea și aprobarea strategiei locale a serviciilor comunitare de utilități publice și a planurilor de implementare a acestora	Sem I 2016	Serviciul Monitorizare, Control și Marketing Instituțional
		-Aprobarea prin HCL a Strategiei locale și a planurilor de implementare aferente;			Consiliul Local
		-Raportarea către U.C.M. și U.C.J a progreselor făcute în implementarea strategiei și a programelor de investiții aferente fiecărui tip de serviciu		Semestrial/anual	Serviciul Monitorizare, Control și Marketing Instituțional
	OBIECTIV SPECIFIC 1 Reorganizarea /organizarea serviciilor comunitare de utilități publice în raport cu cerințele populației și asigurarea resurselor pe	- Actualizarea /Realizarea cadrului Instituțional conform cu prevederile legale și adaptat pentru realizarea investițiilor durabile;	Conformarea serviciilor comunitare de utilități publice cu directivele Uniunii Europene	Termen final 2020	Serviciul Monitorizare, Control și Marketing Instituțional Direcția Tehnică și de Investiții

	termen lung a acestor servicii;	-actualizarea/aprobarea Regulamentului serviciului; -aprobarea delegării gestiunii/ darea în administrare directă a serviciului către un operator licențiat ANRSC; - Creșterea responsabilității autorității locale cu privire la calitatea serviciilor oferite populației; - Aplicarea principiilor economiei de piață și reducerea gradului de monopol; -Implementarea sistemelor de măsurare și control pentru evidențierea pierderilor și întocmirea corectă a documentelor financiare; -Retehnologizarea sistemelor cu grad ridicat de uzură			Direcția de Servicii Edilitare Consiliul Local Consiliul Județean Operatorii de servicii comunitare de utilități publice
	OBIECTIV SPECIFIC 2 Dezvoltarea infrastructurii de utilitate publică;	- Modernizarea și dezvoltarea serviciilor comunitare de utilități publice - Prioritizarea opțiunilor de dezvoltare a SCUP - Maturizarea proiectelor de investiții -Întocmirea Planului de investiții prioritare	Conf. Anexei nr. 2- Portofoliul de proiecte aferent Strategiei municipiului Roman de accelerare a dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice	Conform Anexei 2- Portofoliul de proiecte aferent Strategiei municipiului Roman de accelerare a dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice	Conform Anexei 2- Portofoliul de proiecte aferent Strategiei municipiului Roman de accelerare a dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice

	OBIECTIV SPECIFIC 3 Accesibilitatea prețurilor și suportabilitatea facturilor la consumator;	- Transparență și comunicare permanentă cu utilizatorii prin mijloace mass media pentru cunoașterea exactă a nevoilor clienților - Stabilirea, ajustarea ori modificarea tarifelor propuse de operator în conformitate cu normele metodologice elaborate și aprobate de A.N.R.S.C.	Suportabilitatea costurilor de către populație	permanent	Consiliul Local Consiliul Județean Operatorii de servicii comunitare de utilități publice
	OBIECTIV SPECIFIC 4 Revizuirea (introducerea) standardelor de calitate (indicatorilor de performanță) în baza cărora serviciile comunitare de utilități publice să poată fi monitorizate și evaluate;	- Revizuirea /stabilirea și aprobarea indicatorilor de performanță ai serviciului, după dezbateră publică a acestora; - Sancționarea operatorului, în cazul în care acesta nu operează la parametrii de eficiență și calitate la care s-a obligat ori nu respectă indicatorii de performanță ai serviciului; -Monitorizarea și exercitarea controlului cu privire la furnizarea/prestarea serviciului.	Realizarea unor servicii comunitare eficiente de calitate la nivelul municipiului	permanent	Serviciul Monitorizare, Control și Marketing Instituțional Direcția Tehnică și de Investiții Direcția de Servicii Edilitare Consiliul Local Consiliul Județean Operatorii de servicii comunitare de utilități publice

**PORTOFOLIUL DE PROIECTE AFERENT STRATEGIEI MUNICIPIULUI ROMAN DE ACCELERARE A DEZVOLTĂRII
SERVICIILOR COMUNITARE DE UTILITĂȚI PUBLICE**

Nr. Crt.	Serviciul Comunitar de Utilități Publice	Denumire proiect	Descriere investiție	Indicatori	Termen	Buget estimativ	Surse de finanțare
	Operator						
1	Serviciul public de alimentare cu apă, canalizare și epurare a apelor uzate Operator S.C. Apaserv S.A.	Retehnologizarea stațiilor de captare și de pompare a apei	Front de captare nou – puțuri forate Pildești -Extindere captare Preutești -Stație de clorinare Pildești -Conducta de aducțiune de la captarea Pildești la Roman -Rezervor V=5000 m3 -Reabilitare rezervoare V=2500 m3 -Reabilitare rezervoare V=5000 m3 -Echipament monitorizare si control rețea -Vehicule operationale	50 buc 1 2 buc 12.000m 1 buc 2 buc 3 buc 1 gl 4 buc	2020	9.692.000 euro	POS MEDIU 2014-2020

		Modernizarea stație de epurare ape uzate	-Instalație uscare nămol în vederea utilizării în industria cimentului 1 buc -Reabilitare decantor secundar 1 buc -Linie alimentare gaz natural 900 m -Reabilitare stație pompare alimentare decantoare secundare 1 buc -Reabilitare conducta deversare efluent 200 m -Instalație cogenerare 1 buc -Linie alimentare energie electrică pentru stația de epurare apă uzată 1 buc -Echipamente control rețea 1 gl -Vehicule operaționale 3 buc			4.663.000 euro	POS Mediu
		Extindere și reabilitare rețele de apă și apă uzată	1. Extinderea și reabilitarea rețelei de distribuție a apei și de canalizare, pe o lungime de circa 30 km, rețehnologizarea stațiilor de captare și de pompare a apei pentru eficientizarea energetică a acestora (inclusiv achiziționarea a 80 de ha de teren) - Stații de preepurare ape uzate spital	-Nr. străzi în care au fost înființate/extinse/reabilitate sistemele de alimentare cu apă și canalizare - Nr. km de rețea înființată/extinsă/reabilitată -Nr. stații de preepurare	2020	5.000.000 lei	POIM 2014-2020; A.P. 3; P.I. 3.2 Bugetul local

		Realizarea microhidrocentralei MHC 2 pe râul Moldova	Realizarea MHC 2 în zona Stației de captare a apei potabile în vederea asigurării de energie pentru puțuri și asigurarea necesarului de energie al instituțiilor publice din municipiu	1MHC cu o capacitate de minim 3 MW,	2020	26.000.000 lei	Bugetul local Parteneriat public-privat Fonduri UE Alte surse de finanțare
--	--	---	--	--	------	----------------	---

Nr. Crt.	Serviciul Comunitar de Utilități Publice	Denumire proiect	Descriere investiție	Indicatori	Termen	Buget estimativ euro	Surse de finanțare
	Operator						
2	Serviciul public de salubritate a localității	Dezvoltarea infrastructurii de gestionare a deșeurilor din Municipiul Roman	Realizarea de stații de compost în municipiul Roman	- Nr. stații de compost	2020	Proiect complex, care va cunoaște abordări financiare funcție de cerințele POIM și posibilitățile de finanțare	POIM 2014-2020; A.P. 3; P.I. 3.1: Reducerea numărului depozitelor neconforme și creșterea gradului de pregătire pentru reciclare a deșeurilor în România Bugetul de stat Bugetul local
			Realizarea unei platforme de prelucrare și depozitare a deșeurilor din construcții și demolări	-O platforma de prelucrare și depozitare a deșeurilor din construcții și demolări			
			Realizarea unui incinerator de deșeuri medicale și speciale	-Un incinerator de deșeuri medicale și speciale			
	Operator de salubritate	Organizarea de acțiuni de informare și comunicare pentru conștientizarea populației cu privire la depozitarea, colectarea selectivă a deșeurilor	Promovarea principiilor dezvoltării durabile	- Nr. acțiuni de informare, conștientizare	permanent		Bugetul local

Nr. Crt.	Serviciul Comunitar de Utilități Publice	Denumire proiect	Descriere investiție	Indicatori	Termen	Buget estimativ euro	Surse de finanțare
3	Serviciul de iluminat public	Modernizarea și eficientizarea iluminatului public al Municipiului Roman	Eficientizarea sistemului de iluminat public și extinderea acestuia pe Artera Roman Est, Str. Ștefan cel Mare, Cartierul Primăverii	-Lungime rețea extinsă -Lungime rețea reabilitată/modernizată	2020	9.000.000 lei	POR 2014-2020, Axa 3 DMI 3.2 Bugetul local
		Înființarea unui parc fotovoltaic în Municipiul Roman	1.Construcția unei capacități de producere a energiei electrice, cu o capacitate de minim 1 MW 2.Asigurarea necesarului de energie al instituțiilor publice din municipiu	Construcția unei capacități de producere a energiei electrice, cu o capacitate de minim 1 MW	2020	8.000.000 lei	Bugetul local Fonduri UE Parteneriat public-privat

Nr. Crt.	Serviciul Comunitar de Utilități Publice	Denumire proiect	Descriere investiție	Indicatori	Termen	Buget estimativ	Surse de finanțare
	Operator						
4	Serviciul de transport public de călători Operatori privați	Îmbunătățirea mobilității urbane din municipiu	Elaborare Studiu de trafic și Plan de mobilitate urbană	- Studiu de trafic și Plan de mobilitate urbană elaborat	2018	50.000 lei	Bugetul local Prin POR, Axa 3.2, conform ghidului general, se sprijina realizarea de planuri de mobilitate urbană durabilă
		Modernizarea parcului auto prin achiziția de mijloace de transport noi, acordând prioritate acelor mijloace de transport care dovedesc solicitarea cea mai ridicată, cu consum redus de energie și respectiv grad de poluare minim, inclusiv a fazelor de întreținere	Conformare cu prevederile legislative U.E. privind protecția mediului prin achiziția de mijloace de transport economice și ecologice	-Nr. mijloace de transport noi	2020		Fonduri private Fonduri UE
		Amenajarea de noi stații de transport în comun, inclusiv cu panotaj	Amenajarea corespunzătoare a 10-15 locații și amplasarea instrumentelor pentru informarea călătorilor	-Nr. stații de transport în comun	2018		Bugetul local Alte surse de finanțare
		Optimizarea traseelor, graficelor de circulație, a stațiilor de autobuz și a timpilor de așteptare	Organizarea transportului local pentru asigurarea dezvoltării durabile a orașului	-Număr de trasee -Nr. persoane transportate	2018		Bugetul local Alte surse de finanțare

Tabel de monitorizare a proiectelor aferente Strategiei municipiului Roman de accelerare a dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice

Denumirea obiectivului de investiție	Tipul, nr. și data documentului de aprobare	Valoarea obiectivului de investiții (mii lei inclusiv TVA)	Valoarea obiectivului de investiție C+M (mii lei)	Durata de execuție contractată (luni)	Gradul de depășire a valorii totale aprobate	Gradul de cofinanțare din fonduri UE	Gradul de atingere a capacităților proiectate	Stadiul realizării obiectivelor de investiții	Gradul de respectare a duratei de execuție